

ՎԱՂԻՆԱԿ ՎՐԴ. ՄԵԼՈՅԵԱՆ

ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆԶԻՆ ՊԱՏԳԱՄԸ
ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՄԱՐԴՈՒՆ

ՊԵՂՈՎԻՍ
2007

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

Աւելի քան 150 հոգեւոր մեկնութիւններու փունջ մըն է այս գրփոյկին մէջ ներկայացուածը: Աստուածաշունչը ամէն օր նո՛ր բան ունի ըսելիք իր սիրահար ընթերցողներուն: Ինչպէս արեւը նոյն արեւն է բայց ամէն օր նո՛ր լոյս ու նո՛ր ջերմութիւն ունի տալիք մեզի, այնպէս ալ Աստուածաշունչը բնա՛ւ չի հիւնար, նոյնը ըլլալով հանդերձ, ամէն օր նո՛ր լոյս, նո՛ր պատգամ, նո՛ր թարմութիւն կու տայ Աստուածասէր մարդուն:

Քրիստոսէ առաջ շուրջ 1450-ին գրուելու սկսած եւ Քրիստոսէ ետք շուրջ 100 թուականին իր աւարտին հասած Աստուածաշունչը, ինչպէս իր ատենին, այսօր եւս է՛ ու պիտի շարունակէ մնալ այժմէական եւ ազդո՛ւ, իօսո՛ւն եւ յաղթական՝, այլակերպիչ եւ կենսագործող:

Սիրելի՛ ընթերցող եղբայր եւ քոյր, Յովհաննէս Մկրտիչ մարդիկը Յիսուսի առաջնորդող պլպլացող նրագ մըն էր. իմ աղօթքս է որ այս գրփոյկը քեզի համար դառնայ պլպլացող նրագ մը՝ քայլերդ Աստուածաշունչին եւ անոր բնակիչին՝ Տէր Յիսուսի առաջնորդող:

«Ահա երկինքը բացուեցաւ...» (Մտ 3.16): Ասիկա տեղի ունեցաւ Քրիստոսի մկրտութեան պահուն: Երկինքը իր դռները փակած էր մարդոց առջեւ մեղքի պատճառով: Փա՛կ էր երկինքը եւ կապ ու յարաբերութիւն չկար Աստուծոյ եւ մարդուն միջեւ, երկինքին ու երկրին միջեւ:

Երկինքի դուռը Քրիստոսով վերստին բացուեցաւ: Բացուիլը Աստուծոյ հրաւերն է ուղղուած մարդուն՝ հաշտութեան գալու: Երկինքին բացուիլը՝ Աստուծոյ սիրող սրտին բացուիլն է մարդուն դիմաց: Երկինքին բացուիլը՝ յաւիտեանական կեանքին դուռին բացուիլն է:

Երկինքը բացուեցաւ որպէսզի իր օրհնութիւնները առատօրէն թափէ Յիսուսի հաւատացողներուն վրայ: Երկինքը բացուեցաւ որպէսզի կեանքի ՄԱՆԱՆԱՆ իջնէր վար՝ մարդոց կեանքին մէջ: Երկինքը բացուեցաւ որպէսզի երկինքին Բնակիչը դառնայ երկրին բնակիչը: Սիրելի՛ ընթերցող, բա՞ց է երկինքդ, այլ խօսքով, կապի մէ՞ջ ես երկինքի հետ:

«Դուն ընտիր գինին պահեր ես մինչեւ հիմա» (Յե 2.10): Աստուծոյ գործելակերպը աշխարհի գործելակերպին նի՛շդ հակառակն է: Աշխարհ նախ կու տայ իր «լաւագոյնը», բայց անգամ մը մարդիկը գրաւելէ ետք, կը սկսի անոնց տալ վատն ու վատթարը: Աշխարհ «ընտիրով» առնիմնելէ ետք՝ անարգով կը պսակէ: Մեր Տէր Յիսուսը այդպիսի բան չ'ըներ: Ան գեղեցիկով մարդիկը գրաւելէ ետք՝ տգեղով չի վարձատրեր զանոնք:

Աշխարհի նամբան լայն կը սկսի եւ նեղ կ'աւարտի, վարդով կը սկսի եւ փուշով կը վերջանայ, մինչ երկինքի նամբան նի՛շդ հակառակն է: Դէպի երկինք մեր գնացքին մէջ պիտի հանդիպինք փուշ ու տատասկի, բայց երկինք ժամանելէ ետք՝ հոն պիտի չգտնենք փուշ ու տատասկ: Խաչի նամբուն վրայ արցունքով պիտի ցանենք, բայց անոր պիտի յաջորդէ ցնծութեամբ հնձելու պահը (Սղ 126.5): Աշխարհ խնդացնելէ ետք՝ կը լացնէ (Ղկ 6.25), իսկ Յիսուս «լացնելէ» ետք՝ կը խնդացնէ (Ղկ 6.21):

«Անիկա կտաւր ձգեց եւ մերկ փախաւ անոնցմէ» (Մր 14.52): Ըստ մեկնիչներուն, անձը որ վրայի կտաւր գետին նետելով մերկ փախաւ Յիսուսի ձերբակալութեան ատեն՝ նոյնիմեքն Մարկոս Աւետարանիչն էր: Կարելոր չէ թէ ո՛վ էր ան, կարելորը՝ եղելութիւնն է: Ան փախաւ որովհետեւ տեսաւ որ ինքն ալ Յիսուսի չարչարանքներուն մասնակից պիտի դարձուէր ստիպողաբար: Իրական չէ՛ մեր հաւատքը երբ Յիսուսի հետ ենք փորձութիւններէ գերծ եղած ատեննիս, եւ կը լքենք զինք երբ սպառնալիք կայ մեր կեանքին: «Տէ՛ր, ի՛նչ լաւ է հոս»: Երբ Յիսուս այլակերպուեցաւ՝ աշակերտները փափաքեցան հետը մնալ, բայց երբ շոթայուեցաւ՝ անգիտացան զինք: Շատե՛ր որոնք Տիրոջ հետ էին իր փառքի օրերուն՝ զինք ձգեցին ու փախան երբ ձերբակալութեան ու նախատիմքի պահը հասաւ: Կե՛ղծ է մեր սէրը երբ փառքի ատեն Տիրոջ հետ կ'ըլլանք, իսկ ծեծի ատեն զինք առանձին կը ձգենք: (Շարունակելի):

«*Կտաւը ձգեց եւ մերկ փախաւ*» (Մր 14.52): Այս բառերը, կը պարզեն թէ որքան անգուժ ու դաժան էին Հոռոմայեցի այն զինուորները որոնք դրկուած էին ձերբակալելու Տէր Յիսուսը: Երիտասարդը անոնց ձեռքէն փախիլ փախաւ, մագապո՛ւրծ ազատեցաւ: Երիտասարդը ամուր հաւատք չունէր, ահա թէ ինչո՛ւ երբ իր կեանքը վտանգուած տեսաւ՝ փախուստի մամբան բռնեց: Այսօր, նոյնը կ'ընեն բոլոր այն քրիստոնեաները՝ որոնք կը ձեւացնեն որ Քրիստոսի հետեւորդ են, բայց երբ իրենք զիրենք վտանգի դիմաց կը տեսնեն՝ կ'ուրանան գՔրիստոս:

Դիւրին է մեր աստուածապաշտ ըլլալը յայտարարել երբ կը կանգնինք գԱստուած պաշտող մարդոց ներկայութեան, բայց դիւրին չէ այդ ընելը, երբ մեր առջեւ կանգնող մարդիկը գԱստուած ծաղրող մարդիկ են: Սիրելի՛ եղբայր եւ քույր, քաջ եղիր ու մի՛ քաշուիր Յիսուսի հետեւորդ ըլլալը յայտարարելու, երբ ուրիշներ լուռ են կամ ծաղրածու:

«*Երբ լսեց որ անցնողը Նագովրեցի Յիսուսն է, սկսաւ աղաղակել-- Դաւիթի՛ Որդի, Յիսու՛ս, ողորմէ՛ ինծի*» (Մր 10.47): Ասիկա Երիւբակի կոյր Բարտիմէոսին աղաղակն էր ուղղուած մարդկութեան Բժիշկին: Ան վստահաբար լսած էր Յիսուսի մասին, լսած էր թէ ան կոյրերուն աչքերը կը բանար, համբերուն խօսիլ կու տար, խուլերուն լսել կը շնորհէր, մեռելներուն յարութիւն կու տար եւ ամէն հիւանդութիւն կը բուժէր:

Այս բոլորը լսած էր եւ անկասկած որ գօրաւոր փափաք ունեցած էր տեսնելու Յիսուսը, իր միակ Յոյսի Աղբիւրը: Բայց ան կոյր էր: Ան չէր կրնար երթալ եւ գտնել Յիսուսը: Ան նոյնիսկ զինք Յիսուսին առաջնորդելու պատրաստակամ մարդիկ ալ չունէր, ընդհակառակը, երբ ան աղաղակեց. «*Դաւիթի՛ Որդի, Յիսու՛ս, ողորմէ՛ ինծի*», մարդիկ «*սաստեցին զայն որ լռէ*», իսկ ան աւելի բարձր ձայնով սկսաւ աղաղակել (Մր 10.48): (Շարունակելի):

«*Անցնողը Նագովրեցի Յիսուսն է*» (Մր 10.47): Թեպէտ մարդիկ սաստեցին կոյրը որ լռէ բայց Յիսուս այդպէս չըրաւ: Երբ չկային մարդիկ որպէսզի կոյրը Յիսուսի առաջնորդէին, ահաւասիկ մեծ Առաջնորդը ի՛նքն եկաւ անոր բով: Յիսուս քիչ անգամ կու գար Երիւբակ: Ասիկա իր վերջին գալն էր Երիւբակ: Կարծէք ան Երիւբակի այս մամբէն անցաւ յատուկ այս կոյր մարդուն հանդիպելու համար:

Կարելոր հոգեւոր դասը որ այստեղէն պէտք է սորվինք, այն է՝ որ եթէ մենք չենք կրնար գալ Յիսուսի կամ ուրիշը մեզ չի բերեր Յիսուսի, ինչպէս էր պարագան կոյր Բարտիմէոսի, այն ատեն Յիսուս ի՛նքն մամբայ կը գտնէ մեզի գալու: Կամ, եթէ կը մերժենք ոմանց վկայութիւն տալ Յիսուսի մասին եւ չենք ուզեր զանոնք Յիսուսի բերել, ինչպէս Բարտիմէոսը շրջապատող մարդիկը ըրին Բարտիմէոսի, Յիսուս ի՛նքն կ'երթայ եւ կը գտնէ զանոնք եւ մեզ ամօթի մէջ կը ձգէ: (Շարունակելի):

«Երբ լսեց որ անցնողը Նագովրեցի Յիսուսն է, սկսաւ աղաղակել» (Մր 10.47): Բարտիմէոս գիտցաւ որ ֆովէն անցնողը Յիսուսն էր: Սիրելի՛ բարեկամ, Յիսուս ամէն օր կ'անցնի մեր ֆովէն, բայց մենք զինք չենք տեսներ: Երբ Սուրբ Պատարագի կը մասնակցինք՝ Յիսուսն է որ կ'անցնի մեր ֆովէն: Երբ կը զգանք Սուրբ Հոգիին հպումը մեր սրտին՝ Յիսուսն է որ կ'անցնի մեր ֆովէն: Երբ աղօթքի կը կենանք՝ Յիսուսն է որ կ'անցնի մեր ֆովէն: Երբ Աստուծոյ խօսքին ֆարոգութիւնը կը լսենք կամ Աստուածաշունչ կը կարդանք՝ Յիսուսն է որ կ'անցնի մեր ֆովէն, սպասելով որ բանանք մեր սրտին դուռը կենսատու իր խօսքին դիմաց: Ամէն անգամ երբ ապաշխարութեան կոչ կ'ուղղուի մեզի՝ դարձեալ, Յիսուսն է որ կ'անցնի մեր ֆովէն: Բայց Յիսուսի ուզածը մեր ֆովէն անցնիլը չէ, այլ մեր մէջ անցնիլն է, մեր ներսիդին բնակիլն է, մեզի մօտենալն ու մտերմանալն է: (Շարունակելի):

«Շատեր սաստեցին զայն որ լռէ» (Մր 10.48): Յիսուսի հանդիպիլը միշտ ալ դիւրին չէ, որովհետեւ միշտ պիտի ըլլան մեզ լռեցնել ու սաստել ուզող մարդիկ, ինչպէս ըրին Բարտիմէոսի: Բարտիմէոս սակայն տեղի չտուաւ, մարդոց սաստումներէն եւ յանդիմանութիւններէն չազդուեցաւ, խուռներամ բազմութիւնը եւ անոր բարձրացուցած աղմուկը, չկրցաւ արգելք կենալ իր ձայնը լսելի դարձնելու մեծ Հովիւին ականջներուն:

Կոյրէն ստրվիմք չընկրկիլ դժուարութեանց դիմաց, չլռել երբ մարդիկ մեզ լռեցնել կը փորձեն, այլ ամո՛ւր մնալ Փրկիչին հասնելու մեր որոշումին վրայ: Երբ Յիսուս տեսնէ որ մենք հաստա՛տ կը կենանք իրեն հասնելու մեր որոշումին վրայ, այն ատեն պիտի հրամայէ որ մեզ իր ֆով բերեն, նիշդ ինչպէս եղաւ Բարտիմէոսի պարագան: Յիսուս պիտի չանտեսէ իրեն հանդիպելու մեր աղաղակը ինչպէս չանտեսեց Բարտիմէոսի աղաղակը: (Շարունակելի):

«Շատեր սաստեցին զայն որ լռէ» (Մր 10.48): Թշուառ վիճակի մէջ էր Բարտիմէոսը, բայց աւելի թշուառ վիճակի մէջ էին զինք սաստող մարդիկը: Մարդիկ՝ որոնք թէպէտ կը ֆալէին կարեկից Տիրոջ հետ, բայց իրենք անկարեկից էին ուրիշին ցաւին հանդէպ: Մարդիկ՝ որոնք թէպէտ գթառատ ու մարդասէր Փրկիչին հետ կը ֆալէին, սակայն իրենք անգութ ու անսէր էին: Մարդիկ՝ որոնք եթէ հասկնային թէ Յիսուս ինչո՛ւ աշխարհ եկած էր, ո՛չ թէ պիտի փորձէին լռեցնել կոյրը, այլ՝ իրե՛նք զինք պիտի առաջնորդէին Յիսուսի, նիշդ ինչպէս անդամալոյծը Յիսուսի բերող չորս մարդիկը ըրին (Մր 2.3): Սիրելի՛ բարեկամ, զարմանալի չէ՞ Յիսուսի հետ ֆալող այս մարդոց համար ըլլալ անկարեկից եւ ուրիշին վիշտին հանդէպ անտարբեր: Մտածէ՛, այսօր չկա՞նք մարդիկ որոնք Քրիստոսի հետ «կը ֆալեն», որոնք իրենք զիրենք ֆրիստոնեայ կ'անուանեն, բայց եւ այնպէս անգութ ու անտարբեր են դժբախտ մարդուն նկատմամբ: (Շարունակելի):

«Անիկա աւելի բարձր ձայնով կ'աղաղակէր» (Մր 10.48): Երբ Բարտիմէոս սաստուեցաւ ան աւելի՛ բարձր աղաղակելու սկսաւ, որովհետեւ կը գիտակցէր որ միակ Յոյսի Աղբիւրը մինչեւ իր քովը եկած էր: Նոյնը պէտք է ընենք եւ մենք: Պէտք է անդրադառնանք որ Յիսուս մեր փրկութեան մէկ եւ միա՛կ աղբիւրն է, ուստի երբ մարդիկ մեզ լռեցնել փորձեն, պէտք է մերժենք լուռ մնալ, պէտք է աւելի՛ բարձր աղաղակենք, այլ խօսքով, աւելի՛ տփնինք եւ աւելի՛ աշխատինք Յիսուսի հասնելու:

Առիթը ներկայացած էր Բարտիմէոսին: Ան իր ամէն կարելին պիտի ընէր առիթը չփախցնելու համար: Եթէ Յիսուս իր քովը չգար, կամ եթէ ինք չկարենար Յիսուսը «բռնել», ո՛վ գիտէ, թերեւս ան ա՛լ երբեք չկարենար Յիսուսի հանդիպիլ: Յստակ է մեր սորվելիքը: Եթէ մնայուն կերպով փախցնենք Յիսուսի գալու ամէն առիթ, ժամանակ պիտի գայ, որ ալ նման առիթ պիտի չներկայանայ: (Շարունակելի):

«Յիսուս կանգ առաւ եւ հրամայեց իրեն բերել կոյրը» (Մր 10.49): Կրնա՞ր Յիսուս կանգ չառնել: Կրնա՞ր Յիսուս չլսել փրկութի՛ւն աղերսող մարդուն ձայնը: Կրնա՞ր ՈՂՈՐՄԱԾՈՆ չողորմիլ ողորմութի՛ւն խնդրող այս «ողորմելիին»: Կրնա՞ր աշխարհի ԼՈՅՍԸ լոյս չպարգեւել լո՛յս լո՛յս աղաչող այս կոյրին: Կրնա՞ր փառքի ու փառաւոր Տէ՛ՐԸ մեղքի անարգութեան մէջ տեսնել այս մարդը եւ անտեսել գայն: Միթէ ականջ Ստեղծողը պիտի չլսէ՞ր: Գթալ Սորվեցնողը պիտի չգթա՞ր: Յոգնած ու բեռնաւորուած մարդիկը իրեն հրաւիրող Փրկիչը, պիտի մերժէ՞ իրեն եկողները կամ անունը կանչողները. *«Դաւիթի՛ Որդի, Յիսու՛ս, ողորմէ՛ ինձի»*: Սիրելի՛ ընթերցող, եթէ Բարտիմէոսի նման փափաք ունիս Յիսուսին գալու եւ եթէ Բարտիմէոսի նման աղաղակես Յիսուսին, ա՛յն ատեն միայն Յիսուս կանգ պիտի առնէ եւ պիտի հրամայէ որ բեզ իր մօտ բերեն: (Շարունակելի):

«Անոնք կանչեցին կոյրը եւ ըսին.– Բաջալերուէ՛, ե՛լ, բեզ կը կանչէ» (Մր 10.49): Ի՞նչ եղաւ ձեզի, ո՛վ մարդիկ որ կը ֆալէիք Յիսուսի հետ: Տակաւին վայրկեան մը առաջ կը սաստէիք ու կը յանդիմանէիք կոյր Բարտիմէոսը, իսկ հիմա իրեն դառնալով կ'ըսէք. *«Բաջալերուէ՛, ե՛լ, բեզ կը կանչէ»*: Դուք որ վայրկեան մը առաջ կը փորձէիք Բարտիմէոսի մէջ ծագած յոյսի կրակը շիջեցնել, հիմա ի՞նչ երեսով ֆաջալերուելու եւ յուսադրուելու կոչ կ'ուղղէք իրեն: Յիսուս եթէ կանգ չառնէր եւ չհրամայէր զինք իր քով բերել, դուք պիտի բերէի՞ք: Ո՛չ: Զեր հոգը անգամ պիտի չըլլար: Բայց Յիսուս կանգ առաւ այս թշուառ կոյրին քով, որպէսզի ձեզի եւ մեզի սորվեցնէ կանգ առնել տառապող մարդուն քով եւ ֆաջալերել գայն: Զգո՛յժ ըլլանք սիրելիներ: Մարդոց մէջ Յիսուսի հանդիպելու փափաքը մարողներ չըլլանք, ինչպիսին էր Յիսուսի ընկերացող բազմութիւնը, այլ այդ փափաքը հրահրողներ ըլլանք: (Շրն.):

«Անհկա վերարկունն նետեց, ոտքի ցատկեց եւ Յիսուսի մօտ եկաւ»
(Մր 10.50): Բացայայտ է հաւա՛տքը Բարտիմէոսի: Ան առաջին բանը որ ըրաւ՝ «վերարկունն նետեց»: Վերարկունն կրնար իրեն համար արգելք ըլլալ դիւրաւ ֆալելու, ուստի, մէկդի նետեց այդ «արգելքը», որպէսզի կարենար աւելի արագօրէն եւ աւելի դիւրութեամբ հասնիլ Յիսուսի ճով:

Սիրելի՛ ընթերցող, Բարտիմէոսի նման կրնա՞ս անձիդ վրայէն նետել վերարկուդ, այլ խօսքով, կրնա՞ս նետել ամէն բան որ կ'արգիլէ քեզի որ Յիսուսի գաս: Այսօր, կան մարդիկ որոնք կը վախնան նետելու իրենց վերարկունները, այսինքն՝ հրաժարելու աւելորդ բաներէն: Անոնք կը կարծեն որ Յիսուս գիրենք մէջտեղ պիտի ձգէ: Բարտիմէոս այդպիսի բան չմտածեց, այլ վստահութեամբ նետեց իր վերարկունն որովհետեւ գիտէր որ անգամ մըն ալ պէտք պիտի չունենար ատոր: Եթէ ան կասկածէր Յիսուսի բժշկարար կարողութեան վրայ՝ պիտի չնետէր իր վերարկունն:

«Ինծի՛ հետեւէ: Ղեւի ձգեց ամէն ինչ եւ ելաւ ու անոր հետեւեցաւ»
(Ղկ 5.27-28): Եթէ Ղեւի չընդառաջէր Յիսուսի հրաւերին եւ ամէն ինչ ձգելով իրեն չհետեւէր՝ պիտի մնար մաքաւոր եւ մենք այսօր պիտի չունենայինք Մատթէոս Աւետարանիչ մը: Յիսուսի շնորհքը մաքաւորը ըրաւ Աւետարանիչ, դրամ հաւաքողը՝ հոգիներ հաւաքող, մեղքի ծառան՝ Աստուծոյ ծառայ, մարդոց համար ատելին՝ մարդոց սէր փարօղող, կորսուածը՝ կորսուածներու փրկութեան պատնառ:

Սիրելի՛ բարեկամ, Ղեւիին պատահածը ցոյց կու տայ որ Յիսուսի շնորհքը ամէնէն փարացած սիրտն անգամ կրնայ կակուղցնել ու փոխել: Ան կրնայ քեզ ալ փոխել, միայն թէ Ղեւիի նման պատրա՛ստ եղիր ձգելու ամէն ինչ եւ հետեւելու իրեն: Զգէ՛ եսիդ պաշտամունքը եւ ան քեզի գԱստուած եւ նմանդ սիրող սի՛րտ պիտի տայ: Զգէ՛ հրէշային գործերդ եւ ան քեզ հրեշտակներու գործակից պիտի դարձնէ:

«Ով որ գիս կամ խօսքերս ընդունիլը ամօթ նկատէ...» (Մր 8.38): Կան մարդիկ որոնք կ'ամչնան գԱստուած ընդունիլ մարդուն դիմաց, եւ ԱՆՆՄՄՆԸ դաւանիլ իրենց նմաններուն առջեւ: Եւ կան ուրիշներ, որոնք Տէր Յիսուսի առջեւ ծնրադրելը՝ խեղճ մարդու գործ կը նկատեն, եւ որոնք Փրկիչին ապաւինիլը՝ տկարութիւն կը սեպեն: Եւ սակայն, տկարութիւնը Յիսուսի ապաւինիլը չէ՛, այլ՝ Զարի՛ն հետեւիլը: Ամօթը Յիսուսի դիմաց գլուխ ու ծունկ ծոելը չէ՛, այլ՝ վատ կիրքերուն դիմաց գլուխ ծոելը: Ամօթը Աստուծոյ Հոգիին բնակութեան համար ստեղծուած մեր սիրտը՝ պիղծ ոգիներու բնակարան դարձնելն է: Ամօթը Արքայ Յիսուսին ժառանգակից ըլլալու կոչուած մեր անձերը՝ Բելիարին ժառանգակից դարձնելն է: Ամօթը արգասաբեր ծառի նման կենաց գետին եզերքը տնկուելու փոխարէն՝ ծծումքի լիճին նամբան բռնելն է: Ամօթը Խաչեալին զինուորները ըլլալու փոխարէն՝ Խաչեալը խաչող զինուորներ ըլլալն է:

«Յովսէփ՝ անոր նշանածը արդար մարդ մը ըլլալուն՝ չուզեց հանրութեան առջեւ խայտառակել զայն» (Մտ 1.19): Ահաւասիկ իսկական արդար մարդ մը: Ինքզինք խայտառակուելու սեմին կը գտնէ՝ բայց կը մերժէ խայտառակել ուրիշը: Ինքզինք անիրաւուած կը գգայ՝ բայց բնա՛ւ անիրաւելու մասին չի խորհիր: Հանրութեան խօսքէն կը վախնայ՝ բայց հանրութեան ձեռքը չի մատներ իր սիրած անձը:

Այսպիսի արդար մարդիկ գրեթէ չենք գտներ այսօր: Մարդիկ՝ որոնք նախընտրեն Յովսէփի նման վիրաւորուիլ ու լուռ մնալ քան խօսիլ ու վիրաւորել զիրենք անիրաւողները: Յովսէփ «անիրաւուեցաւ» բայց չանիրաւեց, եւ ահա Աստուած անոր իր Որդիին «հայրը» ըլլալու պատիւը տուաւ: Եթէ Յովսէփ իր մտադրածը ընէր՝ պիտի կորսնցնէր այս պատիւը: Յովսէփէն սորվինք լուռ մնալ վերքի դիմաց, այն քաջ հաւատքով՝ որ Աստուած մեզ պիտի պատուէ, ինչպէս պատուեց Յովսէփին:

«Դու՛ք մի՛ վախնա՛ք. գիտե՛մ որ խաչուած Յիսուսը կը փնտո՛ւէք» (Մտ 28.5): Այս խօսքը ուղղուած է բոլոր անոնց՝ որոնք կը փնտոնեն Յիսուսը: Այս խօսքը քեզի՛ ակ ուղղուած է: Մի՛ վախնա՛ք. գիտե՛մ որ խաչուած Յիսուսը կը փնտոնէ: Ան որ Յիսուսը կը փնտո՛ւէ՝ բանէ մը կամ մէկէ մը չի վախնար: Ան որ Յիսուսին կը սիրէ՝ ո՛չ երկինքի հրեշտակները կրնան ազդարարել իրեն եւ ո՛չ ակ մարդիկը՝ սպառնալիք կարդալ:

«Գիտե՛մ որ խաչուած Յիսուսը կը փնտո՛ւէք»: Այո՛, հրեշտակները գիտեն թէ որո՞նք կը փնտոնեն Յիսուսը: Աստուած գիտէ՛ ու կը տեսնէ իր Որդին փնտոողները: Աստուած չ՛անգիտանար իր Որդիին հանդիպելու մեր փափաքը: Ան չ՛անտեսեր խաչուած Յիսուսը տեսնելու մեր իղձը: «Գիտե՛մ»: Այո՛, Աստուած գիտէ: Գիտէ ամէն ինչ քու մասիդ: Գիտէ թէ ինչո՛ւ կը փնտոնես Խաչուածը: Գիտէ որ փրկութեան ծարաւ հոգի՛դ է քեզ Փրկիչին բերողը: Ան գիտէ. ուստի մի՛ վախնա՛ք եւ մի՛ մտահոգու՛իք:

«Եթէ բոլոր ինչքերս աղբատներուն տամ եւ... սէր չունիմ՝ ոչինչով կ'օգտուիմ» (Ա.Կր 13.3): Ոչինչով կ'օգտուինք երբ ողորմութիւն կու տանք առանց ողորմած սիրտ ունենալու: Ոչինչով կ'օգտուինք երբ աղբատին դրամ կու տանք առանց իրեն հանդէպ սէր ունենալու: Յիսուս աղբատներուն դրամ չբաշխեց, այլ՝ սէր: Ոչինչով կ'օգտուինք երբ աշխատինք թշուառին համար բայց կարեկցութիւն չունենանք իրեն հանդէպ: Սէրը կրօնքի մը ուժն է, կրօնքի մը բուրմունքն է: Կան հեթանոսներ որոնք յանձն կ'առնեն մեռնիլ ու մեռցնել իրենց կրօնքին համար, բայց անոնք սէր չունին իրենց կրօնքին հանդէպ: Զգո՛յ՛ջ ըլլանք: Զրկանք այնպիսի քրիստոնեաներ որոնք կ'աշխատին ու կը վազվրտեն Քրիստոսի անունով, առանց սակայն Քրիստոսը սիրող սի՛րտ ունենալու: Քրիստոսի համար շատ վազվրտելը եւ շատ քան ընելը չէ որ մեզ Աստուծոյ զաւակները կը դարձնէ, այլ՝ Քրիստոսը եւ մեր նմանը սիրելը:

«Եւ մինչ կ'աղօթէր, անոր դէմքը այլակերպեցաւ եւ հագուստը փայլուն սպիտակ գոյն առաւ» (Ղկ 9.29): Աղօթքի պահուն Յիսուսի իսկական դէմքը հանդէս եկաւ, որպէսզի սորվեցնէ մեզի որ աղօթքով է որ մեր իսկական դէմքը՝ աստուածային պատկերն ու մամուլութիւնը կը վերականգնի: Աղօթքի պահուն իր հագուստը սպիտակացաւ՝ արտացոլացնելով իր սրտի սրբութիւնը, որպէսզի ցոյց տայ մեզի որ յարատեւ աղօթքը կը սպիտակացնէ մեր սիրտը, մեզ սրբութեան առաջնորդելով: Աղօթքի պահուն Քրիստոս փայլեցաւ իր աստուածային փառքին մէջ՝ յայտնելով իր աստուածային ինքնութիւնը, որպէսզի սորվեցնէ մեզի որ աղօթքը մեզ մեր ինքնութեան եւ արմատներուն կը դարձնէ: Աղօթքի պահուն իր հագուստը փայլեցաւ, որպէսզի ցոյց տայ մեզի որ աղօթքով է որ կրնանք մեր ցնցոտիները փոխարինել «լաւագոյն պատմունկանով» ու «ներմակ պարեգօտով»: (Շարունակելի):

«Եւ մինչ կ'աղօթէր, անոր դէմքը այլակերպեցաւ» (Ղկ 9.29): Եթէ աղօթքը այլակերպեց այլակերպութեան անկարօտ մեր Փրկիչը, որքա՛ն աւելի կրնայ այլակերպել մեզ՝ որ կարօ՛տ ենք այլակերպութեան: Եթէ աղօթքը այլակերպեց Յիսուսի դէմքը, վստահաբար կրնայ այլակերպել մեր սիրտը: Զկա՛յ կեանքի ու կենցաղակերպի այլակերպութիւն առանց աղօթքի: Զկա՛յ սրտի ու հոգիի այլակերպութիւն առանց աղօթքի: Զկա՛յ մտքի նորոգութիւն առանց աղօթքի:

Յիսուս աղօթեց եւ լոյսով փայլեցաւ, որպէսզի բացայայտէ թէ երբ աղօթենք՝ լո՛յս կ'ըլլանք եւ լոյս կու տանք: Եթէ կ'ուզենք լո՛յս ըլլալ խաւարացած այս աշխարհին մէջ՝ պէտք է աղօթքի մարդիկ ըլլանք: Յիսուս աղօթեց եւ աշակերտները փափաք յայտնեցին երեք տաղաւարներ շինել եւ բովը մնալ. սա ցոյց կու տայ որ եթէ աղօթող մարդիկ ենք՝ մարդիկ պիտի ուզեն մեզի հետ եւ մեզի մօտ ըլլալ:

«Տէ՛ր, որո՞ւն պիտի երթանք. յաւիտենական կեանք տուող խօսքերը դո՛ւն ունիս» (Յե 6.68): Որո՞ւն երթանք. աշխարհի՞ն. ան մեզ անօթի տուն պիտի դրկէ: Աշխարհասէր մարդո՞ց. անոնք մեզ պիտի խաբեն: Գիտուններո՞ւն. անոնք մեզ աւելի՛ շփոթի պիտի մատնեն: Գիտութեա՞ն. ան մեզ նշմարտութենէն պիտի հեռացնէ: Փարիսեցիներո՞ւն. անոնք մեզի հայրերու աւանդութիւն ու օրէնք պիտի փարոզեն: Քահանաներո՞ւն. անոնք մեզի ծէս պիտի պատգամեն:

Որո՞ւն երթանք: Դեռ չսորվեցա՞նք որ «յաւիտենական կեանք տուող խօսքերը» մի՛այն Յիսուս ունի: Աւելին, չիմացա՞նք որ Ան յաւիտենական կեանք տուող խօսող մը չէ պարզապէս, այլ՝ յաւիտենական կեանքն իսկ: Յիսուս ո՛չ թէ կեանք ունի, այլ կեա՛նք է: Կեանք ունենալը ուրիշ բան է, կեանք ըլլալը՝ ուրիշ բան: Ուստի, եթէ փնտոածդ կեա՛նքն է, նո՛ր կեանքն է, առաւել կեանքն է, Յիսուսէն զատ որո՞ւն կրնաս երթալ:

«Յիսուս լացաւ» (Յհ 11.35): Աստուածաշունչի ամենէն կարն եւ սակայն ամենէն սրտանմիկ համարն է ասիկա: Յիսուսի լալը ո՛չ միայն ցոյց կու տայ իր տառապանքը ննջած Ղազարոսին համար, այլեւ՝ ցոյց կու տայ իր տեղեակ ըլլալը մեր տառապանքէն: Ան գիտէր թէ ի՛նչ նեղութեան մէջ էին անոր բոյրերը՝ Մարթա եւ Մարիամ: Ան գիտէ նաեւ մեր քաջած նեղութիւններուն մասին եւ յանախ կու լայ մեզի համար, բայց մենք չենք անդրադառնար: Ան կու լայ երբ կը տեսնէ որ զինք կ'անտեսենք եւ դժոխք տանող ընթացքի մէջ ենք: Ան կու լայ երբ կը տեսնէ որ մարդիկ չեն սիրեր իրարու եւ զԱստուած: Ան կ'արտասուէ երբ մարդիկ ամենաչնչին բանի մը համար ամենախոր կերպով կը խոցոտեն իրարու: Ան կը սգայ երբ կը տեսնէ որ մարդը ոչինչ կ'ընէ յաղթելու այն սնտուկին որուն մէջ պիտի դրուի իր կեանքի աւարտին: Իր լալը ցոյց կու տայ մարդուն հանդէպ իր ունեցած սէրը, գորովը, կարեկցութիւնը:

«Ով որ զիս ուրանայ մարդոց առջեւ...» (Մտ 10.33): Սովորաբար մարդիկ կ'ուրանան Յիսուսը չորս պատճառներով.– (1) Ամօթի պատճառով: Ամօթ է քեզի եթէ ամօթի պատճառով կ'ուրանաս Փրկիչդ: Ամօթ է քեզի եթէ կ'ամչնաս դաւանիլ Արարիչդ արարածներուն առջեւ: (2) Դրամի պատճառով: Գիտցի՛ր, եթէ համակ աշխարհի հարստութեան տէրն անգամ ըլլաս՝ աղքատ ես, եթէ տէրը չես եղած երկինքի եւ երկրի Գանձին՝ Քրիստոսի: (3) Աթոռի պատճառով: Տախտակաշէն աթոռի մը համար՝ մի՛ կորսնցնէր Աստուածակերտ երկնային թագաւորական ոսկեղէն գահը: (4) Վախի պատճառով: Պիտի չկարենաս վախը սրտէդ դուրս շարտել, այնքան ատեն երբ Յիսուս մուտք չէ գործած սրտիդ մէջ: (5) Տգիտութեան պատճառով: Տգիտութիւնդ քեզ պիտի չարդարացնէ Աստուծոյ առջեւ: Եթէ մինչեւ հիմա չէիր գիտեր որ Յիսուս փրկութեանդ համար մեռաւ, այս պահուն գիտցար, ուստի՝ եկուր իրեն:

«Կորուստի տանող դուռը լայն է» (Մտ 7.13): Այն մարդը որ այս աշխարհի մէջ միայն բարիքներ կը վայելէ եւ իր կեանքը կ'անցնի շատ հեզասահ կերպով, այնպիսին կրնայ փրկութեան նուազ հնարաւորութիւն ունենալ, որովհետեւ իր ապրած դիւրին ու հեզասահ կեանքին համար, կրնայ չսորվիլ ապաւինիլ Աստուծոյ. մինչդեռ այն մարդը որ կ'ապրի որոշ դժուարութիւններ՝ անոնց մէջէն դուրս կու գայ տարբեր մարդ մը իբրեւ, Աստուծոյ վստահող մարդ մը: Դժուարութիւնները մուրմի պէս կրնան գայն ծեծել: Բայց յիշեցէ՛ք որ շիկացած երկաթը մուրմի հարուածներուն տա՛կ միայն կը կոանուի ու նոր ձեւ կը ստանայ: Փորձութեանց հարուածները մեզ ալ կրնան նորոգել եւ նոր դարձնել: Մեր հաւատքը կը դառնայ իրակա՛ն հաւատք՝ երբ անիկա անցնի փորձութիւններէն: Կը դառնայ ճշմարի՛տ հաւատք՝ երբ կեանքի իսաւար պահերը համբերութեամբ դիմակալէ (Զարեհ Ա.բ. Բ. Ազնաւորեան):

«Տէ՛ր, ի՛նչ լաւ է հոս» (Մտ 17.4): Այլակերպութեան պահն է: Փառքի՛ մէջ է Յիսուս: Լոյսի՛ մէջ է: Կը ֆանանչէ՛ ու կը ֆառագայթէ՛: Եւ ո՞վ չ՛ուզեր իրեն հետ ըլլալ երբ նման վիճակի մէջ է ան: Այո՛ Պետրոս, համաձայն եմ քեզի հետ, ի՛նչ լաւ է Տիրոջ հետ ըլլալ եւ անոր լո՛յս ներկայութեամբ համակուիլ, ի՛նչ լաւ է անոր դէմքին նայիլ ու կշտանալ, անոր շունչը զգալ եւ այդ շունչով սրբուիլ, անոր գիրկը հանգչիլ եւ այդ գրկին ջերմութեամբը արբենալ:

«Տէ՛ր, ի՛նչ լաւ է հոս»: Այո՛, Տէ՛ր, հոն ուր դուն կաս՝ լա՛ւ է հոն, կեա՛նք է հոն, անո՛յշ է հոն: Հոն ուր դուն կ'ապրիս՝ հոն ապրիլը բաղձալի՛ է, գեղեցի՛կ է: Որքա՛ն ֆաղցր ու լիացնող են այն պահերը որոնք հետդ կ'անցուին: Սիրելի՛ս, ապրա՞ծ ես Յիսուսի գործակից ներկայութիւնը: Կ'աղօթեմ որ Յիսուս իր ֆաղցր ներկայութիւնը զգացնէ քեզի, որպէսզի սիրող կրակ դարձած բացականչես. «Տէ՛ր, ի՛նչ լաւ է հետդ ըլլալը»:

«Մեղքը դրանը քով պառկած է եւ անհկա քեզի պիտի հնազանդի ու դուն անոր պիտի իշխես» (Մկ 4.7): «Աստուած իր այս խօսքովը ուղղուած Կայէնին, կը սորվեցնէ մեզի, որ այո՛, մեղքը կրնայ մօտենալ մեզի, հասնելով մինչեւ մեր «դրանը քով», բայց մարդը կրնայ յաղթել մեղքին: Մարդը անգոր չէ Չարին դիմաց: «Դուն անոր պիտի իշխես» բառերը, ցոյց կու տան որ մարդը իր ազատ կամքով կրնայ տիրել Չարին ու մեղքին վրայ, իսկ անոնց վրայ տիրած կ'ըլլայ ա՛յն ստեն՝ երբ մերժէ ենթարկուիլ անոնց, եւ մարդը կրնայ՝ մերժել, որովհետեւ ան ունի ընտրելու կարողութիւնն ու ազատութիւնը» (Չարեհ Արք. Ազնաւորեան):

«Մեղքը դրանը քով պառկած է»: Մի՛ արթնցներ ու մի՛ գրգռեր զանհկա: Ինչպէս եթէ մոխիրի տակ «պառկած» կրակը գրգռես, պիտի արթննայ ու ծուխ պիտի բարձրացնէ, այնպէս ալ, եթէ գրգռես մեղքը, անհկա պիտի արթննայ եւ գլուխ ցցէ: (Շարունակելի):

«Մեղքը դրանը քով պառկած է»: Միշտ յիշէ, որ մեղքը կրնայ մինչեւ դրանդ քով գալ, բայց չի կրնար ներս մտնել: Ներս կը մտնէ միայն ա՛յն ստեն՝ երբ դուն արտօնես: Սատանան կամ սատանայութիւն ընող ոեւէ մարդ, չի կրնար ստիպել քեզ որ մեղք գործես: Մեղք գործել կամ չգործելը քու ազատ կամքիդ ձգուած է: Բայց լաւ գիտցիր, որ եթէ քու ազատ կամքովդ մեղք գործես՝ կը կորսնցնես ազատ կամեցողութեանդ պարգեւը, որովհետեւ կը դառնաս ստրուկը Չարին եւ ծառան մեղքին, ինչպէս Յիսուս ըսաւ. «Ով որ մեղք կը գործէ՝ ծառայ է մեղքին» (Յհ 8.34):

«Մեղքը դրանը քով պառկած է»: Դուրը գո՛ց պահէ երեսին: Մեղքը անպայման պիտի յարձակի: Բայց անոր տեղի տալ կամ չտալը՝ քու ձեռքդ է: Երբ Չարը դիմադրութեան հանդիպի՝ կը հեռանայ, ինչպէս առաքեալը կ'ըսէ. «Դէմ դրէ՛ք... Սատանային, եւ հեռու պիտի փախչի ձեզմէ» (Յկ 4.7): Աստուած կ'ուզէ որ իր զաւակները Չարին ընդդիմացող մարդիկ ըլլան:

«Բարի մարդը իր սրտի բարի գանձէն բարիք կը հանէ, իսկ չար մարդը իր սրտի չար գանձէն՝ չարիք» (Մտ 12.35): «Վաստ խորհուրդները ծնունդը կրնան ըլլալ միայն ապականած ներաշխարհի մը: Ինչպէս գանձարան մը ի՛նչ բանով որ լեցուն է՝ աստիկա՛ միայն կրնայ տալ, այնպէս է նաեւ մարդուս սիրտը: Եթէ բարիին հակած եւ բարի տրամադրութիւններով լեցուն է՝ անկէ դուրս եկող խորհուրդներն ու արարքներն ալ բարի կ'ըլլան. իսկ եթէ չարին հակած եւ չար տրամադրութիւններով լեցուն է՝ անկէ դուրս եկող խորհուրդներն ու արարքներն ալ չար կ'ըլլան» (Զարեհ Արք. Ազնաւորեան): Թոյլ տուր որ Սուրբ Հոգիին միջոցաւ Յիսուսի բարութիւնը տեղ գտնէ սրտիդ մէջ, եւ ահա սիրտդ երկինքի պէս մաքուր խորհուրդներ պիտի արտաբերէ: Մի՛ խաբեր դուն թե՛: Բարին խօսիլը չէ որ թե՛ պիտի փրկէ, այլ՝ Յիսուսի շնորհով բարիացած սիրտ ունենալը:

«Սեղանապետը համտեսեց գինիի փոխուած ջուրը, բայց չգիտցաւ թէ ուրկէ էր» (Յն 2.9): Սեղանապետը խմեց Աստուծոյ Որդիին ձեռքէն ընտիր գինին, «բայց չգիտցաւ թէ ուրկէ էր», չնանչցաւ Յիսուսը իբրեւ տուիչը այդ պարգեւին: Այսօր որքա՛ն որքա՛ն մարդիկ կան որոնք կը վայելեն Աստուծոյ պարգեւները, բարիքներն ու ողորմութիւնները, առանց սակայն անդրադառնալու որ Աստուած է որ այդ բոլորը կու տայ իրենց: Այդպիսիներուն համար է որ Աստուած Ովսէա մարգարէին բերնով կ'ըսէ. «Մայրդ չգիտցաւ թէ ցորենը, գինին ու իւղը ե՛ս էի որ իրեն կու տայի, իր արծաթն ու ոսկին ե՛ս էի որ կը շատցնէի» (Ովս 2.8): Աստուած կը տրտմի երբ կը վայելենք իր շնորհները առանց շնորհակալ ըլլալու: Ան մանաւանդ կը տրտմի երբ իր կողմէ մեզի տրուածները կը գործածենք մեր անձնական հաճոյքներուն ու փառքին համար, փոխանակ իր փառքին համար:

«Ահա ես կրակին մէջ չորս արձակուած մարդ կը տեսնեմ,...: Անոնք ամենեւին վնաս մը չեն քաշեր» (Դն 3.25): Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը հրամայեց որ Սեդրաքը, Միսաքն ու Աբեդնագովը կապուած վիճակով կրակի հնոցին մէջ նետուին, որպէսզի մեռցուին: Կրակը որ անոնց մահուան պատճառ պէտք էր ըլլար, ճիշդ հակառակը, անոնց ազատագրութեան պատճառ եղաւ, որովհետեւ կրակով էր որ այրեցան ու փակուեցան այն պարանները որոնցմով կապուած էին անոնք: Աստուծոյ գաւակներս պէտք է քա՛ջ գիտնանք, որ աշխարհի վառած կրակը, մեղքի՛ կրակը, չարի՛ն կրակը, մեզ փնացնել չեն կրնար: Աստուած կարող է մեզ արիւնելու համար ցանուած փուշերը՝ բուրեան ծաղիկներու վերածել: Ան կրնայ մեզ իյնացնելու համար փորուած փոսերը օրհնութիւններով լեցնել, որպէսզի նոյնիսկ եթէ անոնց մէջ իյնանք, առաւել եւս օրհնուած ու հարստացած դուրս գանք անոնցմէ: (Շարունակելի):

«Ահա ես կրակին մէջ չորս արձակուած մարդ կը տեսնեմ... Չորրորդին դէմքը կը նմանի Աստուծոյ Որդիին դէմքին» (Դն 3.25): Երեւ հոգի կրակին մէջ նետուեցան՝ չորսի վերածուեցան: Չորրորդը մեր Տէրն ու Փրկիչը՝ Յիսուս Քրիստոս ի՛նքն է: Աստուծոյ Որդին ազատելու համար երեւ մարդիկը կրակէն՝ ի՛նքն եկաւ եւ կրակին մէջ մտաւ: Ասիկա Աստուծոյ գործելակերպն է: Յանախ մեզ ազատելու համար լուծէ մը՝ ի՛նքն կու գայ եւ կը մտնէ այդ լուծին տակ: Օրինակ, մեզ ազատելու համար Օրէնքի լուծէն՝ ինք չմտա՞ւ Օրէնքի լուծին տակ: Մեզ ազատելու համար յաւիտենական մահէն՝ ինք չմեռա՞ւ: Մեզ ազատագրելու համար մեղքի պատիժէն՝ ինք մեղքի պատարագ չդարձա՞ւ: Աստուած առանձին չձգեց Սեդրաբը, Միսաբն ու Աբեդնագովը կրակին մէջ, որովհետեւ անոնք իրեն համար է որ նետուած էին կրակին մէջ: Յիշէ՛ սիրելիս, որ երբ Աստուծոյ համար է որ կը տառապիս՝ Աստուած քեզի հետ է քու տառապանքիդ մէջ:

«Վարդապետ, ամբողջ գիշերը յոգնեցանք եւ ոչինչ որսացինք, բայց քու խօսքիդ համար ուռկանները նետեմք» (Ղկ 5.5): Սիրելի՛ ընթերցող, պատահա՞ծ է որ քու սեփական ջանքիդ ու նիւթիդ վստահած՝ փորձես բան մը կամ բաներ մը ընել Քրիստոսի համար եւ յուսախար եղած ըլլաս: Եթէ անձնական կարողութեանդ եւ նարտարութեանդ վստահելով փորձես յառաջ տանիլ աստուածահաճոյ գործ մը, գիտցիր որ ուշ կամ կանուխ, ստիպուած պիտի ըլլաս ըսելու այն ինչ որ առաքելները ըսին. *«Յոգնեցանք եւ ոչինչ որսացինք, յոգնեցանք եւ ոչինչ իրագործեցինք»*:

Աշխատանքի դաշտ մի՛ իջներ Տիրոջ համար եթէ Տէրը քեզ չէ դրկած: Տէրը պիտի չգորակցի քեզի եւ պիտի չօրհնէ քեզ ու քու աշխատանքներդ եթէ ինք չէ քեզ դրկողը: Տէրը առանձին պիտի ձգէ քեզ քու գործերուդ մէջ եւ անարդիւնք պիտի մնան գործերդ, մինչեւ որ սորվիս թէ դուն առանց իրեն ոչինչ կրնաս ընել եւ ոչինչ կրնաս իրագործել: (Շարունակելի):

«Վարդապետ, ամբողջ գիշերը յոգնեցանք եւ ոչինչ որսացինք, բայց քու խօսքիդ համար ուռկանները նետեմք» (Ղկ 5.5): Եթէ նարտար որսորդ եղող առաքելներ, անկարող եղան մէկ ձուկ իսկ որսալու, կը կարծե՞ս որ դուն քու նարտարութեամբդ պիտի կարենաս մարդիկ «որսալ» Աստուծոյ արքայութեան համար: Եթէ ձուկերը առանց Յիսուսի թոյլտուութեան չորսացուեցան, կը կարծե՞ս որ դուն առանց իր թոյլտուութեան պիտի յաջողիս մարդիկ «որսալ» փրկութեան համար: Քու բաժինդ փրկութեան մասին խօսիլն է, բայց Փրկիչը ի՛նքն է որ պիտի փրկէ եւ ո՛չ թէ դուն, ի՛ր խօսքն է որ սիրտեր պիտի նորոգէ եւ ո՛չ թէ քու խօսքդ: Դուն գործիք մըն ես Տիրոջ ձեռքին մէջ եւ ո՛չ թէ գործատէր: Գործատէրը Տէրը ինքն է: Ուստի, խոնարհի՛ր Գործատիրոջդ ձեռքին տակ ինչպէս առաքելները խոնարհեցան, եւ տես թէ ի՛նչ գործեր պիտի կատարէ քու միջոցաւ: (Շարունակելի):

«Վարդապետ, ... քու խօսքիդ համար ուղկանները նետենք» (Ղկ 5.5): Այո՛, Տիրո՛ջ խօսքին ու հրահանգին հնազանդելով պետք է նետենք մեր ֆարոգութեան ուղկանները աշխարհի մէջ եւ ո՛չ թէ որովհետեւ մենք անձնապէս կը փափաքինք: Երբ Տէ՛րը հրամայէ՝ ա՛յն ատեն պետք է շարժինք, եւ ո՛չ թէ երբ եռանդով ենք: Երբ Տէ՛րը առաքէ՝ ա՛յն ատեն պետք է ոտքի ելլենք, եւ ո՛չ թէ երբ մենք պատրաստ կը գգանք: Ուր որ Տէ՛րը դրկէ՝ հո՛ն պետք է երթանք, եւ ո՛չ թէ ուր որ մե՛նք կը նախասիրենք: Տիրոջմէ ստրվածնիս պետք է խօսինք եւ ո՛չ թէ գիրքերէն ստրվածնիս: Ըսե՛նք Տիրոջ. *«Տէ՛ր, քու խօսքիդ համար, քո՛ւ կամքիդ համար, քո՛ւ փառքիդ համար, քո՛ւ գործակցութեամբդ, քո՛ւ հրամանովդ, քո՛ւ առաջնորդութեամբդ»*: *«Քո՛ւ խօսքիդ համար»* ըսելը՝ Տիրոջ խօսքին վստահիլ է: Եթէ կը վստահիս Տիրոջ խօսքին՝ պիտի վայելես առատ արդիւնք, ինչպէս առաքեալները վայելեցին: (Շարունակելի):

«Յոգնեցանք եւ ոչինչ որսացինք» (Ղկ 5.5): Երբ առաքեալներուն ջանքերը ի դերեւ ելան եւ երբ խոստովանեցան թէ ոչինչ կրցած էին ընել, միայն ա՛յն ատեն Տէրը միջամտեց եւ օրհնեց իրենց կատարած գործը: Հարկաւ Տիրոջ նպատակը անոնց աշխատանքին եռանդը ջլատելը չէր, եւ ո՛չ ալ անոնց ժրջանութիւնը ստորագնահատելն էր, այլ՝ ստրվեցնելն էր անոնց իրե՛ն վստահիլ, եւ միայն իրե՛ն: Այս իրողութենէն կը ստրվինք, որ արդիւնքի ձեռքբերումը մեր ժրջան աշխատանքէն կախում չունի, այլ՝ Տիրոջ գործակցութեան ապաւինելէն: Եւ երկրորդ, կը ստրվինք, թէ երբ մարդկային ամէն կարելիութիւն ու միջոց կը սպառի, այն ատեն է որ Տէրը կը միջամտէ, ինչպէս Սուրբ Գրիգոր Նարեկացի կ'ըսէ. *«Քու այցելութեանդ վայրը այն է, ուր ա՛յլ բնաւ հնարք չէ մնացած»*: Եթէ կը գգաս թէ ամէն դուռ գոցուած է առջեւդ, եկո՛ւր անոր որ ըսաւ. *«Ես եմ դուռը»* (Յե 10.7): Այդ ԴՈՒՌԻՒՆ քովն է բոլոր դռներուն բանալիները:

«Ճամբուն վրայ թգենի մը տեսնելով՝ մօտեցաւ անոր, բայց տերեւէ գատ ոչինչ գտաւ» (Մտ 21.19): Տերեւներով լեցուն ծառէ մը պտուղ ակնկալելը՝ բնական է: Քրիստոսի հայեացքով առատ տերեւներ ունենալը չէ որ մեզ կը փրկէ, այլ՝ այդ տերեւներուն ետին պտուղներ ունենալը: Ի՞նչ կը ներկայացնեն տերեւները: Ըստ մեկնիչներուն, տերեւները Աստուծոյ օրէնքներն են, խօսքերն են: Աստուծոյ օրէնքին մասին ցառող բայց զանիկա չգործադրող մարդը, կը նմանի տերեւախիտ բայց անպտուղ ծառի: Մէկը որ կը յայտարարէ թէ ինք քրիստոնէս է, կամ մէկը որ գՔրիստոս կը ֆարոգէ բայց չ'ապրիր քրիստոնէական կեանք, պտուղէ զուրկ եւ պատիժի արժանի ծառ մըն է: Սիրելի՛ ընթերցող, հարց տուր դուն քեզի, ինչպիսի՞ քրիստոնէս մըն ես. միայն տերեւ՞ ունիս, թէ նաեւ պտուղ: Եթէ Յիսուս այսօր քեզի մօտեցայ ինչպէս թգենիին մօտեցաւ, ի՞նչ պիտի գտնէ քեզի մօտ. միայն խօ՞սք, թէ նաեւ գործ:

«Տեսէ՛ք թէ ո՛րքան կը սիրէր զայն» (Յի 11.36): Եթէ հրեաներ Յիսուսի թափած արցունքը Ղազարոսի համար սիրոյ արտայայտութիւն նկատեցին, իսկ դուն, սիրելի՛ ընթերցող, ի՞նչ բանի արտայայտութիւն կը նկատես իր թափած արիւնը: Չայպանեմք հոռմայեցի զինուորները որոնք այնքան ծեծեցին Յիսուսը, որ ան կորսնցուց իր արտաքին վայելչութիւնն ու կերպարանքը (Ես 53.2): Այպանելին մեմք ենք: Մեր մեղքերով չէ՞ որ ստիպեցինք մեր երկնաւոր Հայրը որ իր ամբողջ բարկութիւնը թափէ իր Որդիին վրայ: Մեր մեղքերով չէ՞ որ հիւսեցինք մեր Տիրոջ փշպասակը: Եթէ մեր ձեռքերով անօրէնութիւն չգործէինք՝ Յիսուսի ձեռքերը պիտի գամուէին: Եթէ մեր բերնով ուրիշները չվիրաւորէինք՝ Յիսուսի բերանը պիտի վիրաւորուէ՞ր: Եթէ մեր ոտքերով աղտոտ տեղեր չերթայինք՝ Յիսուս իր ոտքերով դէպի Գողգոթա պիտի երթա՞ր: Եթէ մեր երեսը Աստուծմէ չդարձնէինք՝ ծառան պիտի ապտակէ՞ր Յիսուսի երեսը:

«Երբ գտնէ՛ ուրախութեամբ իր ուսերուն վրայ կը դնէ» (Ղկ 15.5): Ո՛վ բարեկամ, երբ Յիսուս անապատին մէջ գտնէ կորսուած ոչխար մը, այլ խօսքով, երբ ան գտնէ մեղքի ցեխին մէջ մխրնուած մարդ մը, չի՛ բարկանար անոր եւ չի՛ յանդիմաներ, ո՛չ ալ պարանը վիզէն անցնելով՝ զայն ետեւէն կը փաշկոտէ, այլ՝ *«ուրախութեամբ իր ուսերուն վրայ կը դնէ»*: Կը դնէ իր ուսերուն վրայ, նախ որովհետեւ գիտէ որ ոչխարը իր սեփական ուժով անկարող է փախելու հաւատփի ֆամբէն: Երկրորդ, *«իր ուսերուն վրայ կը դնէ»*, որպէսզի իր տաքուկ սիրոյ շունչը փչէ անոր վրայ եւ ջերմացնէ անոր ցրտահար հոգին: Երրորդ, *«իր ուսերուն վրայ կը դնէ»*, որպէսզի ցոյց տայ մեզի որ իր ուսերով կրեց այն խաչը զոր մե՛նք պէտք էր կրէինք եւ իր մարմինով փաւեց մարմնաւորներուս մեղքերը: Ո՞ւր ես դուն բարեկամ: Մեղքի ցեխին մէ՞ջ, թէ՛ Յիսուսի ուսերուն վրայ, որոնք ֆու խաչդ կրեցին՝ քե՛զ շահելու համար:

«Արեւելէն մոգեր եկան Երուսաղէմ» (Մտ 2.1): Ոմանք կ'ըսեն թէ արեւելքը Հայաստանն է, ուրիշներ՝ Եթովպիան, իսկ ուրիշներ ալ՝ Պարսկաստանը: Կարելոր չէ գիտնալ թէ արեւելք ըսելով ո՛ր շրջանին կ'ակնարկուի: Կարելորը՝ մոգերուն ցուցաբերած վնասկամութիւնն է՝ ծնեալ Փրկիչը տեսնելու: Ուրկէ ալ եկած ըլլան, մէ՛կ բան յստակ է, որ անոնք առնուազն մէկ շաբաթ փաւեցին, յանձն առնելով տաժանակիր ֆամբորդութիւն մը: Դիւրին չէր մէկ շաբաթ անապատները ցեղքելով հասնիլ Բեթլեհէմ: Այդ շաբթուան ընթացքին անոնք հանդիպեցան անձրեւին, փոթորիկին եւ ցուրտին: Անոնք կրնային աւագակներու կամ գագաններու կողմէ յարձակումի ենթարկուիլ: Հակառակ այս բոլորին, չտկարացան եւ չնահանջեցին, որովհետեւ ժայռի նման հաւա՛տք ունէին եւ պողպատի նման կա՛մք: Անոնց ամո՛ւր հաւատփին ու կամփին դիմաց՝ արգելներն ու դժուարութիւնները յաղթահարուեցան: (Շարունակելի):

«Արեւելէն մոգեր եկան Երուսաղէմ» (Մտ 2.1): Մոգերը անտեսելով ամէն դժուարութիւն՝ շարունակեցին՝ փախել մինչեւ որ հասան Էմմանուէլին: Մոգերու կեանքէն կը սորվինք, թէ աստուածասպան Հերովդէսներով լեցուն այս աշխարհին մէջ, բոլոր անոնք որոնք կը փորձեն հասնիլ ու հետեւիլ Յիսուսի, անպայման հալածանքներու պիտի ենթարկուին եւ Հերովդէսներու բաղիսին: Քրիստոսի հասնելու ցամբան յաճախ երկա՛ր ու վտանգներով լի կը թուի, բայց եթէ մոգերուն նման սորվինք վստահիլ Աստուծոյ առաջնորդութեան, պիտի չընկրկինք մեր հաւատքի գնացքին մէջ: Մոգերը անկեղծ փնտոողներ էին: Եթէ այդպէս չըլլային՝ գիրենք առաջնորդող աստղը (որ Տիրոջ մէկ հրեշտակն էր) երկու անգամ պիտի չերեւէր անոնց: Եթէ Աստուած տեսնէ որ ամբողջ սրտով կը փնտոենք իր Որդին եւ մեր Փրկիչը՝ անկասկած որ մեր ֆայլերը պիտի առաջնորդէ իրեն յատուկ միջոցներով:

«Հայրը... վազելով դիմաւորեց զայն» (Ղկ 15.20): Մեզմէ որո՞ւն սիրտը ուրախութեամբ չի լեցուիր երբ կը կարգայ որ մեր երկնաւոր Հայրը վազելով կը դիմաւորէ նորադարձ մարդը: Ո՞վ ինքզինք ապահով չ'զգար եւ ո՞վ վստահութեան շունչով մը չի լեցուիր երբ կ'իմանայ որ իր երկնաւոր Հայրը՝ իր փրկութեան սիրոյն վագո՛ղ Աստուած է: Աստուած տեղֆայլ ընող Աստուած չէ, հանդարտօրէն փախող Աստուած չէ, այլ վագո՛ղ Աստուած է: Հոս գործածուած «վազել» բառը, ցոյց կու տայ Աստուծոյ անհուն սէրն ու ուրախութիւնը նորադարձ մարդուն համար: Մարդասիրութիւնը կը վազեցնէ զԱստուած: Երբ Աստուած տեսնէ մեր մօտ դարձի գալու փափաք եւ երբ տեսնէ որ դարձի ցամբան բռնեցինք, անտարբեր պիտի չ'մնայ, այլ վազելով դիմաւորելու պիտի ելլէ մեզ: Երբ Աստուած վագէ՝ ո՛չ ոք կրնայ դէմ կենալ իրեն: Երբ Աստուած մեր քով վագէ՝ Չարը մեր քովէն պիտի վագէ: (Շարունակելի):

«Հայրը... վազելով դիմաւորեց զայն» (Ղկ 15.20): Ինչո՞ւ հայրը վազեց: Զվագեց որպէսզի երթար զայն յանդիմանէր եւ դաւաճան կոչէր: Անառակ որդին ապերախտ գտնուած էր իր հօրը նկատմամբ, բայց հայրը չվագեց զայն ապերախտ կոչելու: Անոր ըրածը դաւաճանութիւն էր, բայց հայրը զանիկա դաւաճան չկոչեց: Ան իր հօրը հարստութիւնը մսխած էր, բայց հայրը հաշիւ չպահանջեց իրմէ իր կատարած մսխումին համար:

Հայրը լաւ գիտէր որ իր զաւակը տուն եկած էր յոգնած ու սպառած, վիրաւոր ու խոցուած, գոջումնալից եւ արտասուալից: Ան բնականօրէն պիտի չցաւցնէր արդէն իսկ ցաւի մէջ եղող անոր հոգին: Սպառնալիքով պիտի չդիմաւորէր սպառած իր զաւակը: Պիտի չխոցոտէր Չարին կողմէ խոցոտուած անոր սիրտը: Մեր երկնաւոր Հայրը, դարձի եկող մարդը դատի չի կանչեր: Աշխարհէն փախած մարդուն դիմաց իր սրտին դուռը չի փակեր: Չանտեսեր զինք տեսնելու եկած մարդիկը:

«Ահա ես քեզ իմ ձեռքերուս մէջ դրոշմեցի» (Ես 49.16): Հեղինակ մը ըսած է. *«Անցեալին, արեւելի մէջ սովորութիւն էր որ մարդ իր սիրած անձին անունը ձեռով մը դրոշմէր իր ափին մէջ, եւ ատիկա նշան մըն էր, թէ մինչեւ մահ պիտի չմոռնար իր սիրած անձը, եւ թէ՛ ինչ որ ընէր իր ձեռքերով՝ իր սիրած անձին համար էր որ պիտի ընէր: Մեր Տէրը իր սիրելի եկեղեցիին անունը դրոշմեց իր ափերուն մէջ գամերով, որպէսզի իր վերքերուն հետքերը մնան յաւիտեանական սիրոյ նշան. եւ ո՛չ միայն այսօր, այլեւ եկեղեցւոյ անդամներէն իւրաքանչիւրին անունը դրոշմեց իր ափին մէջ, իբրեւ նշան իր սիրոյն»:* Սիրելի՛ ընթերցող, Յիսուս քու ալ անունդ դրոշմած է իր ափին մէջ: Եթէ իր ափին մէջ հանգչած ես, ո՛չ ոք կրնայ քեզ խել իր ձեռքէն: Եթէ իր ափին մէջ ես՝ ապահով ես: Եթէ իր ափին մէջ ես՝ Աստուծոյ աչքն է որ կը հսկէ վրայ: Եթէ իր ափին մէջ ես՝ երբե՛ք այդ ափէն չիջնես: Հոն մնա՛, ինծի հետ միասին:

«Տէ՛ր, աչքերս թող բացուին, որ տեսնեմ» (Ղկ 18.41): Կոյր ու աղփատ Բարսիմէոսին աղաչանքն էր ասիկա, ուղղուած մեր Տիրոջ ու Փրկիչին: Իսկական կուրութիւնը մարմնաւոր կուրութիւնը չէ, այլ հոգեւոր կուրութիւնը, որ պատճառ կ'ըլլայ որ չտեսնենք Աստուծոյ ներկայութիւնը մեր կեանքին մէջ, չգտնենք երկինք առաջնորդող մամբան, չլսենք մեր վիրաւոր եղբօր ձայնը: Երանի՛ ամէն մարդ կարենար իր սրտին խորերէն ըսել. *«Տէ՛ր, աչքերս թող բացուին, որ տեսնեմ»*. տեսնեմ հրաշքներդ ու հրեշտակներդ, տեսնեմ քաղցրութիւնդ ու գթութիւնդ, տեսնեմ սէրդ ու բարութիւնդ: Երբ բացուին մեր հոգիներուն աչքերը՝ այն ատեն, պիտի տեսնենք Աստուծոյ պարգեւներն ու շնորհները մեզի տրուած, պիտի տեսնենք կարեկցութեան կարօտ հոգիները: Հոգեւոր կուրութիւնը թոյլ չի տար որ տեսնենք ո՛չ մեր խեղճութիւնը եւ ո՛չ ալ մեր եղբօր ու քոջ կարիքներն ու տագնապները:

«Յիսուս եւ իր աշակերտներն ալ հրաւիրուած էին հարսանիքին» (Յե 2.2): Շատեր Քրիստոսի մասին սխալ պատկերացում ունին, որովհետեւ զինք կը նկատեն իստակեաց ճգնաւորական կեանքի մը փարօղիչը, եւ ատով իսկ կը հակին՝ քրիստոնէութիւնը հակադրելու կենսասիրութեան, մարդկային ուրախութեան ու վայելքներուն: Սակայն հիմնովին սխալ է այս պատկերացումը: Քրիստոնէութիւնը գերազանցապէս բարոյական մաքրութեան կրօնը ըլլալով հանդերձ՝ բարոյականութիւնը չի շփոթեր ճգնական կեանքին հետ, ապաշխարութիւնը չի շփոթեր լալկան ու տխուր կեանքի մը հետ, որովհետեւ քրիստոնէութիւնը պարզապէս զգաստութեան եւ չափաւորութեան կը հրաւիրէ մարդը, եւ աւելի չափաւորութեան՝ վիշտի՛ն ու ցաւի՛ն մէջ, քան ուրախութեան: Քրիստոս Կանայի հարսանիքին ներկայ ըլլալովը գործնապէս ցոյց կու տայ թէ ինք մասնակից է մարդոց ուրախութիւններուն (Զարեհ Ա.բ. Ա.գնաւորեան):

«Նաւակը ցամաքէն բաւական հեռու՝ ալեկոծութեան մէջ էր...: Անոնք երբ տեսան որ ջուրերուն վրայէն կը փախը՝ սարսափեցան եւ ըսին.– Ուրուական մըն է» (Մտ 14.24, 26): Աշակերտները օգնութեան պէտք ունէին քանի «հովը իրենց դիմացէն կը փչէր», եւ յանկարծ կը տեսնեն որ Օգնականը կու գայ, Տէրը կը մօտենայ, յաղթականօրէն փախով ջուրերուն վրայէն. կու գայ ազատելու համար գիրենք հովէն ու փոթորիկէն: Բայց տարօրինակը այն է՝ որ անոնք անկարող կը դառնան քանզնալու իրենց Տէրն ու Վարդապետը: Ուրուական կամ անիրական կը կարծեն իրենց տեսածը: Այսօր որքա՛ն մարդիկ կան, նոյնիսկ հաւատացեալներ, որոնք երբ նեղութեան մէջ իյնան, Յիսուս կը մօտենայ իրենց՝ օգնելու համար, բայց անոնք կը դժուարանան տեսնել ու քանզնալ իր ներկայութիւնը, եւ երբեմն ալ, ուրուական մը, այսինքն՝ անիրական ներկայութիւն մը կը կարծեն գայն: (Շարունակելի):

«Քա՛ջ եղէք, ես եմ, մի՛ վախճա՛մ» (Մտ 14.27): Երբ մարդիկ գրգռուին ձեր դէմ՝ յիշեցէք որ մարդոց Արարիչը ձեզի հետ է եւ «քա՛ջ եղէք... մի՛ վախճա՛մ»: Երբ ձեր կեանքը վտանգի ենթակայ ըլլայ՝ մտաբերեցէք որ կեանքի Տէրն ու Տուիչը ձեր կողմին է եւ «քա՛ջ եղէք... մի՛ վախճա՛մ»: Երբ ձեր կեանքի ալիքները փոթորկին՝ բացէ՛ք ձեր աչքերը ու պիտի տեսնէք Տէրը ալիքները ոտքին տակ առած՝ ձեզի կու գայ յաղթականօրէն, եւ ուստի, «քա՛ջ եղէք... մի՛ վախճա՛մ»:

Տիրոջ «Ե՛ս եմ» յայտարարութիւնը պէտք է վստահութեան շունչով լեցնէ ձեզ: Տէրը առաքեալներուն չըսաւ. «Ես Յիսուսն եմ, մի՛ վախճա՛մ», ինչպէս ըրած էր Սօդոսին: Կը բաւէր որ ըսէր «Ես եմ» եւ արդէն աշակերտները պիտի քանզնային զինք: Իրական ոչխարը կը քանզնայ իր հովիւին ձայնը: Սիրելի՛ս, երբ փորձութեան մէջ ես, կը լսե՞ս Տիրոջ «Ես եմ, մի՛ վախճա՛մ»: Եթէ կը լսես՝ կը քանզնա՞ս ձայնը: (Շարունակելի):

«Տէ՛ր, եթէ դուն ես՝ հրամայէ որ ջուրերուն վրայէն փախով քովդ գամ» (Մտ 14.28): Քանի՞նե՞ր մեզմէ ծովուն կատղած ալիքները տեսնելով քաջութիւնը պիտի ունենային նաւէն վար իջնելու եւ ոտք դնելու այդ ալիքներուն վրայ: Պետրոս առաքեալ ունեցա՛ւ այդ քաջութիւնը: Ասիկա Յիսուսի հանդէպ իր ունեցած բացարձակ հաւատքին ու զօրաւոր սիրոյն ապացոյցն է: Ո՛տք դնել փոթորկած ծովուն ջուրերուն վրայ՝ հաւա՛տք կ'ենթադրէ: Թողուլ նաւը եւ երթալ Նաւապետին քով՝ սէ՛ր կ'ենթադրէ: Ո՛վ բարեկամ, մի՛ վախճար կեանքի փոթորիկներուն վրայէն փախել, երբ Տէ՛րն է քեզ դէպի իրեն կանչողը: Այո՛, դէպի իրեն եւ ո՛չ թէ ուրիշ տեղ: Պետրոս առաքեալին ուզածը ջուրերուն վրայէն փախելը չէր, այլ Յիսուսի քով հասնիլն էր: Ա՛յս է որ ցոյց կու տայ Պետրոսի «քովդ գամ» բառերը: Տէրը ազատելու կը մօտենար եւ Պետրոս ուզեց իր Ազատարարին քով երթալ: Դուն ալ չե՞ս ուզեր Յիսուսի քով երթալ երբ ան ազատելու կու գայ քեզի:

«Այն անձը որ մեղք կը գործէ պիտի մեռնի» (Եզ 18.20): Խօսքը հարկաւ կամովին եւ սիրով մեղք գործողներուն մասին է: Մեղքը սահմոկեցուցիչ բան է, որովհետեւ կը մահացնէ բայց ինք անմահ կը մնայ: Մեղքը կը գերեզմանէ բայց չի գերեզմանուիր, այլ գերեզմանէն ալ անդին մարդուն հետ կը մնայ, մանաւանդ եթէ երբեք մարդը անապաշխար վիճակով կնքած է իր մահկանացուն: Մեղքը անգիղջ մեղաւորին հետ կը մնայ իբրեւ անոր յաւիտենական «ընկերակիցը», իբրեւ անոր միակ ցանապարհորդակիցը ամբողջ յաւիտենականութեան ընթացքին, յաւիտենապէս տանջելու համար զանիկա: Մեղքը անգիղջ մարդուն յաւիտենական թշնամին է: Թշնամի մը, որ մահէն անդին, կը խոցոտէ բայց չ'սպաններ, կը խեղդէ բայց չի մեռցներ, կ'այրէ բայց չի փնացներ: Ո՛վ ընթերցող բարեկամ, Տէր Յիսուսի խաչի՛ն եկուր, եւ ատով, իզէ՛ կապդ յաւիտենական թշնամիդ՝ մեղքին հետ:

«Երբ թագաւորը ներս մտաւ... տեսաւ մէկը որ հարսանիքի պատշան հագուստ չէր հագած» (Մտ 22.11): Ամէն մարդ հրաւիրուած է արքայութեան հարսանիքին, բայց մաս պիտի կազմեն միայն անոնք՝ որոնք հարսանիքի պատշան հագուստ կը հագնին: Առանց հարսանեկան պատշան հագուստ հագնելու՝ մէկը չի կրնար Փեսայ ու Արքայ Քրիստոսի ներկայութեան կանգնիլ: Ահաւասիկ «մէկը որ հարսանիքի պատշան հագուստ չէր հագած», եւ կը կարծէր թէ իր սովորական հագուստով կրնար մաս կազմել արքայութեան հարսանիքին. բայց յուսախար եղաւ երբ տեսաւ որ Թագաւորը հրաման տուաւ զինք հարսնետունէն դուրս դնելու: Հոսկէ կը սորվինք, թէ բոլոր անոնք՝ որոնք կը կարծեն թէ իրենք պէտք եղած հագուստը ունին, այլ խօսքով, պէտք եղածին պէս բարի են ու բարեգործ, եւ ուստի, պէտքը չեն գգար խնդրելու Փեսայէն հարսանեկան հագուստ՝ յուսախար պիտի ըլլան: (Շարունակելի):

«Երբ թագաւորը ներս մտաւ... տեսաւ մէկը որ հարսանիքի պատշան հագուստ չէր հագած» (Մտ 22.11): Ի՞նչ է հարսանիքի այն հագուստը որ հաւատացեալ մարդը պէտք է Քրիստոսէ առնէ եւ հագնի, որպէսզի կարենայ արքայութիւն մտնել: Յայտնութեան գիրքին մէջ կը կարդանք, թէ երբ «Գառնուկին հարսանիքի ժամը հասաւ... հարսին (եկեղեցիին) տրուեցաւ մահուր եւ լուսափայլ բեհեզ՝ հագնելու համար...: Բեհեզը կը խորհրդանշէ Աստուծոյ ընտրեալներուն արդարութիւնը» (Յյտ 19.7-8):

Հաւատացեալ եղբայր եւ քույր, ստացա՞ծ ես Քրիստոսի ձեռքէն լուսափայլ բեհեզը, այլ խօսքով, արդարացա՞ծ ես Քրիստոսով: Քրիստոսով արդարանալու համար՝ պէտք է հաւատա՛ս Քրիստոսի եւ հաւատա՛ս որ առանց իր արիւնին չկա՛յ փրկութիւն: «Բոլոր անոնք որոնք Քրիստոս Յիսուսի կը հաւատան, Աստուծոյ առջեւ կ'արդարանան» (Հռ 3.22): Հաւատա՛ Քրիստոսի, հաւատա՛ իր սիրոյն, հաւատա՛ իր արիւնին:

«Նորոգուած միտքերով նոր մարդ եղէ՛ք» (Հո 12.2): Մարդուն մարմինն մէջ, միտքը այն բաժինն է որ կը դեկավարէ մեր ամբողջ մարմինը, մեր ամբողջ կեանքը: Հետեւաբար, երբ մտքի նորոգութիւն ապրինք՝ մեր ամբողջ կեանքը եւ կեանքի ընթացքը կը փոխուի: Մտքի նորոգութիւնը Սուրբ Հոգին է որ կը կատարէ, եւ կը կատարէ այն ատեն՝ երբ հաւատով Քրիստոսի գանձ եւ ապաւինինք իր սուրբ արիւնին:

Մտքի նորոգութիւն ապրած մարդը՝ պէտք է կարենայ հետեւեալները ընել.– (1) Իր կամքը Աստուծոյ կամքին հնազանդեցնել: (2) Մտքով պատերազմի մեղքին դէմ: Մեղքը ատելը եւ անոր ընդդիմանալը՝ նշան է որ միտքը նորոգութիւն ապրած է: (3) Մի՛այն աստուածահանոյ մտածումներ ունենալ: (4) Թշուառին հանդէպ կարեկցող սիրտ ունենալ: (5) Իր նմանին մասին դրական եւ գեղեցիկ բաներ մտածել: (6) Երկնային բաներու մասին մտածել: (7) Աշխատիլ ուրիշներու փրկութեան համար:

«Արծաթ կամ ոսկի չունիմ, բայց ինչ որ ունիմ՝ կու տամ ձեզի: Նագովրեցի Յիսուս Քրիստոսի անունով՝ ե՛լ եւ ֆայէ» (Գրծ 3.6): Պետրոս եւ Յովհաննէս առաքեալները ոսկի կամ արծաթ չունէին, բայց ունէին ասունցմէ աւելի՛ն: Ունէին Տիրոջ առաջնորդութիւնը իրենց հետ: Ունէին սէ՛ր հանդէպ ինկածին ու թշուառին, եւ հաւա՛տք՝ հանդէպ Տիրոջ: Հոսկէ կը սորվինք թէ Աստուծոյ գաւակները կրնան նիւթականօրէն հարուստ չըլլալ, բայց երկնային պարգեւներով ու շնորհներով անպայման որ հարուստ կ'ըլլան: Այսօր, եկեղեցին չի կրնար ըսել այն ինչ որ Պետրոս առաքեալ ըսաւ. «Արծաթ կամ ոսկի չունիմ»: Շատե՛ր (եկեղեցական թէ աշխարհական) ունին առատ արծաթ եւ ոսկի, բայց չունին այն ինչ որ առաքեալները ունէին, այսինքն՝ սէր ու հաւատք, կարեկցող սիրտ եւ երկարող ձեռք: Աշխարհը այսօր, կարիքը չունի դրամ ունեցող մարդոց, այլ՝ Յիսուսի սէրն ու հաւա՛տքը ունեցող մարդոց: (Շարունակելի):

«Մեզի՛ նայէ... , արծաթ կամ ոսկի չունիմ, բայց ինչ որ ունիմ՝ կու տամ ձեզի: Նագովրեցի Յիսուս Քրիստոսի անունով՝ ե՛լ եւ ֆայէ» (Գրծ 3.4-6): Ի ծնէ կաղ մարդը մարդոցմէ՛ ողորմութիւն կ'ակնկալէր եւ ահա Աստուած ողորմեցաւ իրեն: Դրամ կը սպասէր եւ ահա ոտք տրուեցաւ իրեն: Ոսկի կ'ակնկալէր եւ ահա ֆայելու կարողութիւն շնորհուեցաւ իրեն: Գնայունը կ'ուզէր եւ ահա մնայունը տրուեցաւ իրեն: Հոսկէ կը սորվինք երկու բան: (1) Եթէ հաւատով՝ եւ ակնկալութեա՛մբ նայինք ու դիմենք Աստուծոյ, ան մեր ակնկալածէն աւելի՛ն պիտի տայ մեզի, ինչպէս տուաւ կաղին: (2) Առաքեալներէն սորվինք օգնել մարդոց որ իրենց ուշադրութիւնը կեդրոնացնեն Տիրոջ վրայ՝ ունենալու համար մնայունը: Առաքեալները «մնայուն» բան մը տուին կաղին: Եթէ դրամ տային, ան օր մը ետք դարձեալ պիտի մուրար: Բայց հիմա որ ֆայող ոտք ունեցաւ, կրնայ աշխատիլ եւ իր ցակտի ֆրտինքով վաստկիլ իր օրուան ապրուստը:

«Այն ատեն Ամաղէկ եկաւ եւ Ռափիդիմի մէջ Իսրայէլի հետ պատերազմեցաւ» (Ել 17.8): Իսրայէլի ժողովուրդին Յփատոսէն ելլելէ ետք, Ամաղէկի ժողովուրդը առաջին ժողովուրդն էր որ յարձակեցաւ Իսրայէլի վրայ: Իսրայէլ ձգելով ստրկութեան երկիրը՝ Աստուծոյ միջամտութեամբ եւ առաջնորդութեամբ, ցամբայ ելաւ երթալու խոստացեալ երկիրը՝ Քանաան: Ամաղէկացիներ արգելք կեցան դէպի խոստացեալ երկիր իրենց գնացքին: Սիրելի՛ եղբայր եւ քոյր, հոգեւոր դասը գոր հոսկէ պէտք է սորվինք այն է՝ որ երբ յանձն առնենք կամ որոշենք հեռանալ մեղքի եւ Չարին ստրկութենէն եւ մօտենալ Աստուծոյ, Չարն ու չարասէր աշխարհը անպայման պիտի պատերազմին մեզի դէմ եւ պիտի փորձեն արգելք հանդիսանալ դէպի արքայութիւն մեր հաւատքի գնացքին: Իսրայէլի եւ Ամաղէկի պատերազմը՝ պատերազմն է Աստուծոյ եկեղեցիին եւ Աստուծոյ թշնամիներուն: (Շարունակելի):

«Մեզի մարդիկ ընտրէ եւ Ամաղէկին հետ պատերազմելու ելի՛ր. վաղը ես բլուրին գլուխը պիտի կայնիմ՝ Աստուծոյ գաւազանը ձեռքս ունենալով» (Ել 17.9): Այս պատերազմը Աստուծոյ եւ իր ժողովուրդին պատերազմն էր՝ Չարին եւ չար ժողովուրդին դէմ: Ո՛չ Աստուած առանձին պատերազմեցաւ Ամաղէկի դէմ եւ ո՛չ ալ Իսրայէլ առանձին, այլ՝ երկուքը միասնաբար: Ահա թէ ինչո՛ւ, մէկ կողմէն Մովսէս Յեսուին պատուիրեց «մարդիկ ընտրել» պատերազմի համար, իսկ միւս կողմէն, ըսաւ թէ ինք բլուր պիտի բարձրանար՝ Աստուծոյ գաւազանը ձեռքը ունենալով: Ո՛վ բարեկամ, մի՛ ակնկալեր որ Աստուած պատերազմի քեզի համար կեանքդ լեցնող Ամաղէկներուն դէմ, երբ դուն կը մերժես բաժինդ բերել այդ պատերազմին մէջ, մանաւանդ երբ կը մերժես վստահիլ Աստուծոյ գաւազանին, այսինքն՝ առաջնորդութեան եւ գորութեան: Առանց Աստուծոյ գաւազանին մի՛ ելլեր ցամբայ: (Շարունակելի):

«Երբ Մովսէս իր ձեռքերը վեր կը վերցնէր, Իսրայէլ կը յաղթէր, երբ իր ձեռքերը վար կ'իջեցնէր, Ամաղէկ կը յաղթէր» (Ել 17.11): Ճիշդ է որ Յեսու պատերազմեցաւ եւ յաղթեց, բայց խորքին մէջ յաղթանակել տուողը Աստուած էր: Երբ Մովսէսի ձեռքերը վեր բարձրանային աղօթքի համար՝ *«Իսրայէլ կը յաղթէր»*: Աղօթքով զԱստուած օգնութեան ու պատերազմի կանչող մարդը՝ յաղթո՛ղ մարդ է: Սիրելի՛ս, մի՛ ակնկալեր յաղթանակ ձեռք ձգել հոգեւոր կեանքիդ մէջ եթէ երբեք Մովսէսի նման դէպի երկինք բարձրացնող ձեռքեր չունիս: Աղօթէ՛ բայց միաժամանակ յիշէ, որ ինչպէս Մովսէս բլուր բարձրացած կ'աղօթէր պատերազմի մէջ եղող Յեսուին ու իր բանակին համար, այնպէս ալ Քրիստոս երկինքի մէջ կը բարեխօսէ հոգեւոր պատերազմի մէջ եղող իր եկեղեցիին համար: Եւ ինչպէս Յեսուի յաղթանակը պայմանաւորուած էր Մովսէսի աղօթքով, այնպէս ալ քու յաղթանակդ պայմանաւորուած է Քրիստոսի բարեխօսութեամբը:

«Այդ բոլորը պատանութենէս ի վեր պահած եմ» (Մտ 19.20): Հպարտ էր հարուստ երիտասարդը տասը պատուիրաններու գործադրութեամբ, բայց կը մոռնար որ անոնք չեն կրնար փրկել մարդը, քանի որ չեն խօսիր ո՛չ ողորմելու եւ ո՛չ կարեկցելու մասին: Անոնք կը պատուիրեն չգողնալ բայց չեն պատուիրեր նեցուկ կանգնիլ գողցուած անձին: Կը թելադրեն սուտ չխօսիլ, բայց չեն թելադրեր նշմարտութիւնը խօսիլ: Կը զգուշացնեն ժիտականէն բայց չեն փաշալերեր դրականին ձեռնարկել: Յիսուս ուզեց որ երիտասարդը տառէն անդին՝ հոգիին թափանցէ: Տառը կը սորվեցնէ *«Աստուծոյ անունը պարապ տեղ բերան չառնել»*, իսկ հոգին՝ կը պատուիրէ զԱստուած մեր սրտին մէջ առնել: Տառը կ'ուսուցանէ *«դրացիին ունեցածին չցանկալ»*, իսկ հոգին՝ կը պատուիրէ լաւը ցանկալ անոր համար: Երիտասարդը գէշը չէր ցանկար, բայց լաւը կը մաղթէ՞ր: Կուով չէր պաշտեր, բայց զԱստուած կը պաշտէ՞ր: (Շարունակելի):

«Եթէ կ'ուզես կատարեալ ըլլալ, գնա՛, ինչ որ ունիս՝ ծախէ եւ աղքատներուն տուր... եւ յետոյ՝ հետեւէ՛ ինձի» (Մտ 19.21): Փրկութեան եւ կատարելութեան հասնելու համար Յիսուս երկու բաներ պահանջեց մեծահարուստ երիտասարդէն եւ նոյն երկու բաները կը պահանջէ մեզմէ: (1) Ծախել մեր ունեցածը եւ աղքատներուն տալ, այլ խօսքով՝ կարեկից ու օգնական ըլլալ աղքատին ու թշուառին: (2) Հետեւիլ Քրիստոսի: Կարեկցիլ աղքատին առանց հետեւելու Քրիստոսի կամ հետեւիլ Քրիստոսի առանց կարեկցելու աղքատին՝ մեզ փրկութեան չ'առաջնորդեր: Երբ Քրիստոս կոչ կ'ուղղէ երիտասարդին տալու աղքատին եւ հետեւելու իրեն, ատով սորվեցուցած կ'ըլլայ մեզի, որ աղքատը սիրելը եւ զԱստուած սիրելն ու անոր հետեւիլը՝ անբաժան են: Իր նմանին ցաւին հանդէպ անտարբեր եղողը չի կրնար Աստուծոյ հետեւորդ նկատուիլ: (Շարունակելի):

«Ծախէ... եւ յետոյ՝ հետեւէ՛ ինձի» (Մտ 19.21): Յիսուս երկու կոչեր ուղղեց երիտասարդին՝ ինչքերը ծախել եւ իրեն հետեւիլ: Ան երկու կոչերուն ալ մերժեց հնազանդիլ: «Ծախէ» եւ «հետեւէ՛»: Այս երկու բաները կը սորվեցնեն մեզի, թէ Յիսուսի հետեւիլ ուզող մարդը ծախել պէտք է գիտնայ, այլ խօսքով՝ պատրաստ պէտք է ըլլայ հրաժարելու որոշ բաներէ: Երիտասարդը պատրաստ չէր: Յիսուս չփաշուեցաւ մատնանշելու անոր սիւսը, որ ինչքեր ունենալը չէր հարկաւ, այլ իր ունեցած ինչքերէն բաժնուիլ չկարենալն էր: Քրիստոս երիտասարդին մօտ տեսաւ ախտերէն ամէնէն գէշը՝ դրամասիրութիւնը, որ կը խզէր իր կապը Աստուծոյ հետ: Սիրելի՛ ընթերցող, զգո՛յշ եղիր դրամասիրութենէն: Ատիկա թոյլ չի՛ տար որ ձեռքդ տաս աղքատին եւ ինկածին եւ ո՛չ ալ սիրտդ՝ Աստուծոյ: Դրամը սիրող մարդը՝ չի կրնար իր նմանը սիրել: Դրամ փնտրող մարդը՝ չի կրնար Յիսուսի հետեւիլ:

«Աստուած գանոնք Փղշտացիներուն երկրին նամբայէն չտարաւ, թէեւ այն նամբան մօտ էր» (Ել 13.17): Իսրայէլացիները Եգիպտոսէն դուրս գալէ ետք, կ'ակնկալէին որ Աստուած գիրենք Փղշտացիներուն (Պաղեստինցիներուն) նամբէն պիտի առաջնորդէր դէպի Քանաան, քանի այդ նամբան թէ՛ աւելի կարն էր եւ թէ՛ աւելի դիւրին, բայց տարբեր էր Աստուծոյ ծրագիրը իրենց համար: Որքան յաջողի դիւրին ու կարն նամբաներ կը բացուին մեր դիմաց եւ մենք կը խորհինք որ ատո՛նք են այն նամբաները ուրկէ պէտք է փախնաք: Բայց շուտով կը նշմարենք որ Աստուած տարբեր նամբաներ գծած է մեր դիմաց: Երկինք հասնելու համար կարն ու դիւրին նամբաներ չկան: Անոնք որոնք կը կարծեն որ քրիստոնեային նամբան բուրեան վարդերով լեցուն նամբայ մըն է, շուտով յուսախաբ պիտի ըլլան: Քրիստոնեայ մարդը պէտք է փախէ Քրիստոսի՝ նամբէն, որ Գողգոթայի՝ նամբան է: (Շարունակելի):

«Զրլլայ թէ ժողովուրդը գղջայ երբ պատերազմը տեսնէ ու Եգիպտոս դառնայ» (Ել 13.17): Ճիշդ է որ Քանաան առաջնորդող Փղշտացիներուն նամբան աւելի դիւրին ու կարն էր, բայց Փղշտացիները իրենք դիւրին մարդիկ չէին: Անոնք պատերազմասէր մարդիկ էին: Աստուած գիտէր որ Եգիպտոսէն նոր ելած Իսրայէլացիները ո՛չ պատերազմի գիտեն, ո՛չ բանակ ունին, ո՛չ զէնք եւ ո՛չ ալ զինամթերք, ուստի, եթէ պատերազմէին Փղշտացիներուն հետ, իսկոյն պիտի յուսալուէին եւ պիտի նախընտրէին Եգիպտոս դառնալ, ահա թէ ինչո՛ւ, Աստուած չուզեց փորձութիւններով լեցուն նամբէն տանիլ գանոնք: Հոսկէ կը ստրվինք այն՝ որ Աստուած թոյլ չի տար որ հոգեւոր գորաւո՛ր պատերազմի հանդիպինք երբ հաւատքի գետնին վրայ տակաւին նոր նամբայ ելած ենք: Աստուած շատ լաւ գիտէ որ նորեկ հաւատացեալ մը կրնայ ընկրկում ու նահանջ արձանագրել երբ առաջին իսկ պահէն ծանր փորձանքներու հանդիպի (Շարունակելի):

«Աստուած ժողովուրդը Կարմիր ծովուն անապատին նամբայէն պտտցուց» (Ել 13.18): Ինչո՞ւ Աստուած «Կարմիր ծովուն անապատին նամբայէն» առաջնորդեց Իսրայէլացիները: Վերեւ ըստի, որ Փղշտացիները պատերազմասէր ու բանակ ունեցող մարդիկ էին: Իսրայէլացիները պէտք եղած գորութիւնն ու հաւատքը չունէին որպէսզի կարենային դէմ դնել անոնց: Անապատին մէջ եւ անապատին միջոցաւ էր որ անոնք պիտի կրթուէին ու դաստիարակուէին, փորձառութիւն ու կարողութիւն ձեռք պիտի ձգէին: Իրենց կարողութենէն վեր էր կոուիլ Փղշտացիներուն հետ: Աստուած թոյլ պիտի չտար որ իրենց կարողութենէն աւելի փորձուին (Ա.Կր 10.13): Ո՛վ բարեկամ, Աստուած գիտէ թէ ո՛րքան եւ ո՛րպիսի փորձութիւններու կրնանք տոկալ: Ան թոյլ չի տար որ հանդիպինք ծանր փորձութիւններու երբ տակաւին չէ մարգած մեզ ու չէ թրծած մեր ներսիդին իսկակա՛ն հաւատքը՝ փորձութիւններու յաղթո՛ղ հաւատքը:

«Քահանաները... ժողովուրդը համոզեցին որ խնդրեն Բարաբբան ազատ արձակել եւ Յիսուսը՝ մահուան դատապարտել» (Մտ 27.20): Ի՛նչ ողբերգութիւն: Քահանաներ էին որոնք համոզեցին ժողովուրդին նախընտրել աւագակը քան Տէրը: Քահանաներ էին որոնք պահանջեցին մահը իրենց Քահանայապետին: Քահանաներ էին որոնք սպաննել տուին կեանքի Տէրն ու Տուիչը՝ Յիսուս, ժողովուրդին կեանքին մէջ: Աստուծոյ խօսքին քարոզիչները ըլլալու կանչուած քահանաներն էին որոնք պահանջեցին Աստուծոյ ԽՕՄՔԻն վերցուիլը մէջտեղէն: Քահանաներ էին որոնք մարդիկը առաջնորդեցին դէպի կործանում փոխանակ զանոնք առաջնորդելու դէպի վերականգնում: Այսօր, իւրաքանչիւր եկեղեցական պարտի պահ մը հարց տալ ինքնիրեն. *«Ես ո՞ւր կ'առաջնորդեմ խնամքիս յանձնուած հօտը. դէպի մահ, թէ՛ դէպի կեանք. դէպի դժո՞խք, թէ՛ դէպի արքայութիւն. դէպի Յիսուս, թէ՛ դէպի Բարաբբա»:* (Շարունակելի):

«Այս երկուքէն ո՞ր մէկը կ'ուզէք որ ազատ արձակեմ» (Մտ 27.21): Սիրելի՛ ընթերցող, այս հարցումը քեզի՛ նաեւ ուղղուած է: Ո՞վ կ'ուզես ազատ արձակուի կեանքիդ մէջ, Յիսուս, թէ՛ ոնրագործ Բարաբբան: Այլ խօսքով, ո՞վ կ'ուզես որ կեանքիդ մէջ իրաւասութիւն ունենայ, Աստուած, թէ՛ Սատանան: Վստահաբար բոլորս ալ պիտի ուզէինք որ Աստուած ի՛նք ազատ արձակուէր, այսինքն՝ ազատութիւնը ունենար գործելու մեր կեանքին մէջ, մեր սիրտերուն եւ հոգիներուն մէջ, բայց երբ կը դիտենք մեր կեանքը, դժբախտաբար կը տեսնենք թէ մեր կեանքն ու մեր գործերը՝ Քրիստոսի խաչելութիւնը պահանջող եւ տեսակ-տեսակ Բարաբբաներ ազատ արձակող ընթացք մըն է: Մեզի կը մնայ գիտակցիլ այս իրականութեան եւ շղթայել մեր կեանքին Բարաբբաները, այսինքն՝ վատ ցանկութիւնները, գուլիս ցցող մեղքերը, եւ ազատ արձակել Յիսուսը, այսինքն՝ իշխանութիւն տալ անոր մեր կեանքին վրայ:

«Երբ ձեզ դատելու տանին..., ձեր Հօրը Հոգի՛ն պիտի խօսի ձեր միջոցաւ» (Մտ 10.19-20): Ո՛չ դատողներ, ո՛չ քննադատողներ, ո՛չ դատաւորներ եւ ո՛չ դատարաններ կրնան դէ՛մ դնել մեզի, եթէ ոտքի՛ ելած ենք Աստուծոյ անունով եւ Աստուծոյ համար, որովհետեւ մեր միջոցաւ Աստուծոյ Հոգին ի՛նքն է որ պիտի պաշտպանէ Աստուծոյ դատը: Երբ Սուրբ Հոգի՛ն ըլլայ պաշտպանը Աստուծոյ դատին՝ հակառակող մարդը կը մնայ անպաշտպան: Երբ Աստուծոյ մասի՛ն է որ պիտի վկայենք՝ Աստուած ի՛նքն է որ կ'առաջնորդէ խօսակցութիւնը, վկայողին տալող հրեղէն լեզու, իսկ հակառակողին՝ պապանձող լեզու: Եթէ հակառակորդը կա՛րծր լեզու ունի, Աստուած իր խօսքը իբրեւ մո՛ւրն կու տայ մեզի՛ այդ մուրճով փշրելու համար այդ կարծրութիւնը: Եթէ հակառակախօսը չո՛ր լեզու ունի, Հոգին իր խօսքը իբրեւ կրա՛կ կու տայ մեզի՛ այդ կրակով այրելու համար այդ չորութիւնը: (Շարունակելի):

«Զեր Հօրը Հոգին պիտի խօսի ձեր միջոցաւ»: Երբ մեր Հօրը Հոգին խօսի մեր միջոցաւ, մեր խօսքը կը դառնայ համոզիչ ու տպաւորիչ, կը դառնայ անդիմադրելի ու անհակահաղթելի: Ստեփանոսի վերաբերեալ կը կարդանք. *«Զէին կրնար դէմ դնել անոր իմաստուն եւ Սուրբ Հոգիէն ներշնչուած խօսքերուն»* (Գրծ 6.10): Աստուծոյ Հոգիին շնորհած խօսքին դիմաց՝ կը պապանձին նշմարտութեան դէմ բացուող բերանները: Ղուկաս կ'ըսէ թէ Սուրբ Հոգին «հրեղէն լեզուներու» կերպարանով յայտնուեցաւ (Գրծ 2.3-ի): «Հրեղէն լեզու» բացատրութիւնը, ցոյց կու տայ Աստուծոյ խօսքին անհակահաղթելիութիւնն ու անհերքելիութիւնը, ինչպէս նաեւ ամենաթափանց եւ մաքրիչ զօրութիւն ունենալը: Սիրելի՛ հաւատացեալ, յանձնէ՛ բերանդ Սուրբ Հոգիին, որպէսզի երբ վկայութեան համար բերանդ բանաս, լեզուդ կրա՛կ դառնայ, մաքրո՛ղ կրակ, մարդոց սրտին մութ տեղերը լոյսի՛ բերող կրակ, սրբո՛ղ կրակ, մեղքի փուշը այրո՛ղ կրակ:

«Իրեն մօտեցաւ Հոռմայեցի հարիւրապետ մը...» (Մտ 8.5-6): Ահաւասիկ հարիւրապետ մը որ իր պաշտօնին բերումով ամէն առիթ ունէր դաժան մէկը ըլլալու, բայց այդպիսին չէր: Ան իր հարիւրապետի գործը կ'ընէր մաքուր եւ հաւատարիմ կերպով: Հոսկէ կը սորվինք, թէ ոեւէ պաշտօն կամ գործ չի կրնար պատճառ ըլլալ որ հեռու մնանք Քրիստոսէ: Մէկը չի կրնար ըսել. – *«Եթէ ես դրամափոխ կամ վաճառական չըլլայի՛ պիտի կարենայի քրիստոնեայ կեանք ապրիլ»*: Սիրելի՛ ընթերցող, ոեւէ գործ (որ լաւ է) չի կրնար մեր կորստեան պատճառ դառնալ, եթէ այդ գործը խղճմտանքով կատարենք: Մեր գործը չէ որ պէտք է փոխենք, այլ՝ մեր գործելաձեւը: Յիշենք երբ մաքսաւորներ ու զինուորներ Յովհաննէս Մկրտիչին հարցուցին թէ ի՛նչ պէտք է ընեն, Յովհաննէս չպատուիրեց անոնց փոխել իրենց պաշտօնները, այլ թելադրեց հաւատարմութեամբ ընել իրենց յանձնուած գործը (Ղկ 2.12-14): (Շարունակելի):

«Երբ Յիսուս Կափառնաում մտաւ, իրեն մօտեցաւ Հոռմայեցի հարիւրապետ մը, որ կ'աղաչէր ըսելով. – Տէ՛ր, ծառաս տունը անդամալոյծ վիճակի մէջ է եւ սաստիկ կը տառապի» (Մտ 8.5-6): Երբ դրուագը կը դիտենք իր ամբողջութեանը մէջ, յստակ կը դառնայ որ հարիւրապետը սիրուած էր իր ծառաներուն ու զինուորներուն կողմէ եւ կը սիրէր զանոնք: Փոխադարձ սէր կար անոնց միջեւ, այլապէս կարելի պիտի չըլլար բացատրել հարիւրապետին ցուցաբերած սէրն ու խնամածութիւնը իր հիւանդ ծառային հանդէպ: Այսօրուան «հարիւրապետները», տէրերն ու մեծաւորները թող այս հեթանոս հարիւրապետէն սորվին սիրել իրենց ձեռքին ու իշխանութեան տակ գտնուող մարդիկը եւ հոգատար ըլլալ անոնց հանդէպ: Ա՛յնքան սիրել, որ երբ տեսնեն զանոնք հիւանդ կամ նեղութեան մէջ, հարիւրապետին նման Յիսուսի գան ու աղաչեն անոնց բժշկութեան համար: (Շարունակելի):

«Տէ՛ր, ծառաս տունը անդամալոյծ վիճակի մէջ է եւ սաստիկ կը տառապի» (Մտ 8.6): Շատեր կու գային եւ կ'աղաչէին Քրիստոսի իրենց գաւակներուն համար. տարբեր է այս պարագան: Հարիւրապետը իր գաւակին համար չէր որ աղաչեց, այլ՝ իր ծառային: Աւետարաններուն մէջ չենք հանդիպիր ուրիշ պատասխանատու անձի մը որ Քրիստոսի աղաչէ իր ծառային կամ աղախինին համար: Ասիկա միակ օրինակն է: Ի՞նչ դաս կրնանք քաղել այս իրողութենէն: Իսկական քրիստոնեայ մարդը միայն իր գաւակներուն, հարազատներուն կամ սիրելիներուն համար չէ որ պէտք է աղօթէ ու աղաչէ Աստուծոյ, այլ բոլոր անոնց համար՝ որոնք տառապանքի մէջ են: Անձանօթ տառապողին կարեկցիլը քրիստոնեայ մարդուն առաջնութիւնն է: Բոլոր մարդիկը կոչուած են Աստուծոյ գաւակները ըլլալու: Մենք իբր այդպիսին պէտք է դիտենք գանոնք եւ իբր այդպիսին պէտք է վերաբերինք անոնց հետ:

«Հիմա եկէ՛ք վիճաբանինք կ'ըսէ Տէրը.– Եթէ ձեր մեղքերը կրկնակի կարմիրի պէս են, ձիւնի պէս պիտի ներմկնան եւ եթէ որդան կարմիրի նման են, ասրի պէս ներմակ պիտի ըլլան» (Ես 1.18): Տոյց տալէ առաջ թէ ի՞նչ է այն հիմնական պատգամը որ կը քաղենք այս համարէն, որոշ բաներ կան գոր նախ պէտք է յստակացնել: Բնագիրին մէջ «կրկնակի կարմիր» բաներուն փոխարէն ունինք «ծիրանի» կամ «ծիրանեգոյն» բառը: Իսկական ծիրանեգոյն կտոր մը, ինչ հեղուկով ալ լուացուի՝ իր կարմիր գոյնը չի կորսնցնէր: «Որդան կարմիր» ըսելով կ'ակնարկուի որոշ բոյսերու վրայ ապրող ոսպնածեւ մուկներու որոնցմէ կ'առնուի կամ կը պատրաստուի կարմիր ներկ: Իսկ «ասր»ը մաքրուած սպիտակ բուրդն է: Այս համարին մէջ երկու անգամ կ'ակնարկուի կարմիր գոյնին եւ երկու անգամ ալ՝ ներմակ գոյնին: Ինչո՞ւ արդեօք եւ ի՞նչ է ըսել ուզուածը: (Շարունակելի):

«Եթէ ձեր մեղքերը կրկնակի կարմիրի պէս են... , եթէ որդան կարմիրի նման են...» (Ես 1.18): Երբ Աստուած կը խօսի «կրկնակի կարմիր»ին կամ «որդան կարմիր»ին մասին, որոնցմէ կարմիր գոյնը անկարելի է բաժնել, կարծէք մարդ արարածին կ'ըսէ. *«Ո՛վ մարդ, եթէ քեզի կը թուի որ մեղքերդ ա՛յնքան շատ են եւ ա՛յնքան մեծ են, որ չես կրնար անոնցմէ ձերբազատիլ, վստահ եղիր որ ես կարող եմ քեզ մեղքերէդ ազատագրել: Ճիշդ է որ կարմիր գոյնը «կրկնակի կարմիր»էն եւ «Որդան կարմիր»էն չի բաժնուիր, բայց ես՝ Տէ՛րս, կրնամ քեզ բաժնել մեղքերէդ: Նոյնիսկ եթէ մեղքին կարմիր գոյնը ստացած ըլլաս, այլ խօսքով՝ նոյնացած ըլլաս մեղքին հետ, ես կարող եմ փոխել գոյնդ, փոխել անձդ, փոխել նկարագիրդ, փոխել սիրտդ ու հոգիդ եւ քեզ ձիւնի ու բուրդի պէս ներմկցնել: Ես կարող եմ հանել վրայէդ մեղքի զգեստը, եւ հագցնել քեզի արիւնոյն մաքրուած եւ լուսավայլ դարձած բեհեզներ»:* (Շարունակելի):

«Հիմա եկե՛ք վիճաբանի՛նք կ'ըսէ՛ Տէրը» (Ես 1.18): Աստուծոյ կողմէ մարդուն ուղղուած սիրոյ հրաւեր ու մարտահրաւեր մըն է ասիկա: Այս բառերը կ'արտայայտեն Աստուծոյ փափաքը մարդը փրկելու: Յովհաննէս Ոսկեբերան կը բացատրէ, թէ հոս գործածուած «վիճաբանիլ» բառը չի նշանակեր՝ ըսի-ըսաւ, երկխօսութիւն կամ հակաճանաչութիւն, այլ ճիշդ հակառակը, բնագիրին մէջ գործածուած բառը՝ «cheyene» բառն է, որ ըստ մեկնիչներուն կը նշանակէ՝ անկարող ըլլալ վիճելու Տիրոջ հետ, եւ բնաւ ըսելիք չունենալ: Ոսկեբերան կ'ըսէ. «Աստուած գիտէր որ մարդը այլեւս ոչինչ կրնար ըսել իր գործած մեղքերուն համար, որոնք «կրկնակի կարմիրի պէս» եղան որ չի սրբուիր: Ատոր համար ալ Աստուած ուզեց դուրս բերել մարդը իր նեղ ու անել կացութենէն եւ բանալ անոր առջեւ աստուածային քառութեան դուռը, որպէսզի չվիրաւորէ մարդուն զգացումները... գարմանալի աստուածային սէր»: (Շարունակելի):

«Հիմա եկե՛ք վիճաբանի՛նք կ'ըսէ՛ Տէրը» (Ես 1.18): Զես կրնար ա'յնքան ինկած ըլլալ որ Տէրը անկարող ըլլայ քեզ վերականգնել, կամ ա'յնքան անմաքուր՝ որ Յիսուսի արիւնը ի գօրու չըլլայ քեզ մաքրել: Մարդատես^օց ես. Խաչեալին եկուր եւ ան քեզ իր սիրովը պիտի ողորէ եւ սիրել սորվեցնէ: Գինեմ^օլ ես. հոգիդ տուր Յիսուսի եւ ան գայն իր Սուրբ Հոգիով պիտի արբեցնէ: Ստախօս լեզո^ւ ունիս. յանձնէ զանիկա Սուրբ Հոգիին եւ անիկա փառաբանող գործիքի պիտի վերածուի: Այլամբ^օրժ ես. ընդունի՛ր Յիսուսը սրտիդ մէջ եւ ան ուրիշը ընդունող հոգի պիտի տայ քեզի: Հպարտ կամ գոռոզ սի^օրտ ունիս. աղաչէ՛ հեզ Տիրոջդ եւ ան իր սրտին նման հեզ սիրտ պիտի տայ քեզի: Մի՛ սպասեր արդար ըլլալ եւ յետո՛յ աղաչել, այլ հիմա՛ աղաչէ, մեղաւոր եղած ատենդ, ինկած վիճակովդ, որովհետեւ Աստուծոյ համար աւելի հաճելի է *«մեղաւորին աղաչանքը, քան արդարին խնդրուածքը»* (Ս. Գրիգոր Նարեկացիին):

«Համբերէ եւ ժամանակ տուր ինձի, եւ ես բոլորը կը վճարեմ քեզի: Ծառային տէրը գթաց եւ պարտքը շնորհելով՝ դրկեց զինք» (Մտ 18.26-27): Տիրոջ ներողամտութեան արժանացած բայց աննեղող հոգի ունեցող ծառային առակն է ասիկա: Ծառան որոշ ժամանակ մը խնդրեց որպէսզի կարենար մեղքի իր պարտքը վճարել եւ ահա Տէրը անժամանակապէս ներեց իրեն: Ծառան համբերութիւն խնդրեց, Տէրը համբերութեան կողքին քառութիւն ալ շնորհեց: Աստուած շատ լաւ գիտէր որ մարդուն ժամանակ տալով եւ անոր հանդէպ համբերատարութիւն ցոյց տալով, մարդը կարող պիտի չըլլար իր մեղքին պարտքը վճարելու: Ժամանակ տալով՝ անժամանակ Աստուծոյ դէմ գործուած մեղքերը չեն կրնար քառուիլ, ահա թէ ինչու, Տէրը կարիքը զգաց անձամբ միջամտելու: Մեղքը կը մեղցնէ բայց չի մեռնիր: Ուստի, երբ մահկանացու մարդը անմահ մեղքեր կը գործէ, «ստիպուած» Անմահը պէտք է միջամտէ:

«Անհկա բժիշկներու ձեռքէն շատ նեղութիւն քաշած էր, իր ամբողջ ունեցածը վատներ էր, բայց օգուտ չէր տեսած, ընդհակառակը, հիւանդութիւնը աւելի վատթարացեր էր: Լսելով Յիսուսի մասին... , ետեւէն եկաւ եւ դպաւ անոր հագուստին» (Մր 5.26-27): Ահաւասիկ կին մը որ տասներկու տարիէ ի վեր արիւնահոսութենէ կը տառապէր: Կին մը՝ որ դիմեց բազմաթիւ բժիշկներու բայց անոնց կողմէ հանգստացուելու փախարէն՝ աւելի՛ տառապեցուեցաւ: Կին մը՝ որ դիմեց ամէն միջոցի բայց աւելի՛ վատթարացաւ: Կին մը՝ որ իր առողջութիւնը գտնելու համար իր նիւթականն ալ կորսնցուց: Մնաց իրեն մէկ ձար, մէկ Միջոց, մէկ Բժիշկ՝ Յիսուս: Այսօր որքա՛ն մարդիկ կան որոնք նոյնը կ'ընեն: Ամէն միջոցի եւ ամէն մարդու դիմելէ ետք՝ երբ տեսնեն ոչինչով օգտուեցան, կը դիմեն Յիսուսի: Աւելի լաւ չէ՞ Յիսուսի գալ մեր ամբողջ ունեցածը կորսնցնելէ առաջ, կամ աւելի վատ վիճակի հասնելէ առաջ: (Շարունակելի):

«Ո՛վ դպաւ հագուստիս...: Կինը, քանի գաղտնի դպած էր Յիսուսի, եւ գիտնալով թէ ի՛նչ պատահած էր իրեն, վախէն դողդղալով եկաւ ինկաւ անոր ոտներուն առջեւ եւ իրականութիւնը ըսաւ» (Մր 5.-30-33): Հոս նկատառութեան արժանի են քանի մը կէտեր.– (1) Յիսուս գիտէր թէ ո՛վ դպաւ իրեն, բայց ուզեց բացայայտօրէն գնահատել անոր հաւատքը, որպէզի անոր հաւատքը օրինակ ծառայէր նաեւ ուրիշներուն: (2) Քրիստոսի ուշադրութենէն չվրիպեցաւ հաւատքի այն քայլը կամ հաւատքի այն գործը որ կինը գաղտնաբար ըրաւ: Հոսկէ կը սորվինք, թէ Քրիստոս կը տեսնէ հաւատացեալներուն գաղտնաբար կատարած հաւատքի գործերը: (3) Պէտք է բացայայտենք այն ինչ որ Յիսուս ըրաւ մեր կեանքին մէջ, որպէսզի Յիսուս փառաւորուի մարդոց առջեւ եւ մարդիկ քաջալերուին Յիսուսի գալու: (4) Եթէ բան մը առած ենք կամ առնենք Քրիստոսէ՝ չուրանանք, այլ խոստովանինք որ իրմէ առինք:

«Գացին եւ նաւակ մտան, բայց այդ գիշեր բան մըն ալ չբռնեցին» (Յհ 21.3): Պետրոս առաքեալ որոշեց ձկնորսութեան երթալ. անոր ընկերացան ուրիշ չորս առաքեալներ՝ Թովմաս, Նաթանայէլ, Յակոբոս եւ Յովհաննէս, ինչպէս նաեւ Յիսուսի աշակերտներէն երկու ուրիշներ: Ոմանք բացատրած են որ առաքեալներու առած այս քայլը կը նշանակէր թէ անոնք իրենց նախկին գործին վերադարձեր էին, եւ ուստի, մոռցեր էին Քրիստոսի խօսքերն ու խոստումները, իսկ ուրիշներ, անոնց ձկնորսութեան արարքին մէջ, պարզապէս իրենց օրուան ապրուստը նարելու քայլ մըն է որ կը տեսնեն: Ինչ ալ ըլլայ պատճառը, մէկ բան յստակ է, որ Քրիստոսէ հեռացող կեանք մը՝ դատապարտուած է անպտուղ մնալու: *«Բան մըն ալ չբռնեցին»:* Մէկը որ նախապէս մօտիկ ու սիրալիք եղած է Քրիստոսի հետ, եթէ թողու գՔրիստոս, ինչպէս Յուդա ու Դեմաս թողուցին, չի կրնար երջանիկ եւ յաջող կեանք մը վարել: (Շարունակելի):

«Առաւօտ կանուխ՝ Յիսուս կանգնած էր ջուրին եզերքը. սակայն աշակերտները չգիտցան թէ Յիսուսն է» (Յհ 21.4): «Առաւօտ կանուխ» բառերը, ցոյց կու տան որ առաքեալները ամբողջ գիշերը փորձած էին ձուկ բռնել բայց բան մըն էլ չէին բռնած: Հիմա որ առաւօտը կը բացուէր եւ անոնք յուսախար ջուրէն դուրս կու գային, յանկարծ Յիսուսը տեսան ջուրին եզերքը կանգնած բայց *«չգիտցան թէ Յիսուսն է»*: Յիսուս գործով փաստեց թէ ինքն էր Տէրը, երբ հրամայեց ուռկանը նաւակին աջ կողմը նետել ձուկ բռնելու համար: Մեծ ֆանակութեամբ ձուկ բռնելէ ետք էր որ անոնք նանչցան Յիսուսը: Հոսկէ կը սորվինք երկու բան.– (1) Երբ կարիքի մէջ ենք՝ հո՛ն է Յիսուս: Թէեւ աշխարհ կրնայ զլանալ ձուկի մեր բաժինը տալ մեզի, բայց Յիսուսը կը տեսնէ մեր գործը եւ կը վարձատրէ մեզի: (2) Յիսուս ֆարոգ չտուաւ իր աշակերտներուն երբ անոնք անօթի էին, այլ ձուկ տուաւ: Զիտսինք երբ գո՛րծ է հարկաւոր: (Շարունակելի):

«Տղա՛ք, ուտելի՛ք բան մը ունի՞՞ք»: Աշակերտները պատասխանեցին. *«Ո՛չ»* (Յհ 21.5): Յիսուսի այս հարցումէն կարելոր ֆանի մը դասեր կը սորվինք.– (1) Յիսուս կը կարեկցի զրկուած, չֆաւոր եւ անօթի մարդոց, որոնք կարօտ են օրուան հացին. ան կը սպասէ որ մենք ալ նոյնը ընենք եւ ըլլանք: (2) Երբ աշակերտները Յիսուսի ըսին թէ ուտելիք չունին, ա՛յն ատեն է որ Յիսուս պէտք եղածը անոնց տուաւ: Հոսկէ կը սորվինք, թէ մինչեւ չիտստովանինք որ բան մը չունինք, բան մը չենք, Յիսուս պէտք եղածը չի տար եւ չ՛ընէր մեզի համար: Եթէ կ՛ուզենք բան մը ընել Յիսուսի համար, պէտք է ընդունինք որ ոչինչ կրնանք ընել առանց Յիսուսի: (3) Յիսուսի հարցումին մէջ կը տեսնենք սէր եւ գուրգուրալից մարդու հոգի, իսկ աշակերտներուն պատասխանին մէջ՝ *«կոշտութիւն»*, հակառակ ասոր, Յիսուս չփոխեց իր վերաբերմունքը: Հոսկէ սորվինք, բարիք ընել մարդոց նոյնիսկ եթէ անոնք կոշտ վերաբերին մեզի հետ: (Շարունակելի):

«Տղա՛ք, ուտելի՛ք բան մը ունի՞՞ք» հարցուց Յիսուս աշակերտներուն: *«Ո՛չ»* պատասխանեցին անոնք: Յիսուս ըսաւ անոնց. *«Ուռկանը նաւակին աջ կողմը ձգեցէ՛ք եւ պիտի գտնէ՛ք»* (Յհ 21.5-6): Յիսուս ինքնիր համար չէր որ ուտելիքի մասին հարցուց, այլ իր աշակերտներուն համար, որովհետեւ ինք արդէն իր փառքին մէջ մտած էր եւ չէր կրնար անօթեմալ: Եւ փաստօրէն, Յովհաննէսի 21-րդ գլուխին մէջ բնաւ չենք կարդար որ Յիսուս հաց կամ ձուկ կերաւ: Յիսուս կը սիրէր իր աշակերտները եւ կը գուրգուրար անոնց, եւ չէր ուզեր զիրենք անօթի տեսնել: Ան անձամբ պատրաստած էր ձուկն ու հացը իրենց համար (Յհ 21.9): Եւ իր ձեռքով *«առաւ հացը եւ տուաւ անոնց. նոյնպէս ալ ձուկը»* (Յհ 21.13): Հոսկէ կը սորվինք երկու բան.– (1) Յիսուս չ՛ուզեր որ իր գաւակները անօթի ըլլան եւ իրենց իրաւունքէն զրկուած կեանք մը ապրին: (2) Ան անձամբ կը հոգայ իր գաւակներուն թէ՛ հոգեւոր եւ թէ՛ մարմնաւոր պէտքերը:

«Տակաւին տունէն բաւական հեռու էր, երբ հայրը տեսաւ զինք...» (Ղկ 15.20): Հայրը տունէն դուրս՝ աչքը նամբան՝ որդին կը սպասէ: Կը սպասէ սիրագեղ, կը սպասէ յոյսով, կը սպասէ գրկաբաց: Իսկական տանտէրը ո՛չ միայն տէրն է իր տունին, այլեւ՝ տէրն է իր տան գաւակներուն: Այդպիսին էր անառակին հայրը: Հայրը տան մէջ չէր, այլ՝ անկէ դուրս: Տան գործերը պատմառ չէին եղած որ մոռնայ իրմէ հեռացած իր որդին: Եթէ հայրը տան մէջ կամ տան գործերով կլանուած ըլլար՝ պիտի չտեսնէր իր Որդիին գալուստը: Հոսկէ կը սորվինք, որ Աստուած երկինք քաշուելով եւ երկինքի դուռը ինքնիր վրայ փակելով՝ չի մոռնար մարդիկը: Աստուած հրեշտակներուն կողմէ իրեն ընծայուած փառաբանութիւններով տարուած՝ չի մոռնար մեղքի անարգութեան մէջ ինկած մարդը: Աստուած իր տունէն՝ երկինքէն դուրս եկաւ Քրիստոսով, որպէսզի մարդը վերադարձնէ իր տունը՝ երկինք: (Շարունակելի):

«Տունէն բաւական հեռու էր, երբ հայրը տեսաւ զինք...» (Ղկ 15.20): Մեղքը կրնայ հեռացնել մեզ Աստուծմէ բայց չի կրնար ամբողջովին խզել մեր կապը անոր հետ: Հօրը տունէն դուրս գտնուիլը եւ որդին սպասելը՝ ցոյց կու տայ որ տակաւին կապ մը կայ Աստուծոյ եւ մարդուն միջեւ: Այդ կապը յաւիտեանապէս խզուած պիտի յայտարարուի երբ Աստուած «երկինք մտնէ» եւ արքայութեան դուռը փակուած յայտարարէ: Ասիկա տեղի պիտի ունենայ Քրիստոսի երկրորդ գալուստէն յետոյ: Անկէ ետք գալ ու դուռը բաղիսելը օգուտ պիտի չընէ: Յիշեցէք տասը կոյսերուն առակը: Երբ Փեսան եկաւ, «պատրաստ եղողները Փեսային հետ հարսանիքի մտան, եւ դուռը փակուեցաւ» (Մտ 25.10): Անկէ ետք եկողները որքան ալ աղաչեցին, օգուտ մը չըրաւ: Մեր երկնաւոր Հայր տունէն դուրս է: Ան չ'ուզեր ներս մտնել առանց քեզի եւ դուռը փակել: Ուստի, կ'աղաչեմ քեզի եղբայրս եւ քոյրս, բռնէ Հօրդ ձեռքէն եւ իրեն հետ երկինք մտիր: (Շարունակելի):

«Տունէն բաւական հեռու էր, երբ հայրը տեսաւ զինք...» (Ղկ 15.20): Հայրը տեսաւ իր որդիին վերադարձը եւ գտնուած ըլլալը ծանուցեց: Տեսաւ իր որդիին ազատագրուելու փափաքը եւ գրկաբաց ընդունեց զայն: Տեսաւ անոր արիւնյուայ ոտքերը եւ «նոր կօշիկով» դիմաւորեց զայն: Տեսաւ իր մեղքի ցնցոտիները եւ «լաւագոյն պատմունանով» զգեստաւորեց զայն: Տեսաւ իր դողահար մատները եւ «մատանիով» գօտեպնդեց զանոնք: Տեսաւ իր անօթի հոգին եւ «պարարտ հորթով» կշտացուց զայն: Տեսաւ իր սգաւոր դէմքը եւ «երգի ու պարի ձայներ»ով ուրախացուց զայն: Տեսաւ իր անհամարձակ քայլերը եւ վազելով գնաց անոր քով: Տեսաւ թողութիւն հայցող իր բերանը եւ քաւութեան պարգեւը շնորհեց իրեն: Տեսաւ մեղքի իր գիտակցութիւնը եւ անոր մեղքի լուծը խորտակեց: Տեսաւ լոկ գործաւոր մը ըլլալու իր տրամադրութիւնը եւ զայն իբրեւ իր գաւակը յայտարարեց:

«Տէրը կը հաստատէ բոլոր իյնալու վրայ եղողները...» (Սղ 145.14): «*Իյնալու վրայ եղողները*» անոնք են՝ որոնք տեսնելով առօրեայ կեանքի բազմատեսակ փորձութիւնները եւ իրենց նմաններուն հետ հաշտօրէն ապրելու արգելքները, հետզհետէ սկսած են «իյնալ», այսինքն՝ ընկրկիլ ու նահանջել: «*Իյնալու վրայ եղողները*» նաեւ անոնք են՝ որոնք տեսնելով հոգեւոր պատերազմին լրջութիւնը եւ Չարին կողմէ արձակուած մեղքի նետերուն բազմատեսակութիւնը, սկսած են տեղի տալ Թշնամիին: Սիրելի՛ բարեկամ, եթէ կը կարծես որ իյնալու վրաս ես, եթէ կը խորհիս որ հաւատք ուրանալու վրայ ես, եթէ կը զգաս որ ուժերդ սպառած են եւ ալ չես կրնար տոկալ, յիշէ՛ որ Աստուած հաստատո՛ղ Աստուած է, եւ հաւատքդ իր վրայ հաստատէ: Յիշէ՛ որ ան գօրակցո՛ղ Աստուած է, եւ խնդրէ իր գօրակցութիւնը: Ան քեզ պիտի չլքէ երբ դուն իրեն համար է որ կը հարուածուիս ու կը հալածուիս: (Շարունակելի):

«Տէրը... բոլոր վար ծոածները կը կանգնեցնէ» (Սղ 145.14): Վերել խօսեցանք «*իյնալու վրայ եղողներուն*» մասին, իսկ հոս պիտի խօսինք «*վար ծոածներուն*» մասին: «*Վար ծոածները*» անելի գէշ վիճակի մէջ են քան «*իյնալու վրայ եղողները*», որովհետեւ մինչ «*իյնալու վրայ եղողները*» տկարանալու նշաններ ցոյց տուող մարդիկն են, անդին, «*վար ծոածները*»՝ արդէն իսկ ինկած ու տապալած մարդիկը կը ներկայացնեն: «*Վար ծոածները*» առօրեայ կեանքին դժնդակ պայմաններուն դիմաց տապալած մարդիկն են: «*Վար ծոածները*» հոգեւոր պատերազմի սաստկութեան գոհ գացած մարդիկն են: Սիրելի՛ ընթերցող, դուն ո՞ր խումբի մարդոց կը պատկանիս: Իյնալու վրայ եղող մարդոց խումբին, թէ՛ արդէն իսկ ինկած ու խորտակուած մարդոց խումբին: Եթէ իյնալու վրայ ես՝ Աստուած կրնայ նեցուկ կենալ քեզի, իսկ եթէ արդէն ինկած ես՝ ան կրնայ վերականգնել եւ վերահաստատել քեզ:

«Շարաք օր մը Յիսուս ժողովարանին մէջ կ'ուսուցանէր: Հոն կիւն մը կար, որ տասներուք տարիէ ի վեր հիւանդ էր...» (Ղկ 13.10-11): Շատ կարեւոր նշմարտութիւն մը կայ հոս որ մեր ուշադրութենէն պէտք չէ վրիպի: Ահաւասիկ կիւն մը որ տասներուք տարիէ ի վեր հիւանդ էր, եւ սակայն, հիւանդութիւնը երբեք պատճառ չէր եղած որ Շարաք օրերը բացակայէր ժողովարանէն եւ պաշտամունքէն: Թո՛ղ 21-րդ դարու առողջ մարդիկը այս հիւանդ կիւնէն ստրվին Կիրակի օրով եկեղեցի ըլլալ, նոյնիսկ եթէ հիւանդ ըլլան: Այս հիւանդ կիւնը պատճառ ունէր տուն մնալու, բայց կը նախընտրէր ժողովարան երթալ եւ ներկայ ըլլալ Աստուծոյ փառաբանութեան: Այսօր մարդիկ ամենապզտիկ պատճառի մը համար կը բացակային եկեղեցիէն: Կիւնը հիւանդ էր ու տագնապի մէջ, բայց ժողովարանէն հեռու չէր: Թող տագնապող մարդը ինքնիր ցաւը պատրուակ դարձնելով հեռու չմնայ եկեղեցիէն: (Շարունակելի):

«Հոն կին մը կար, որ տասներուքը տարիէ ի վեր հիւանդ էր՝ չար ոգիէ բռնուած ըլլալով, եւ այս պատճառով՝ մէջքը ծռած կը քալէր եւ բնաւ չէր կրնար շտկուիլ» (Ղկ 13.11): Այս կինը տասներուքը տարիէ ի վեր հիւանդ էր եւ մէջքը ծռած կը քալէր: Չար ոգին թոյլ չէր տուած որ երկինքին համար ստեղծուած այս արարածը կարենար դէպի երկինք նայիլ: Այսօր որքան մարդիկ կան որոնք երկա՛ր տարիներէ ի վեր խաղալիք դարձած են չար ոգիներու ձեռքին մէջ եւ անհունօրէն հեռացուած երկինքէն: Սիրելի՛ ընթերցող, թոյլ մի՛ տար որ չար ոգին մէջքդ ծռէ մեղքերու բեռան տակ. թոյլ մի՛ տար որ գլուխդ ծռէ իր կամքին դիմաց. թոյլ մի՛ տար որ սիրտդ ծռէ աշխարհի կռուներուն առջեւ: Մի՛ ծոնք ո՛չ մէջքդ եւ ո՛չ գլուխդ չար ոգիին կամքին դիմաց: Բա՛րձր պահէ գլուխդ Քրիստոսի՛ անունով: Աղօթէ՛ եւ Տէր Յիսուսի՛ անունով ծռէ՛ մէջքը չար ոգիին: Հրեշտակ ըլլալու համար ստեղծուածդ հրէշին դիմաց մի՛ խոնարհիիր: (Շարունակելի):

«Յիսուս տեսաւ կինը, եւ իր մօտ կանչեց զայն եւ ըսաւ. – Ո՛վ կին, հիւանդութենէդ բժշկուած ես» (Ղկ 13.12): Ընդհանրապէս հիւանդները իրենք է որ Յիսուսի կու գային, բայց այս հիւանդ կինը, Յիսուս ի՛նքն էր որ *«իր մօտ կանչեց զայն»* եւ ասիկա պատահական բան մը չէ, մանաւանդ եթէ նկատի առնենք որ կինը *«չար ոգիէ բռնուած»* մէկն էր: Հոսկէ կը սորվինք, որ *«չար ոգիէ բռնուած»* մարդիկ, չարին ստրուկները դարձած մարդիկ, չեն ուզեր եւ չեն կրնար գալ Յիսուսի եթէ Յիսուս ինք գտնուի չկանչէ իրեն իր շնորհով: Ո՛վ բարեկամ, ի՛նչ մեղքէ ալ բռնուած ըլլաս, այսօր, Յիսուս քեզ իր մօտ կը կանչէ: Եկո՛ւր իր մօտ, ինչպէս հիւանդ կինը եկաւ: Ան կրնայ շտկել քեզ հոգեւոր կեանքիդ մէջ ինչպէս շտկեց կնոջ մէջքը: Ան կարող է ազատագրել քեզ չար ոգիէն, չար մեղքէն, չար կորուստէն, չար սովորութենէն, եւ կրնայ վերականգնել քեզ, որովհետեւ ան վերականգնո՛ղ Աստուած է, ազատարա՛ր Աստուած է: (Շարունակելի):

«Յիսուս ձեռքերը անոր վրայ դրաւ, եւ կինը անմիջապէս բժշկուեցաւ եւ սկսաւ զԱստուած փառաւորել» (Ղկ 13.13): Հիւանդ կինը մնայուն կերպով ժողովարան կ'երթար եւ մէկ անկիւնը նստած՝ ներկայ կ'ըլլար Աստուծոյ փառաբանութեան ու պաշտամունքին, առանց սակայն իր գործօն մասնակցութիւնը բերելու, եւ յատկապէս, հոգեկան որոշ գոհացում մը ձեռք կը ձգէր. բայց հիմա որ Տէր Յիսուսի ձեռքին բժշկարար հպումը զգաց, ո՛չ միայն սկսաւ իր գործօն մասնակցութիւնը բերել Աստուծոյ փառաբանութեան, այլ կարծէք ի՛նքն էր առաջնորդողը աստուածային փառաբանանքին: Որքա՛ն մարդիկ կան որոնք մնայուն կերպով ներկայ կ'ըլլան փառաբանութեան ու պաշտամունքի, առանց սակայն գործնապէս եւ սրտովին մասնակցելու այդ բոլորին: Անոնք կարիքը ունին Տէր Յիսուսի սիրոյ հպումին, որպէսզի իրենց սիրտերը պաշտո՛ղ սիրտեր ըլլան, եւ իրենց բերանները՝ զԱստուած փառաբանող:

«Արեւելէն մոգեր եկան Երուսաղէմ եւ հարցուցին.– Ո՞ւր է Հրեաներու նորածին թագաւորը» (Մտ 2.1-2): Մոգերուն մասին երեք բան պէտք է գիտնալ: Մոգերը հեթանոսներ էին, որոնք աստղի մը լոյսով առաջնորդուեցան աշխարհի Լոյսին՝ Յիսուսի: Զանոնք կարելի է համարել ներկայացուցիչները ամբողջ հեթանոս աշխարհին: Անհաշիւ թիւով հեթանոսներ հետեւեցան անոնց քաղաքուն, փնտոեցին Լոյսը եւ գտան: Հեթանոսներ՝ որոնք ո՛չ միայն արեւելէն գամբայ ելան, այլ աշխարհի ամէն մէկ անկիւնէն: Մոգերուն գալուստը մէկ կողմէն ցոյց կու տայ որ հեթանոս աշխարհը ինք եւս կանչուած է փրկութեան, իսկ միւս կողմէն, կը պարզէ որ Աստուած միայն Իսրայէլի Աստուածը չէ, եւ ուստի, ծնեալ Փրկիչը միայն իրենց համար չծնաւ, այլ՝ բոլորին համար: Դասը որ հոսկէ կը սորվինք այն է, որ փրկութիւնը կը պարգեւուի աշխարհի մէջ ապրող յետէ մարդու որ Յիսուսի կու գայ: (Շարունակելի):

«Արեւելէն մոգեր եկան Երուսաղէմ...» (Մտ 2.1): Երկրորդ բանը որ պէտք է գիտնանք մոգերուն մասին, այն է՝ որ անոնք գիտուն եւ իմաստուն մարդիկ էին: Այս կէտը նկատի առնելը կարեւոր է, որովհետեւ կը սորվեցնէ մեզի, թէ գիտութեամբ զբաղողները իրե՛նք եւս կարելիութիւնը ունին Քրիստոսի գալու: Գիտնական եւ ուսեալ ըլլալը երբե՛ք պատճառ մը չէ որ մարդիկ չնանչնան զԱստուած:

Աստուած ի՞նչպէս կը վերաբերի մարդուն հետ: Աստղագետներ էին մոգերը: Պատահակ չէ որ Տիրոջ հրեշտակը աստղի կերպարանով գիրենք կ'առաջնորդէր: Սա ցոյց կու տայ, որ Աստուած մարդուն հետ կը վերաբերի իրեն հասկնալի կերպով, եւ կը խօսի իրեն հասկնալի լեզուով: Ան աստղագետներուն հետ աստղի լեզուով խօսեցաւ: Ան աստղով գիրենք առաջնորդեց Առաւօտեան Աստղին՝ Քրիստոսի (Յլտ 22.16): Գրիչ մը ըսած է. *«Աստղ պաշտողները՝ աստղէն սորվեցան զԱստուած պաշտել»*:

«Արեւելէն մոգեր եկան Երուսաղէմ...» (Մտ 2.1): Մոգերը հարուստ մարդիկ էին: Ա՛յդ է որ կը պարզէ Փրկիչին ընծայած իրենց նուէրները՝ *«ոսկի, կնդրուկ եւ զմուռ»*: Եթէ երբեք նկատի առնենք որ մոգերը հեթանոս, գիտնական եւ հարուստ մարդիկ էին, բայց միաժամանակ հետաքրքրուած էին ծնեալ Փրկիչով, սա բացայայտ կը դարձնէ որ Աստուծոյ Որդին ծնաւ իբրեւ Փրկիչը համակ մարդկութեան, եւ թէ ամէն մարդ պէ՛տք ունի Քրիստոսի: Այո՛, ամէն մարդ անխտիր պէտք ունի Քրիստոսի: Պէտք ունին Քրիստոսի մոգերու նման գիտնական մարդիկն ու հովիւներուն նման անուս մարդիկը: Պէտք ունին Քրիստոսի մեծահարուստին պէս մարդիկն ու աղքատ Ղազարոսին պէս մարդիկը: Պէտք ունին Քրիստոսի հեթանոսներն ու քրիստոնեաները: Պէտք ունին Քրիստոսի աշխարհականներն ու եկեղեցականները: Պէտք ունին Քրիստոսի սրբակենցաղ մարդիկն ու մեղսակենցաղ մարդիկը:

«Ով որ աղֆատին աղաղակը չլսելու համար իր ականջը կը գոցէ, ինք եւս պիտի աղաղակէ եւ իրեն լսող պիտի չըլլայ» (Ս.ո 21.13): Մեծահարուստը աղֆատ Ղազարոսին աղաղակը չլսելու համար փակեց իր ականջները, բայց իր ալ աղաղակը անլսելի դարձաւ Աբրահամի մօտ երբ դժոխք նետուեցաւ (Ղկ 16.24-26): Հարստութիւն ունեցող մարդը, պէտք է գիտնայ որ ինք չէ իր հարստութեան տէրը, այլ՝ Աստուած: Հարուստ մարդը պարզապէս Աստուծոյ կողմէ տնտես նշանակուած մէկն է իր տրամադրութեան տակ դրուած հարստութեան վրայ: Երբ հարուստ մարդը կը մերժէ լսել աղֆատին աղաղակը եւ օգնել անոր, իր ըրածը գողութիւն կը սեպուի, որովհետեւ ան Աստուծոյ կողմէ իրեն տրուածը կը սեփականացնէ: Ոեւէ մէկը իրաւունք չունի Աստուծոյ տուածը միայն իրե՛ն համար պահելու: Զմոռնանք որ երբ Աստուած մեզի բան մը տայ՝ մեր շրջապատին կարիքները նկատի առնելով է որ կու տայ:

«Բարկասիրտ մարդը վէճ կը հանէ, բայց երկայնամիտը կոհւը կը դադրեցնէ» (Ս.ո 15.18): Սովորաբար աշխարհի մարդիկ ընդդիմութեան ընդդիմութեամբ կը պատասխանեն: Երբ դառն խօսք լսեն, իրե՛նց կարգին դառնութեամբ կը պատասխանեն: Համբերութիւն եւ երկայնամտութիւն ցուցաբերելուն մէջ մարդիկ տկարութիւն կամ անկարողութիւն կը տեսնեն: Եւ սակայն, համբերել չկրցող մարդն է որ տկար է: Դուք ըսէ՛ք, քաղցր խօսքն է որ կը գրգռէ մարդիկը, թէ՛ դառն խօսքը: Համբերատար մա՞րդն է որ կոհուներ կը յարուցանէ, թէ՛ անհամբեր եւ դիւրագրգիռ մարդը: Աշխարհի մարդը վրէժ-ին մէջ գօրութիւն կը տեսնէ, բարկութեան մէջ՝ քաջութիւն: Բայց Աստուած այսպիսի բաներու մէջ Սատանային ներկայութենէն զատ ուրիշ բան չի տեսներ: Ինչպէս կրակը ծեծելով չի մարիր, այնպէս ալ կրա՛կ դարձած մարդուն ընդդիմանալով, չենք կրնար գայն խաղաղեցնել: Կրակը մարելու համար պէտք է համբերել:

«Զակֆէոս... կ'ուզէր տեսնել թէ ո՛վ է Յիսուսը, բայց... քանի կարճահասակ էր..., ուստի առաջ վազեց եւ ժանտաթգենիի մը վրայ ելաւ, որպէսզի տեսնէ, որովհետեւ Յիսուս այդտեղէն պիտի անցնէր» (Ղկ 19.2-4): Զակֆէոս «մաքսապետ էր եւ հարուստ», եւ ուստի՝ ժողովուրդին համար ատելի մէկը: Ահաւասիկ «ատելի» մէկը որ կը փափաքէր սիրոյ Աստուածը՝ Յիսուսը տեսնել: Դժուարութիւններ ու արգելքներ կային Զակֆէոսի դիմաց որոնց պէտք է յաղթահարէր Զակֆէոս, որպէսզի կարենար իրագործել Յիսուսը տեսնելու իր փափաքը: Օրինակ, ամբոխ մը կար դիմացը գոր պէտք էր նեղէր: Կարճահասակութեան հարց մը կար գոր պէտք էր լուծէր: Ժանտաթգենի մը կար գոր պէտք էր մագլցէր: Բազմութեան կողմէ ատելի ըլլալու պարագայ մը կար գոր պէտք էր անտեսէր: Իր պաշտօնը կամ դիրքը կորսնցնելու հաւանականութիւնը կար գոր պէտք էր նկատի առնէր: (Շարունակելի):

«Զակֆէնու... կ'ուզէր տեսնել թէ ո՛վ է Յիսուսը» (Ղկ 19.3): Սիրելի՛ եղբայրս եւ քոյրս, ի՞նչ բան կրնայ արգելք հանդիսանալ քեզի եթէ դուք ալ Զակֆէնուսի նման կ'ուզես տեսնել Յիսուսը: Դրա՞մդ, գա՞հդ, դի՞րքդ, փա՞նքդ, հանգամա՞նքդ, հարագատնե՞րդ, գո՞րծդ, գործընկե՞րդ, ուսո՞ւմդ, գիտութի՞ւնդ, ի՞նչ բան: Կ'արժէ՞ այս բոլորին համար կոտրես Փրկիչիդ սիրտը: Ինչո՞վ կ'օգտուիս եթէ ամբողջ աշխարհի դրամը շահիս բայց կորսնցնես անգին գանձը՝ Յիսուս: Ինչո՞վ կ'օգտուիս եթէ աշխարհի բարձրագոյն գահին հասնիս բայց կորսնցնես Աստուածորդիին գահակից ըլլալու պատիւը: Ի՞նչ կը շահիս երբ մարդոց կողմէ քեզի ընծայուած փառքին համար՝ աստուածատուր փառքը կորսնցնես: Ըսէ՛ ինձի, ինչո՞վ կ'օգտուիս երբ մեծամեծ գործեր եւ գործընկերներ ձեռք կը ձգես բայց Աստուծոյ գործակիցը դառնալու պատիւը կը կորսնցնես: Առանց որոշ գոհողութիւններ յանձն առնելու՝ կրնա՞ս տեսնել Յիսուսը:

«Ո՛վ չար, արդարին տանը դարանակալ մի՛ ըլլար, անոր բնակարանը մի՛ աւերեր» (Ս.Ն 24.15): Հոս յիշուած «չարը» մեղքի կեանքը սիրող մարդն է, անարդար եւ անաստուած կեանք վարող մարդն է: Այսպիսի չարերն են որ կը ջանան «արդարին տանը դարանակալ» ըլլալ, զայն կործանելու համար: Մեղքը սիրողը՝ չի հանդուրժել զԱստուած սիրող մարդուն ներկայութեան: Աշխարհապաշտ մարդիկ միշտ կը հակադրուին Աստուածապաշտ մարդոց: Ինչպէս գող մարդը չի սիրեր լոյսը, այնպէս ալ Աստուծոյ շնորհքէն գողցուած ու Սատանային ստրուկը դարձած մարդը՝ կ'ատէ Քրիստոսով լուսաւորուած անձը: «Դարանակալ» բառը ցոյց կու տայ որ չար մարդիկ չեն համարձակիր ուղղակիօրէն յարձակիլ արդար մարդոց վրայ. նիշդ անոր համար ալ «դարանակալ կ'ըլլան», այսինքն՝ կը ծածկուին եւ կը ծածկեն իրենց նշմարիտ ինքնութիւնը եւ անյայտօրէն ու գաղտնաբար կը յարձակին արդար մարդոց վրայ:

«Արդարը թէեւ եօթը անգամ ալ իյնայ՝ պիտի կանգնի» (Ս.Ն 24.16): Կեանքը փորձութիւններով լեցուն է: Այդ փորձութիւններուն դիմաց ոմանք կ'իյնան ու կը խորտակուին, իսկ ուրիշներ՝ կ'իյնան ու դարձեալ կը վերականգնին: Դժուարին պահերու դիմաց ինկող եւ վերստին կանգնողները անոնք են՝ որոնք սէ՛ր ու հաւա՛տք ունին Աստուծոյ հանդէպ: Հաւատացեալ մարդն ալ կրնայ իյնալ, բայց Աստուծոյ հանդէպ իր ունեցած հաւա՛տքն է որ զինք կը վերականգնէ: Հոն ուր հաւա՛տք կայ՝ չի նշանակեր հոն իյնալ պիտի չըլլայ: Քրիստոսի արիւնով ինքնիր մեղքերէն լուացուած մարդը կրնայ վերստին մեղանչել, բայց Աստուծոյ հանդէպ իր ունեցած կապուածութիւնը զինք շուտով կը վերականգնէ: Ուստի, աշխարհի մարդը ո՛չ մէկ իրաւունք ունի Աստուծոյ մարդէն անմեղութիւն պահանջելու: Մեղքի ցեխին մէջ խեղդուած մարդիկ թող մեզի դասախօսութիւն չտան անմեղութեան մասին:

«Փաթթեց խանձարուրի մէջ եւ դրաւ մսուրի մը մէջ, որովհետեւ պանդոկին մէջ իրենց համար տեղ չկար» (Ղկ 2.7): «Մեր Տէրն ու Փրկիչը կամաւորապէս ընտրեց խեղճ պայմաններու մէջ ծնիլ, ինքզինքն ընդհանրապէս համար բոլոր խեղճներուն եւ անօգնականներուն հետ, որոնց տէրը եւ օգնականը Աստուած ինքն է: Անոնց հանդէպ իր անսահման սէրն ու գուրգուրանքը յայտնեց, ինքզինքն վիճակակից ու բախտակից դարձնելով անոնց: Բայց ասիկա ըրաւ նաեւ, որպէսզի բոլոր իրեն հաւատացողներս Աստուծոյ ընդ սէրն ու գուրգուրանքը մեր սիրտերուն մէջ արծարծած, իր Ա. Ծնունդը տօնած եւ զինք պաշտելու խոնարհած ատեն՝ իր օրինակով խոնարհինք դէպի բոլոր փոքրիկները, բոլոր լճեալները, բոլոր կարօտեալները, անոնցմէ իւրաքանչիւրին մէջ տեսնելով մէկական Յիսուս մանուկներ, եւ անոնց ընծայեմք այն՝ ինչ որ պիտի ուզէինք Աստուծոյ ընծայել» (Զարեհ Ա.բ. Ա.գնաւորեան): (Շրն.):

«Փաթթեց խանձարուրի մէջ եւ դրաւ մսուրի մը մէջ, որովհետեւ պանդոկին մէջ իրենց համար տեղ չկար» (Ղկ 2.7): Ո՛վ պանդոկապետներ աշխարհի, միայն Յիսուսի՞ համար տեղ չկար ծնելու: Ո՛վ Բեթլեհէմացի մարդիկ, անդրադարձա՞ք որ ծնելիք մանուկը ձեր Փրկիչն էր, եւ ո՛չ միայն ձեր, այլեւ՝ համայն աշխարհի: Ո՛վ Աբրահամի սերունդ, գիտակցեցա՞ք որ ձեր Արարիչին առջեւ էր որ փակեցիք պանդոկին դուռը ու բացիք ախոռին դուռը: Երկինքի բնակիչը ախոռի մէ՞ջ պէտք էր ծնէր: Բայց, ո՛վ Բեթլեհէմացիներ, ես ձեզ չեմ դատապարտեր եւ ո՛չ ոք իրաւունք ունի դատապարտելու: Դուք չէիք գիտեր Քրիստոսի մասին ինչ որ մարդիկ այսօր գիտեն: Դուք չէիք գիտեր որ ծնելիք մանուկը Աստուած է ու Փրկիչ: Այսօր սակայն մարդիկ շատ լաւ գիտեն Քրիստոսի ինքնութեան մասին: Գիտեն եւ գիտակցաբար կը մերժեն զինք ընդունիլ իրենց սրտի ու հոգիի պանդոկներուն մէջ: (Շարունակելի):

«Փաթթեց խանձարուրի մէջ եւ դրաւ մսուրի մը մէջ, որովհետեւ պանդոկին մէջ իրենց համար տեղ չկար» (Ղկ 2.7): Պանդոկը ա՛յնքան խնդրուած էր որ տեղ չկար ուր կարենար Յիսուս ծնիլ: Որքա՛ն սիրտեր կան մեր չորս դին, որոնք ա՛յնքան խնդրուած են եւ ա՛յնքան տարուած են իրենց գործերով, երկրայինով, ուր անկարելի դարձած է Յիսուսի համար տեղ գտնել այդ սիրտերուն մէջ: Սիրելի՛ ընթերցող, արդեօք քու ալ սիրտդ խնդրուած է աշխարհայինով, լեցուած է աշխարհով, այնքան մը որ Յիսուս չկարենայ մուտք գործել: Ինչ ցաւալի է որ մարդիկ իրենց սիրտը կը բանան մեղքի դիմաց բայց կը փակեն մեղքի Քաւիչին դիմաց: Ողբալի է որ մարդիկ կամովին քէն կը սնուցանեն իրենց սրտին մէջ, բայց կը մերժեն մարդը Աստուծոյ հետ եւ մարդը մարդուն հետ հաշտեցնող Փրկիչին տեղ տալ իրենց սրտին մէջ: Սիրտ մը որ կը փակուի Յիսուսի դիմաց՝ կը դառնայ բագին, ուր դեւերը կը վիստան:

«Երբ չար ոգին դուրս կ'ելլէ մարդու մը մէջէն, կ'երթայ եւ անջրդի վայրեր կը շրջի՝ հանգիստ տեղ մը գտնելու համար: Եւ երբ չի գտներ, ինճնիրեն կ'ըսէ. "Ելլեմ երթամ իմ տունս, ուրկէ ելայ"» (Մտ 12.43-44): Աստուծոյ մարդը՝ իմ ուսուցիչս՝ Զարեհ Ա.րբ. Ագնաւորեան՝ կ'ըսէ. «Այս տողերը մեզի որոշակի ծանօթութիւն մը կու տան չար ոգիներու գործելակերպին վերաբերեալ...: Երբ չար ոգին դուրս կու գայ մարդէն, ի՞նչ կ'ըլլայ կամ ի՞նչ կ'ընէ: Յիսուս ցոյց կու տայ, թէ մարդէն դուրս անիկա գործունէութիւն չի կրնար ունենալ. երբ «դուրս»ն է՝ կը նշանակէ թէ անգործ է, «անջրդի», այսինքն՝ անբնակ վայրերու մէջ: Եւ որովհետեւ իր չարութիւնը իր բնութեան անբաժան մէկ մասնիկը դարձած է եւ չի կրնար առանց չար գործելու մնալ, անջրդի վայրերը չեն կրնար հանգիստ տալ իրեն, որովհետեւ իր հանգիստն ու գոհացումը կը գտնէ՝ մարդիկը չարիքի մղելուն եւ անոնց վնասելուն մէջ»: (Շարունակելի):

«Ելլեմ երթամ իմ տունս, ուրկէ ելայ» (Մտ 12.44): Զարեհ Սրբազանը կը շարունակէ ըսելով. «Այս բացատրութիւնը կը միտի ըսել՝ որ ռեւէ ատեն չար ոգի մը կրնայ վերադարձ կատարել: Բժշկութեան մէջ շատ ծանօթ երեւոյթ է, որ այն ախտը որ միայն մակերեսայնօրէն կը բուժուի, մեծ հաւանականութիւն ունի աւելի ծանր ձեւով վերայտնուելու: Մանրէները ժամանակաւորապէս կը նահանջեն, կը պահուրտին եւ դարան մտած վիճակի մէջ կը սպասեն, մինչեւ գայ յարմար պահը՝ աւելի զօրեղ յարձակում մը գործելու եւ տապալելու ենթական: Նոյնն է պարագան հոգեւոր հիւանդութեանց եւ անոնց բուժումներուն: Այն հոգին որ դարմանումի միջոցները անհրաժեշտ ձեւով չի կիրարկեր, եւ իր հոգիին դոները բաց կը պահէ չար ազդեցութեանց դիմաց, իր հիւանդութիւնը, այսինքն՝ մեղքը, կրնայ վերադարձ կատարել, վրան յարձակիլ եւ խորտակիչ հարուածը տալ»: (Շարունակելի):

«Ուստի կը վերադառնայ իր նախկին տունը եւ գայն կը գտնէ պարապ, մաքուր եւ յարգարուած» (Մտ 12.45): «Տուն» բառը ցոյց կու տայ որ ֆիզմարիտ դարձ չապրած մարդը բնակարան է չար ոգիներու եւ չար մտածումներու: Հոս երեք հետաքրքրական բացատրութիւններ ունին՝ «պարապ, մաքուր եւ յարգարուած»: «Պարապ» բառը կը ցուցնէ՝ բարիէն եւ Աստուծոյ զօրութենէն պարպուած վիճակ մը: «Մաքուր» բառը կը ցուցնէ՝ աղտոտելու պատրաստ եւ աղտոտութեան դիմաց անպաշտպան մնացած վիճակ մը: Իսկ «յարգարուած» բառը կը ցուցնէ՝ չար ոգին վերընդունելու պատրաստ վիճակ մը: Մէկ խօսքով, «պարապ, մաքուր եւ յարգարուած» բառերը, ցոյց կու տան մարդուն յարմար վիճակը չար ոգին եւ չար խորհուրդները հիւրընկալելու: Երբ մարդը հեռանայ Զարէն բայց չմտենայ Աստուծոյ, պարպուի Զարէն բայց չլեցուի Սուրբ Հոգիով, Զարը ետ կը դառնայ եւ կը դառնայ կատաղօրէն: (Շարունակելի):

«Ապա կ'երթայ եւ կը բերէ իրմէ աւելի չար եօթը այլ ոգիներ, որոնց հետ ներս մտնելով՝ կը բնակի հոն, որով այդ մարդուն վերջը իր նախկին վիճակէն աւելի գէշ կ'ըլլայ» (Մտ 12.45): Չար ու պիղծ ոգիները իրարու հետ մնայուն գործակցութեան մէջ են: Անոնք շատ լաւ կազմակերպուած կ'աշխատին: Ամէն դեւ ամէն մարդու վրայ չի յարձակիր: Անոնք երբեք պատահականօրէն չեն գործեր: Սատանան նկատի կ'առնէ իւրաքանչիւր մարդու տկար կէտը եւ ըստայնմ կ'որոշէ ո՛ր դեւը ո՛ր մարդուն դրկել: Օրինակ, եթէ մէկը շնութիւն ընել սիրող մըն է՝ անոր քով պոռնկութեան դեւը կը դրկէ: Եթէ մէկը դրամասէր է՝ անոր քով արծաթսիրութեան դեւը կը դրկէ: Զուր տեղ չէ որ Յովհաննէս Ծործորեցի Մատթէոսի իր մեկնութեան մէջ կ'ըսէ, թէ յիշեալ եօթը ոգիները, պոռնկութեան, արծաթսիրութեան, տրտմութեան, բարկութեան, ձանձրութեան, հպարտութեան, ամբարհաւանութեան դեւերն են: (Շարունակելի):

«Ապա կ'երթայ եւ կը բերէ իրմէ աւելի չար եօթը այլ ոգիներ, որոնց հետ ներս մտնելով՝ կը բնակի հոն, որով այդ մարդուն վերջը իր նախկին վիճակէն աւելի գէշ կ'ըլլայ» (Մտ 12.45): Եբրայական մտածողութեան մէջ թիւ եօթն կատարելութեան կամ ամբողջականութեան խորհրդանիշ է, ուստի, եօթը այլ ոգիներ բերելով մարդուն մէջ մտնել, կը նշանակէ՝ մարդուն վրայ կատարեալ եւ ամբողջական տիրութիւն հաստատել: Ե՞րբ կրնայ ասիկա տեղի ունենալ: Ասիկա տեղի կ'ունենայ այն ատեն՝ երբ մարդը հեռանայ մեղքի կեանքէն եւ վերստին անոր դառնայ, երբ քանչնայ Տէրն ու անոր տիրութիւնը եւ դարձեալ ուրանայ գայն: Այսպիսիներուն վերաբերեալ Պետրոս առաքեալ կ'ըսէ. *«Անոնք որոնք մեր Տէրն ու Փրկիչը՝ Յիսուս Քրիստոսը քանչնայով՝ աշխարհի պղծութիւններէն անգամ մը հեռանալէ ետք վերստին նոյն պղծութիւններուն մէջ կ'իյնան, անոնց վիճակը նախկինէն շատ աւելի գէշ կ'ըլլայ»* (Բ.Պտ 2.20):

«Այլեւս այս գինիէն պիտի չխմեմ մինչեւ այն օրը, երբ ձեզի հետ պիտի խմեմ նոր գինին՝ իմ Հօրս արքայութեան մէջ» (Մտ 26.29): Ի՞նչ գինիի մասին է որ կը խօսի Յիսուս: Եթէ նկատի առնենք որ մէկ համար վեր Յիսուս կը խօսի այն գինիին մասին, որ պատկերացումը պիտի ըլլար իր արիւնին եւ այդ արիւնին միջոցաւ կնքուելիք նոր ուխտին, որ շատերու քաւութիւն եւ փրկութիւն պիտի բերէր, պարզ կը դառնայ որ հոս յիշուած «նոր գինին» պատկերացումն է այն ուրախութեան, այն ցնծութեան, որ փրկութիւնը ընդունող մարդը կ'ունենայ եւ կ'ապրի:

Յիսուս կը մերժէ խմել նոր գինին, այսինքն՝ ցնծալ, այնքան ատեն երբ մարդը սգաւոր է: Կը մերժէ ուրախանալ, այնքան ատեն երբ կը տեսնէ մարդը մեղքով տրտմած: Կրնա՞յ ուրախանալ ան՝ որ մեզի համար մեռաւ, երբ մեզ մեղքի մէջ մեռած կը տեսնէ: Կրնա՞յ առանձին խմել նոր գինին երբ այդ նոր գինին մեզի համար պատրաստած է: (Շարունակելի):

«Այլեւս այս գինիէն պիտի չխմեմ մինչեւ այն օրը, երբ ձեզի հետ պիտի խմեմ նոր գինին՝ իմ Հօրս արքայութեան մէջ» (Մտ 26.29): Ընդհանրական Եկեղեցւոյ հայրերէն եւ 3-րդ դարու հեղինակ՝ Որոգինէս, նոր գինին կը նկատէ Յիսուսի կողմէ իր հետեւորդներուն խոստացուած ուրախութեան մը պատկերացումը, եւ 612-դ անոր համար ալ, Յիսուս կը մերժէ այդ գինիէն խմել: Որոգինէս կ'ըսէ. *«Իմ Փրկիչս չի կրնար ուրախ ըլլալ, այնքան ատեն երբ ես անարդարութեան մէջ կը մնամ: Ան մեղաւորներու բարեխօսն է Հօրը դիմաց: Մեղաւորներու Բարեխօսը ի՞նչպէս կրնայ խմել ցնծութեան գինին, երբ ես ինքս, զինք կը տրտմեցնեմ իմ մեղքերովս: Ի՞նչպէս կրնայ ուրախանալ ան...՝ որուն սիրտը թախիժով կը լեցնեմ իմ սխալներովս: Այնքան ատեն որ չենք աշխատիր արքայութիւն մտնել, ան՝ որ խոստացաւ մեզի հետ խմել նոր գինին՝ չի կրնար առանձին խմել գանձիկ»:* (Շարունակելի):

«Ձեզի հետ պիտի խմեմ նոր գինին՝ իմ Հօրս արքայութեան մէջ» (Մտ 26.29): Եթէ երբեք նոր գինին փրկութեան բերած ուրախութիւնն է որ կը պատկերացնէ, եւ եթէ երբեք Յիսուս խոստացաւ այդ նոր գինին խմել իր հետեւորդներուն հետ միասին՝ իր Հօրը արքայութեան մէջ, սա ցոյց կու տայ, որ ամբողջական ու կատարեալ ուրախութիւնը կամ ցնծութիւնը, միայն արքայութեան մէջ կարելի պիտի ըլլայ գտնել:

«Ձեզի հետ»: Այս բառերը կը պարզեն քանի մը գլխաւորութիւններ. -- (1) Կը պարզեն որ Յիսուս իր ուրախութիւնը մեզի հետ պիտի բաժնէ: (2) Կը պարզեն որ արքայութեան մէջ հաւատացեալներուն ուրախութեան առարկան Քրիստոս ի՞նք պիտի ըլլայ: (3) Կը պարզեն որ մե՛ծ պիտի ըլլայ ուրախութիւնը Քրիստոսի, իր գաւակները շուրջը տեսնելով: (4) Եւ վերջապէս, կը պարզեն որ Քրիստոս ի՞նք պիտի ըլլայ արքայութեան մէջ մատուցուելիք նո՛ր գինին, որմէ խմող մարդը սիրով պիտի արբենայ:

«Երանի՛՜ ձեզի՛՜ այժմ՛ լացողներուդ» (Ղկ 6.21): Քրիստոս իր այս բառերով արցունքի եւ տրտմութեան կեանք ապրելու կոչ չէ որ կ'ուղղէ մեզի. ո՛չ ալ մեր ապրած դժուարութեանց պատճառով մեր թափած արցունքներուն է որ կ'ակնարկէ: Շատեր կան որոնք դրամի չգոյութեան համար ամէն օր կու լան եւ իրենց «բախտն ու ցաւատագիրը» կ'անիծեն: Մէկը կրնայ լալ հարագատ մը կորսնցուցած ըլլալուն համար: Ուրիշ մը կրնայ լալ անգործութեան կամ հիւանդութեան պատճառով: Անձ մը կրնայ իր նպատակին հասած չըլլալուն համար լալ: Քրիստոսի «երանի»ն ասոնց չի վերաբերիր: Սուրբ Օգոստինոս կ'ըսէ. *«Կայ այնպիսի արցունք եւ սուգ, որ մեզ երբեք չ'առաջնորդեր երկինքի օրհնութիւնը ժողովուրդներու, ինչպէս օրինակ, աշխարհային բաներու համար լայն ու սգալը»:* Ցաւալի է մեր վիճակը եթէ աշխարհի մարդուն ցաւով է որ կը ցաւինք, փոխանակ բարեպաշտ մարդու ցաւով ցաւելու: (Շարունակելի):

«Երանի՛՛ ձեզի՛՛ այժմ՛ լացողներուդ» (Ղկ 6.21): Լալը միայն արցունք քափելը չէ, այլեւ՝ արքայութեան համար տագնապիլն է: Մարդիկ կրնան շատ մը պատճառներով տագնապիլ: Արքայութեան ու Արքային համար տագնապողներն են որ արքայութիւնը պիտի ժառանգեն: Որո՞նք են լացողները: Լացողները անոնք են՝ որոնք զղջումնալից սրտով Քրիստոսէ փառութիւն կը խնդրեն իրենց եւ ուրիշներուն գործած մեղքերուն համար: Անոնք են՝ որոնք կը ցաւին զԱստուած ցաւցուցած ըլլալնուն համար: Անոնք են՝ որոնք կու լան Յիսուսի սիրոյն նկատմամբ իրենց ցուցաբերած անտարբերութեան համար: Լացողները մանաւանդ անոնք են՝ որոնք կը սգան աշխարհի չարիքին ու մեղքին համար, որոնք կը տրտմին կորուստի մամբուն մէջ եղող մարդոց համար, որոնք կը վշտանան ի տես Աստուծոյ կամքին անտեսումին եւ անուան սրբապղծումին: Ո՛վ բարեկամ, խնդրէ Աստուծմէ որ մարդիկը արցունքով իրեն բերելու շնորհիք տայ քեզի:

«Վա՛յ ձեզի որ այժմ կը խնդաք» (Ղկ 6.25): Գիտնալու համար այս իսուփին ճշգրիտ իմաստը, նախ պէտք է գիտնալ թէ որո՞նց ուղղուած է ստիկա: Այս իսուփը առաջին հերթին ուղղուած է Փարիսեցիներուն, որոնք իրենք զիրենք արդար կը նկատէին, եւ հետեւաբար, ապաշխարութեան անկարօտ: Այսօր ալ մեր կեանքին մէջ կան Փարիսեցիներ, թէեւ տարբեր անուններով կը ներկայանան անոնք: Ուստի, խնդացողները անոնք են՝ որոնք ո՛չ ապաշխարութեան եւ ո՛չ ալ Աստուծոյ կարիքը կը զգան: Անոնք են՝ որոնք նիւթական լայն բաւարարութիւն ունին եւ իրենք զիրենք կարօտ չեն զգար ո՛չ իրենց նմանին եւ ո՛չ ալ Աստուծոյ: Խնդացողները նաեւ անոնք են՝ որոնք իրենց ուրախութիւնն ու հանոյքը կը փնտոեն եւ կը տեսնեն աշխարհային բաներու մէջ: Անոնք են՝ որոնք կը պարծին ու կը հպարտանան իրենց ձեռք բերած երկրաւոր յաջողութեանց համար: (Շարունակելի):

«Վա՛յ ձեզի որ այժմ կը խնդաք»: Քրիստոս իր այս բառերով խնդալը կամ ուրախանալը չէ որ կ'արգիլէ: Աստուած որուն ներկայութեան մէջ ուրախութիւն կայ (Սղ 16.11)՝ երբեք չ'արգիլեր ուրախութիւնը: Աստուած որ մեր ուրախութեան Աստուածն է (Սղ 43.4)՝ կը մերժէ մանչցուիլ իբրեւ վիշտի Աստուած: Եթէ Աստուած ուրախութեան Աստուած է՝ Աստուծոյ զաւակներն ալ պէտք է ուրախ զաւակներ ըլլան:

«Վա՛յ ձեզի որ այժմ կը խնդաք»: Խնդացողը՝ երկրայինով գահացողն է: Խնդացողը՝ աշխարհով բաւարարուողն է: Խնդացողը՝ իր ունեցած դրամով ինքզինք ուրիշին տէր ու իշխան կարծողն է: Սիրելի՛ ընթերցող, դուն ալ կը խնդա՞ս, այսինքն՝ դուն ալ ուրախութիւնդ քեզ շրջապատող հանգիստ պայմաններուն մէջ կը փնտոես: Դուն ալ կը հրնուի՞ս փառքդ հիւսողներով: Կ'ուրախանա՞ս թշնամիդ զգետնուած տեսնելով: Ուրախ ես աշխարհով. աշխարհի Ստեղծիչով ալ ուրա՞խ ես:

«Մարիամ... եկաւ եւ Տիրոջ ոտքերուն քով նստելով՝ սկսաւ անոր խօսքերը մտիկ ընել, մինչ Մարթա սեղանի պատրաստութեամբ չափազանց զբաղած էր» (Ղկ 10.39-40): Շա՛տ սորվելիքներ ունինք այս երկու քոյրերուն կեանքէն, ուստի, տասնըմէկ գլուխներով պիտի խօսիմ անոնց մասին: Մարիամ եւ Մարթա իրարմէ տարբեր բայց իրար չհակասող վերաբերմունք ցուցաբերեցին Յիսուսի հանդէպ, երբ ան իրենց տունը եկաւ: Մարիամ իր սէրը արտայայտեց Յիսուսի հանդէպ՝ իր ոտքերուն քով նստելով, իսկ Մարթա իր սէրը արտայայտեց՝ սպասաւորելով իրեն: Ահաւասիկ երկու անձեր՝ որոնք Յիսուսը սիրելու երկու տարբեր կերպեր կ'որդեգրեն: Մարթա անհանգստացաւ Մարիամին ըրածէն եւ զանիկա անհոգութիւն նկատեց: Առաջին բանը որ հոսկէ կը սորվինք, այն է՝ որ չհակադրուինք անոնց՝ որոնք իրենց սէրը մեզմէ տարբեր ձեւերով կ'արտայայտեն Քրիստոսի հանդէպ: (Շարունակելի):

«Մարիամ... եկաւ եւ Տիրոջ ոտքերուն քով նստելով՝ սկսաւ անոր խօսքերը մտիկ ընել» (Ղկ 10.39): Ծառայի մը կամ աղախինի մը համար իր տիրոջ կամ տիկնոջ ոտքերուն քով նստիլն ու անոր խօսքերը մտիկ ընելը անցեալին ընդունուած սովորութիւն էր: Այս իմաստով, երբ Մարիամ Քրիստոսի ոտքերուն քով կը նստի, գայն ընդունած կ'ըլլայ իբրեւ իր Տէրը: Ուստի, Քրիստոսի ոտքերուն քով նստիլ, կը նշանակէ ընդունիլ անոր ԳԼՈՒԽ ու ՏԷՐ ըլլալը եւ պատրաստակամութիւն յայտնել անոր կամքը կատարելու: Ոտքերուն քով նստիլը, կամաւորաբար եւ սիրայօժար կերպով Աստուծոյ Որդիին ձեռքին տակ խոնարհիլ է, մեր կամքը անոր կամքին եւ մեր սիրտը անոր սիրոյն ենթակայ դարձնել է: Սիրելի՛ ընթերցող, դուն եւս նստա՞ծ ես Քրիստոսի ոտքերուն քով, այլ խօսքով, ընդունա՞ծ ես գայն իբրեւ Տէրդ եւ Գլուխդ, եւ խոնարհա՞ծ ես իր սուրբ կամքին դիմաց: (Շարունակելի):

«Տիրոջ ոտքերուն քով նստելով՝ սկսաւ անոր խօսքերը մտիկ ընել» (Ղկ 10.39): Մարիամ Տիրոջ ոտքերուն քով նստելու սիրոյն չնստաւ: Ան նստաւ *«անոր խօսքերը մտիկ»* ընելու համար: Իր վերաբերմունքով, Մարիամ սորվեցուց մեզի նստիլ Քրիստոսի ոտքերուն քով եւ սորվիլ իրմէ, սորվիլ՝ իր մասին եւ մեր անձերուն մասին, սորվիլ՝ երկինքի մասին, սորվիլ՝ երկնային ճշմարտութիւններուն մասին, սորվիլ՝ մեր ընելիքին մասին, սորվիլ՝ իր կամքին ու ծրագիրին մասին: Մարիամ սորվեցուց մեզի նստիլ Յիսուսի ոտքերուն քով եւ լեցուիլ ու հարստանալ իրմով: Քրիստոս կ'ուզէ որ մտիկ ընել գիտնանք: Կ'ուզէ որ իրմէ սորվող աշակերտներ ըլլանք: Առանց Քրիստոսէ սորվելու՝ իրաւունք չունինք Քրիստոսի մասին սորվեցնելու եւ վկայելու: Նախ սորվինք աշակերտիլ, յետո՛յ միայն ուսուցանել: Երբ Քրիստոսէ սորվինք՝ ճշմարիտը կը սորվինք, քանի ան ճշմարիտը կը յայտնէ (Ես 45.19): (Շարունակելի):

«Մարթա սեղանի պատրաստութեամբ... զբաղած էր» (Ղկ 10.40): Մարթա ծառայութի՛ւն մատուցանեց Յիսուսի, իսկ Մարիամ ինճգի՛նք ծառայ մատուցանեց: Հոսկէ կը սորվինք այն՝ որ չի բաւեր ծառայութիւն մատուցանել Յիսուսի, այլեւ՝ պէտք է իբրեւ ծառայ մատուցուիլ իրեն: Զի բաւեր սեղան բանալ Աստուծոյ առջեւ, այլ նաեւ պէտք է մեր սիրտերը բանալ: Տէրը մեզմէ գործ ուզելէ առաջ, նախ մեզ իբրեւ գործակից կ'ուզէ:

Աստուծոյ ընծայ տալէ առաջ, նախ պէտք է մենք գմեզ իբրեւ ընծայ տանք իրեն: Նոյնը ըրին երեք մոգերը երբ այցելեցին Յիսուսի: Անոնք նախ երկրպագեցին իրեն եւ ետքը միայն իրենց նուէրները ընծայեցին անոր (Մտ 2.11): Աստուած չ'ընդունիր մէկու մը երկրպագութիւնը կամ ծառայութիւնը, եթէ այդ անձը ինճգի՛նք չէ տուած Աստուծոյ եւ չ'ապրիր Աստուծոյ համար: Կայէն ինճգի՛նք չէր յանձնած Աստուծոյ, ատոր համար ալ, Աստուած թէ՛ զինք եւ թէ՛ իր բերած ընծան մերժեց (Մկ 4.5): (Շրմ.):

«Մարթա սեղանի պատրաստութեամբ չափազանց զբաղած էր» (Ղկ 10.40): Մարթայի համար Քրիստոսի ծառայելը նպատակ էր, իսկ Մարիամի համար՝ միջոց: Ծառայութիւնը միջոց պէտք է ըլլայ եւ ո՛չ թէ նպատակ: Նպատակը Աստուած ի՛նքն է: Կարելի չէ միջոցով զբաղիլ եւ նպատակը մոռնալ: Մենք յանախ կը մոռնանք ասիկա: Երբեմն ա՛յնքան տարուած կ'ըլլանք Աստուծոյ ծառայութեամբ, որ ժամանակ չենք գտներ ժամանակ անցնելու Աստուծոյ հետ որուն կը ծառայենք: Մարթա ծառայեց Քրիստոսի, բայց չնստաւ անոր ոտներուն ճով, ինչպէս Մարիամ նստաւ: Զի՞ պատահիր որ երբեմն մենք եւս առաւօտէն մինչեւ իրիկուն վազվզենք Աստուծոյ գործին համար, բայց չփորձենք վայրկեան մը կանգ առնել եւ առանձնանալ Աստուծոյ հետ: Աստուծոյ հետ անցուած մտերիմ պահ մը հազա՛ր անգամ աւելի՛ կ'արժէ քան խօսուած հազար հատ քարոզ կամ առանց աղօթքի կատարուած հազար հատ գործ: (Շարունակելի):

«Մարթա սեղանի պատրաստութեամբ... զբաղած էր» (Ղկ 10.40): Մարթայի նպատակը Յիսուսի փորը կշտացնելն էր, իսկ Մարիամի նպատակը՝ Յիսուսի հոգին կշտացնելը: Մարթա չանդրադարձաւ որ Յիսուս չէր եկած միայն ուտելու, այլեւ՝ հաղորդակցելու: Յիսուս յոգնած էր զանազան քաղաքներ ու գիւղեր շրջագայելէ, եւ Բեթանիա եկած էր, Ղազարոսի եւ իր երկու քոյրերուն հետ մտերմիկ պահ մը անցնելու եւ հոգեկան թարմութիւն ձեռք ձգելու համար: Մարիամ անդրադարձաւ այս իրողութեան, ասա թէ ինչու, եկաւ եւ Յիսուսի ոտներուն ճով նստաւ, իր ներկայութեամբ կշտացնելու համար Յիսուսը: Սիրելի՛ եղբայր եւ քոյր, անկասկած որ ծարաւ մը ունիս Յիսուսի հանդէպ, այլապէս այս գրքոյկը ձեռքդ պիտի չըլլար այս պահուս, բայց կ'անդրադառնա՞ս որ Յիսուս ի՛նքն ալ ծարաւ ունի քեզի հանդէպ: Մի՛ գար Յիսուսի՛ իրմով կշտանալու միայն, այլ նաեւ եկուր, զի՛նք կշտացնելու համար: (Շարունակելի):

«Տէ՛ր, հոգդ չէ՞ որ քոյրս առանձին ձգած է զիս գործիս մէջ» (Ղկ 10.40): Որքա՛ն մարդիկ կան, որոնք Մարթայի նման աւելորդ բեռներ կը կրեն, աւելորդ աշխատանքներ կը տանին, իրենք զիրենք կամովին կը ծանրաբեռնեն, իրենք զիրենք յօժարակամ կը խնդեն եւ բազմազբաղ կը դարձնեն, եւ յանկարծ երբ տեսնեն թէ չեն վայելեր ուրիշին գնահատանքը կամ գործակցութիւնը, եւ թէ առանձին են գործի դաշտին մէջ, կը տրտնջան ու կը դժգոհին, եւ Տիրոջ դառնալով՝ կ'ըսեն. «Տէ՛ր, հոգդ չէ՞ որ քոյրս առանձին ձգած է զիս գործիս մէջ»:

Այո՛, սիրելի՛ս, Տիրոջ հո՛գն է: Տէրը հո՛գ կ'ընէ երբ քեզ Մարթայի նման մտահոգ կը տեսնէ: Տէրը կը տագնապի՝ երբ քեզ Մարթայի նման տագնապի մէջ կը տեսնէ: Բայց Տէրը կ'ուզէ որ Մարիամի նման սորվիս «լաւ բաժինը» ընտրել, որպէսզի Մարթայի նման զուր տեղ չտագնապիս եւ աւելորդ բաներու համար հոգ չընես: (Շարունակելի):

«Մարթա՛, Մարթա՛, դուն շատ բաներու համար կը մտահոգուիս ու կը նեղուիս» (Ղկ 10.41): Այս բառերը ցոյց կու տան, որ Մարթայի համար գործը դադրած էր հանոյք ըլլալէ ու դարձած էր մտահոգութիւն ու տագնապ: Յիսուս երբեք չ'ուզեր որ մեր գործերուն եւ մատուցած բազմաթիւ ծառայութիւններուն պատճառով տագնապինք եւ մեր հանգիստը կորսնցնենք: Մարթայի սխալը իր մատուցած ծառայութիւնը չէր, այլ իր մատուցած ծառայութեանց համար իր մտահոգ եւ տագնապահար ըլլալն էր: Յիսուս չստորագնահատեց Մարթայի մատուցած ծառայութիւնը, եւ ո՛չ ալ դատապարտեց անոր գործը, այլ պարզապէս սորվեցուց իրեն, գործին պատճառով չտագնապիլ, չմտահոգուիլ եւ իր խաղաղութիւնը չկորսնցնել: Յիսուս չ'ուզեր որ գործի համար տագնապինք եւ մտահոգուինք, որովհետեւ մտահոգութիւնը Աստուծոյ հանդէպ անվստահութիւն է: (Շարունակելի):

«Դուն "շատ բաներու" համար կը մտահոգուիս» (Ղկ 10.41): Այդ «շատ բաներն» են որոնք կը կորսնցնեն մեր խաղաղութիւնը: Այդ «շատ բաներն» են որոնք կը ջլատեն մեր գործութիւնը: Այդ «շատ բաներն» են որոնք երբեմն պատճառ կը դառնան որ Մարիամի ընտրած «մէկ բանը», լաւ բանը, գեղեցիկ ու յաւիտենական բանը, մեր ուշադրութենէն վրիպի: Մարթայի համար զինք մտահոգող «շատ բաներն» էին՝ թէ ո՛ւր եւ ի՛նչպէս քաջը գետին պիտի դնէր, թէ ո՛ւր եւ ի՛նչպէս պիտի նստէր Յիսուս, թէ ե՛րբ պիտի ըլլար քաջը, եւ թէ Յիսուս պիտի հաւնէ՞ր քաջը: Իսկապէս որ Յիսուս իրաւունք ունէր բացականչելու՝ «Մարթա՛, Մարթա՛»: Սիրելի՛ ընթերցող, դուն ալ կը մտահոգուի՞ս «շատ բաներու» համար: Ի՞նչ են այն «շատ բաները» որոնց համար կը մտահոգուիս. գո՞րծդ, ապագա՞դ, առողջութի՞ւնդ, գա՞հդ, հանգամա՞նքդ: Կ'արժէ՞ այս բաներուն համար կորսնցնես այն «լաւ բաժինը» որ բնաւ քեզմէ ետ պիտի չառնուի: (Շրն.)

«Սակայն մէկ բան պէտք է: Մարիամ լաւ բաժինը ընտրեց, բան մը՝ որ բնաւ ետ պիտի չառնուի իրմէ» (Ղկ 10.42): Դուն ալ ընտրած ես այն «լաւ բաժինը» որ բնաւ ետ պիտի չառնուի քեզմէ: Այդ «լաւ բաժինը» Աստուծոյ կենսատու Որդին է, որ գայն ունեցողը՝ բնա՛ւ պիտի չուզէր գայն վերստին կորսնցնել, այլ ընդհակառակը, Դաւիթի նման պիտի ըլլէր՝ *«Դուն իմ բաժինս ես, ո՛վ Տէր»* (Սղ 119.57): Սիրելի՛ հաւատակից, կրնա՞ս Դաւիթի նման յայտարարել թէ Տէրը քու բաժինդ է եւ դուն Տիրոջ բաժինը: Կրնա՞ս ըսել թէ Յիսուսի փոքրուն մէջն ես եւ մէ՛կը չի կրնար քեզ անկէ դուրս բերել: Կրնա՞ս ըսել թէ Տիրոջ սկիհին մէջն ես եւ խստօրէն կը մերժես անկէ դուրս գալ: Ո՛վ բարեկամ, Մարթայի նման գործի լծուելէ առաջ, նախ Մարիամի նման «լաւ բաժինը» ընտրէ: Ոչինչով կ'օգտուիս եթէ ծառայութեան դաշտ նետուիս երբ լաւ եւ քեզմէ բնա՛ւ չառնուելիք բաժինը չես ընտրած: (Շարունակելի):

«Մարիամ՝ Տիրոջ ոտքերուն քով...: Մարթա՛ սեղանի պատրաստութեամբ... զբաղած» (Ղկ 10.38–39): Մարիամէն սորվինք Տիրոջ հետ առանձնանալ, իսկ Մարթայէն սորվինք Տիրոջ սիրոյն առանձին գործել: Մարիամէն սորվինք Տիրոջմով պատրաստուիլ, իսկ Մարթայէն սորվինք Տիրոջ համար պատրաստել: Մարիամէն սորվինք տրուիլ Տիրոջ, իսկ Մարթայէն սորվինք տա՛լ Տիրոջ: Մարիամէն սորվինք մեր ուշադրութիւնը կեդրոնացնել այն «լաւ բաժինին» վրայ, *«որ բնա՛ւ ետ պիտի չառնուի»* մեզմէ, իսկ Մարթայէն սորվինք Յիսուսի համար ոգի ի բռն աշխատիլ: Մարիամէն սորվինք նստիլ Տիրոջ ոտքին քով, իսկ Մարթայէն սորվինք ոտքի՛ ելլել Յիսուսի անունով եւ աստուածահաճոյ գործի լծուիլ: Մարիամէն սորվինք գոհանալ Տիրոջմով, իսկ Մարթայէն սորվինք գոհացնել Տէրը: Մարիամէն սորվինք «լաւ բաժինը» ընտրել, իսկ Մարթայէն սորվինք մեր լաւ բաժինը ընծայել Տիրոջ:

«Տէր, մէկը չունիմ» (Յհ 5.7): Ա՛յսպէս պատասխանեց երեսունութը տարիէ ի վեր այն անդամալոյծը, որ Բեթհեզդայի սրահներէն մէկուն մէջ նստած՝ կը սպասէր հրեշտակի մը ձեռքով աւազանի ջուրերուն խառնուելուն, որպէսզի անոր մէջ նետուէր եւ բժշկուէր: Յիսուսի Բեթհեզդայի մէջ գտնուիլը պատահականութեան արդիւնք չէր: Բեթհեզդայի մէջ կար հիւանդ մարդ մը որ մէկը չունէր իր կողքին, իրեն հետ, իրեն համար, իրմով զբաղող: Յիսուս գնաց գայն գտնելու: Հոսկէ կը սորվինք, թէ Յիսուս կ'երթայ եւ կը գտնէ ա՛յնպիսի մարդիկ, որոնք մէկը չունին, որոնք կարիքի մէջ են, որոնք օգնութեան կարօտ են: Հոն ուր կարիք կայ՝ հո՛ն է Յիսուս: Հոն ուր թշուառութիւն կայ՝ հո՛ն է Յիսուս: Ուստի, ասկէ ետք, մէկը թող չըսէ թէ ինք առանձին է իր դժուարութիւններուն ու տառապանքին մէջ: Մէկը թող չկարծէ թէ Յիսուս անտարբեր է մեր ցաւին նկատմամբ: (Շարունակելի):

«Տէ՛ր, մէկը չունիմ» (Յե 5.7): Թէեւ Յիսուս չարչարուած մարդոց մեծ խումբ մը գտաւ Բեթհեզդայի մէջ, բայց ան չգնաց այնպիսի մարդոց ֆոյ որոնք ունէին օգնականներ եւ բարեկամներ, այլ գնաց մէկու մը ֆոյ, որ առանձին էր եւ անօգնական.– «Մէկը չունիմ»: Այո՛ սիրելիներ, Տէրը կը հանդիպի ա՛յնպիսի մարդոց, որոնք մէկը չունին իրենցմով հետաքրքրուող, մէկը չունին իրենց այցելող եւ գիրենք ուրախացնող:

Թշուառները շատ էին, բայց Յիսուս ընտրեց ամենէն թշուառը: Յիսուսի հանդիպումով ամենէն թշուառը եղաւ ամենէն բախտաւորը: Հոսկէ կը սորվինք երկու բան.– (1) Կը սորվինք որ երբ Տէրը այցելէ թշուառացած անձի մը, այդ անձին թշուառութիւնն ու տխրութիւնը կը փարատի: (2) Անօգնականներ ու թշուառ մարդիկ շատ կան աշխարհի մէջ եւ մեր շուրջը, բայց մենք, Տիրոջ նման երթանք անոնց՝ որոնք բոլորովին անօգնական են, եւ օգնական ըլլանք անոնց: (Շարունակելի):

«Տէ՛ր, մէկը չունիմ» (Յե 5.7): Տակաւին, կարելի է ուրիշ դասեր եւս ֆաղել հոսկէ: (1) Յիսուս չէր այցելել ա՛յնպիսի մարդոց (հարուստ, առողջ, հանգիստ ու բաւարարուած զգացող) որոնք իր պէտքը չէին զգար, այլ կ'այցելէր այնպիսի մարդոց՝ որոնք իր ներկայութեան կարօտով կը տոչորէին, եւ որոնք իր այցելութիւնը կը սպասէին: Այսօր, մենք՝ եկեղեցական թէ՛ հաւատացեալ աշխարհական, որո՞նց կ'այցելենք: Հարուստ ու հանգիստ պայմաններու մէջ եղողներո՞ւն, որոնք Աստուծոյ կարիքը չեն զգար, թէ՛ իսեղն պայմաններու մէջ ապրողներուն:

(2) Զմոռնանք որ Բեթհեզդայի անդամաւոյժը իր ցաւին համար դարման սպասող մէկն էր: Ըսել ուզածս այն է, որ կան մարդիկ որոնք կը սպասեն Յիսուսի անունով այցելուներու: Զե՞նք փափաքիր Յիսուսի անունով երթալու մեղքի պայքարին մէջ վիրաւորուած մարդոց եւ դարմանելու անոնց խոցուած սիրտը: (Շարունակելի):

«Տէ՛ր, մէկը չունիմ» (Յե 5.7): Վերջին եւ շատ կարեւոր հոգեւոր դասը որ պէտք է սորվինք հոսկէ, այն է՝ չկրկնել անդամաւոյժին ըսածը.– «Տէ՛ր, մէկը չունիմ»: Ասիկա Քրիստոսի ներկայութիւնը ուրանալ է մեր նեղութիւններու ժամանակ: Ո՛վ բարեկամ, մի՛ ըսեր թէ մէկը չունիս: Ասիկա պիտի նշանակէր ուրանալ հրեշտակներուն, սուրբերուն, եւ շուրջդ ապրող բարի մարդոց ընկերութիւնն ու ընկերակցութիւնը:

Երբ նեղութեան մէջ ես, մի՛ ըսեր թէ մէկը չունիս ֆու կողքիդ, այլ յիշէ՛ որ Տէրը քեզի հետ է եւ ֆու կողմէդ: Առանձին եւ լքուած զգալը՝ Սատանային կողմէ մեր մէջ դրուած զգացում մըն է, որմէ եթէ չձերբազատինք, յուսատուութեան եւ յուսալուծութեան կը մատնուինք: Եւ Սատանան միշտ ա՛յդ է որ կը փորձէ ընել: Ասկէ ետք «Տէ՛ր, մէկը չունիմ» ըսելու փոխարէն, ըսէ՛ «Տէ՛ր, շնորհակա՛յ եմ որ քե՛զ ունիմ իմ կեանքիս մէջ: Շնորհակա՛յ եմ պարգեւդ եղող հաւատացեալ զաւակներուդ համար»:

«Քրիստոսի չարչարանքներուն մասնակից կ'ըլլանք՝ որպէսզի իր փառքին եւս մասնակից ըլլանք» (Հո 8.17): Մարդիկ ընդհանրապէս չեն սիրեր լսել չարչարանքի մասին, այլ միայն փառքի մասին: Երբ մարդոց կեանքը կը դիտենք, կը տեսնենք թէ հոն ուր չարչարանք կայ՝ մարդիկ կը խուսափին այնտեղ երթալու, իսկ հոն ուր փառք ու պատիւ կայ, հոն ուր հանգիստ եւ ծափահարութիւն կայ՝ մարդիկ հո՛ն կը վազեն: Քրիստոս այդպէս չըրա՛ւ: Քրիստոնեայ մարդն ալ այդպէս պէտք է՛ ընէ:

Առաքեալը Քրիստոսի չարչարանքներուն մասնակցիւր եւ Քրիստոսի փառքին մասնակցիւր անբաժան կը ներկայացնէ: Ուստի, չենք կրնար Քրիստոսի փառքին մասնակցիլ, եթէ կը վախնանք կամ կը մերժենք իր չարչարանքներուն մասնակցիլ: Քրիստոս իր հետեւորդներուն եւ իր կամքը կատարողներուն միայն չարչարանք չէ որ կը խոստանայ հարկաւ, այլ նաեւ փառք ու պատիւ, յաղթանակ ու զօրութիւն: (Շարունակելի):

«Քրիստոսի չարչարանքներուն մասնակից կ'ըլլանք՝ որպէսզի իր փառքին եւս մասնակից ըլլանք» (Հո 8.17): Առաքեալը Քրիստոսի փառքին մասին իստելէ առաջ, նախ անոր չարչարանքներուն մասին կը իստի, սորվեցնելու համար մեզի, որ չենք կրնար յարութեան Կիրակիին հասնիլ, եթէ նախ Աւագ Հինգշաբթիէն եւ Աւագ Ուրբաթէն չանցնինք: Մէկը չի կրնար սրբանալ առանց փորձութեան կրակին: Ինչպէս օդաչուն չի կրնար պայծառ երկինքին հասնիլ եթէ վախնայ գայն ծածկող մութ ամպերը մեղմելէն, այնպէս ալ մենք, չենք կրնար հասնիլ արքայութեան պայծառափայլ լոյսին, եթէ կը քաշուինք մեղմելու կեանքի մութ ամպերը: Եւ ինչպէս քրտինքէն ու արեւի կիզիչ տաքութենէն վախցող պարտիզպանը չի կրնար յուսացուած պտուղը ձեռք ձգել, այնպէս ալ, Գեթսեմանիի արիւնէն ու քրտինքէն փախչող մարդը, չի կրնար Գալիլիա ելլել՝ հոն յարուցեալ Փրկիչին հանդիպելու: (Շարունակելի):

«Քրիստոսի չարչարանքներուն մասնակից կ'ըլլանք...» (Հո 8.17): Ի՞նչ կը նշանակէ մասնակից ըլլալ Քրիստոսի չարչարանքներուն: Քրիստոս չարչարուեցաւ մարդոց փրկութեան համար, ուստի, մասնակից ըլլալ Քրիստոսի չարչարանքներուն, կը նշանակէ՝ յանձն առնել ամէն տառապանք եւ նեղութիւն՝ մարդիկը փրկութեան բերելու համար: Մեղքի փշոտ ու փոշոտ նամբաներուն վրայ փնտռել կորսուած մարդիկը եւ զանոնք Քրիստոսի բերելը՝ Քրիստոսի չարչարանքներուն մասնակցիլ է: Երկա՛ր ժամանակ տրամադրելը եւ անհաւատ մարդիկը Քրիստոսի հաւատքին բերելը՝ Քրիստոսի չարչարանքներուն մասնակցիլ է: Մեզ ստող մարդոց նկատմամբ սէր ցուցաբերելով զանոնք Աստուծոյ սիրոյն ուղղելը՝ Քրիստոսի չարչարանքներուն մասնակցիլ է: Անկեալ մարդկութեան վերականգնումին եւ սրբացումին համար աղօթելն ու տֆնիլը՝ Քրիստոսի չարչարանքներուն մասնակցիլ է:

«Աշակերտները բոլորն ալ ձգեցին զինք ու փախան» (Մտ 26.56): Դուն ալ պիտի ձգես ու փախի՞ս երբ Յիսուսի համար քեզ ձերբակալելու գան: Քրիստոսի աշակերտները Քրիստոսի հետ էին իր փառքի օրերուն, բայց երբ անարգանքի օրերը հասան՝ զինք լքեցին ու փախան: Քրիստոսի հետ էին այլակերպութեան լերան վրայ, իսկ Գողգոթայի բլուրին վրայ զինք առանձին թողուցին: Յիսուսի հետ էին երբ յարութիւն կու տար մեռելներուն, իսկ երբ ինք գնաց մեռնելու՝ առանձին գնաց: Իսկ դուն, սիրելի՛ ընթերցող, ե՞րբ կը սիրես Յիսուսի հետ ըլլալ եւ իրեն համար վկայել: Միայն այն ատեն երբ քեզի ծափահարո՞ղ կայ: Երբ հաւատքի մասին պատգամ տանք եւ գնահատուինք՝ կ'ուրախանանք, իսկ երբ հաւատքի համար հալածուինք՝ կ'ուրախանա՞նք: Երբ Յիսուսի համար վկայենք եւ ֆաշալերուինք՝ կը գօտեպնդուինք, իսկ երբ մեր տուած վկայութեան համար ֆննադատութեան հանդիպինք՝ կը յուսալուինք:

«Երբ բազմութեան պատճառով չկրցան զայն Յիսուսի մօտ բերել, ֆակեցին տունին տանիքը...» (Մր 2.4): Ահաւասիկ չորս մարդիկ որոնք որոշած էին անդամալոյծը հասցնել Յիսուսի: Իրենց առած որոշումը կատարելու եւ հիւանդը Յիսուսի հասցնելու իրենց առաքելութեան մէջ, անոնք հանդիպեցան երկու արգելիներու: Առաջին արգելիքը նոյնինքն Յիսուսի շուրջ խոնուած բազմութիւնն էր: Զորս մարդիկը տեղի չտուին այս արգելիին դիմաց եւ չփոխեցին իրենց որոշումը, ընդհակառակը, անոնց որոշումը վերածուեցաւ վնասակարութեան: Անոնք այս անգամ վնասեցին ամէն գնով անդամալոյծը հասցնել մարդկութեան Բժիշկին՝ Յիսուսի: Բարեկա՛մ, երբ դուն ուզես մարդիկը Յիսուսի բերել եւ դժուարութիւններու հանդիպիս, ի՞նչ կ'ընես: Կը նահանջե՞ս թէ աւելի՛ վնասակար կը դառնաս: Կը փոխե՞ս որոշումդ թէ աւելի ամբօրէն կը կառչիս անոր: (Շարունակելի):

«Երբ բազմութեան պատճառով չկրցան զայն Յիսուսի մօտ բերել, ֆակեցին տունին տանիքը եւ առաստաղը բանալով՝ անդամալոյծը մահինով վար իջեցուցին» (Մր 2.4): Անդամալոյծը շալկող չորս մարդիկը տեսնելէ ետք խոնուած բազմութիւնը՝ չյուսահատեցան: Բազմութիւնը իրենց համար արգելք մըն էր: Անոնք մտածեցին այդ արգելիին յաղթելու կերպի մը մասին: Եւ գտան կերպը: Թողուցին բազմութիւնը եւ տանիք բարձրացան, հոն հանդիպելու համար երկրորդ արգելիին՝ որ տունին տանիքը ֆակելն ու առաստաղը բանալն էր: Այս խոչընդոտին դիմաց եւս իրենց հաւատքը յաղթանակ արձանագրեց: Հոսկէ կը սորվինք, թէ ուր որ հաւա՛տք կայ հանդէպ հաւատքի ՀԻՄՆԱԴԻՌԻՆ՝ հոն խոչընդոտները կը յաղթահարուին: Ուր որ վստահութի՛ւն կայ հանդէպ վստահութեան շունչ ՊԱՐԳԵԻՈՂԻՆ՝ հոն ամէն դժուարութիւն կը լուծուի: Ունի՞ս այնպիսի հաւատք մը որ կը յաղթէ եւ անյաղթահարելի կը մնայ: (Շարունակելի):

«Քակեցին տունին տանիքը եւ առաստաղը բանալով՝ անդամալոյծը մահինով վար իջեցուցին» (Մր 2.4): Քրիստոսի ժամանակ Պաղեստինի մէջ տուներուն տանիքները ընդհանրապէս ցեխով ծեփուած կ'ըլլային. տունի մը տանիքը քակելը այնքան ալ դժուար էր որքան մը չէր: Տունի մը տանիքը քակելը կրնար 2-3 ժամ խլել, իսկ գանիկա վերստին շինելը՝ 7-8 ժամ: Այս իրողութիւնը ցոյց կու տայ, որ անդամալոյծը շալկող չորս հոգիները դժուարութեանց դիմաց տկարացող եւ ընկրկող մարդիկ չէին: Դժուարութեանց դիմաց իրենց չտկարանալը, կը բացատրուի Քրիստոսի հանդէպ իրենց ունեցած հաւատով եւ վստահութեամբ: Մենք ունի՞մք այնպիսի հաւատք մը, որ ընկրկում չ'արձանագրեք դժուարութեանց դիմաց: Ունի՞մք այնպիսի վստահութիւն մը, որ կասկածի չի վերածուիր ծանր փորձութեանց պահուն: Ունի՞մք այնպիսի սէր մը, որ երբ գորաւոր «տանիքներու» հանդիպի՝ ձեռքը գործէն չի քաշեր: (Շարունակելի):

«Քակեցին տունին տանիքը» (Մր 2.4): Տանիք մըն էր անդամալոյծը Յիսուսէն բաժնողը: Քակուեցաւ այդ տանիքը եւ մարդ ու Աստուած իրարու հանդիպեցան: Հոգեւոր իմաստով մը, կարելի է ըսել որ «տանիքը» մարդը Աստուծմէ բաժնող տարրն է: Այսօր մեր կեանքին մէջ շատ «տանիքներ» կան որոնք մարդիկը կը հեռացնեն Աստուծմէ: Ունեց համար այդ «տանիքը» աթոռն է, ուրիշներուն համար՝ դրամասիրութիւնն է, երրորդի մը համար՝ մարմնասիրութիւնը, չորրորդի մը համար՝ փառքը: Բազմաճառք մեղքի տեսակներ կան որոնք փակուած «տանիքի» նման կը կանգնին մարդոց եւ Աստուծոյ միջեւ: Սիրելի՛ ընթերցող, կա՞ն կեանքիդ մէջ «տանիքներ» որոնք քեզ կը բաժնեն Տէր Յիսուսի սէրէն: Ի՞նչ են այդ տանիքները: Յիսուսի սիրով կոչ կ'ուղղեմ քեզի որ քակես ու մէկդի նետես կեանքէդ ամէն տանիք որ քեզ Յիսուսէն կը բաժնէ: (Շարունակելի):

«Քակեցին տունին տանիքը» (Մր 2.4): Մեզմէ ո՞վ ծանօթ չէ Աստանային՝ մարդիկը Աստուծմէ հեռացնող այս ֆարտար ու ֆարպիկ «տանիք» շինողին: Բայց դժբախտաբար, կան մարդիկ որոնք կը գործակցին Աստանային հետ եւ իրենք եւս արարածն ու Արարիչը իրարմէ բաժնող «տանիքներ ու առաստաղներ» կը կառուցեն: Անոնք որոնք մարդը Աստուծմէ բաժնող «տանիքներ ու առաստաղներ» կը կառուցեն, անոնց կ'ըսեմ՝ շինեցէ՛ք մարդը Աստուծմէ բաժնող տանիքներ, եւ մենք, Տէր Յիսուսի՛ անունով փուլ պիտի բերենք այդ տանիքները եւ մարդը վերստին Աստուծոյ պիտի մօտեցնենք: Շինեցէ՛ք մարդը Աստուծմէ գատող առաստաղներ, եւ մենք, Խաչեալի՛ն անունով ու գորութեամբ պիտի ֆանդենք այդ առաստաղները եւ մարդը վերստին Յիսուսի պիտի բերենք: Աստուծոյ զաւակին համար չկա՛յ տանիք մը որ չի քակուիր, չկա՛յ առաստաղ մը որ չի բացուիր: (Շարունակելի):

«Անդամալոյծը մահիճով վար իջեցուցին» (Մր 2.4): Սիրելի՛ ընթերցող, նայի՛նք մեր չորս դին. անհաշիւ է թիւը տեսակ-տեսակ մեղքերով անդամալուծուած մարդոց: Ո՞վ գիրենք Քրիստոսի պիտի բերէ: Ո՞ւր են անոնք՝ որոնք սիրայօժար կերպով չարչարակից կը դառնան Քրիստոսի, յանձն առնելով քանդել ամէն պատ ու պատնէշ որ կը հեռացնէ մարդը իր Արարիչէն: Զե՞նք ուզեր զինուորագրուիլ այդ չորս հոգիներու բանակին, որոնց կոչումը մարդիկը Յիսուսի բերելն է իրենց մահիճով, իրենց տառապանքով, իրենց ցաւերով, իրենց տկարութիւններով:

Իսկական անդամալուծութիւնը մարմնական անդամալուծութիւնը չէ, այլ՝ հոգեկան: Մարմնապէս անդամալոյծ մը կրնայ փրկուիլ, բայց հոգեպէս անդամալոյծ եղող մարդը չի կրնար փրկուիլ: Գտի՛ր այդպիսի մարդիկ եւ պատմէ՛ անոնց Յիսուսի հրաբխային սիրոյն մասին, որպէսզի այդ սիրո՛վ վերակենդանանայ անոնց հոգիները եւ Աստուած ցնծայ:

«Աստուած Քրիստոսի միջոցաւ մեզ իրեն հետ հաշտեցուց եւ նաեւ պաշտօն տուաւ մեզի՝ ուրիշներն ալ հաշտութեան բերելու» (Բ.Կր 5.18): Եթէ երբեք Քրիստոս դարձած է Տէրն ու Փրկիչը մեր անձերուն, եթէ երբեք վայելած ենք Սուրբ Հոգիին մկրտութիւնը եւ Հոգիով է որ կ'առաջնորդուինք, այդ պարագային, ուրիշները Քրիստոսի բերելը մեր ազատ կամփին թողուած չէ: Ատիկա աստուածատուր մեր պաշտօնն է, մեր կոչն՝մն է, մեր առաքելութիւնն է: Փրկութեան ուրախութիւնը ըմբռնուած անձ մը անկարելի է որ ոգի ի բոին չաշխատի ուրիշները եւս այդ փրկութեան բերելու: Սիրելի՛ հաւատակից եղբայր եւ քոյր, թէ Փրկիչը ընդունե՛ր ես՝ ատիկա դուն գիտես, բայց մէկ բան յստակ է, որ եթէ Յիսուսի գաւակն ես, եւ եթէ արբեցած ես իր սիրով, չե՛ս կրնար լուռ մնալ եւ պէտք չէ՛ մնաս, պէտք չէ՛ ծալապատիկ նստիս, այլ պէտք է Տէր Յիսուսի՛ անունով ոտփի՛ ելլես եւ քաջալերես որ մարդիկ իրե՛նք եւս ոտփի ելլեն:

«Եկայ կրակ ձգելու երկրի վրայ եւ որքա՛ն կ'ուզէի որ արդէն իսկ բռնկած ըլլար» (Ղկ 12.49): Զորս բացատրութիւններ տրուած են հոս յիշուած կրակին համար: Առաջին, կրակը ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԽՕՍՔՆ է: Քրիստոս եկաւ Աստուծոյ խօսքին կրակը ձգելու աշխարհի մէջ, որպէսզի այդ խօսքին զօրութեամբ, մաքրուի ու սրբուի ստեղծագործութիւնը: Ինչպէս կրակը աղտը ոսկիէն կը բաժնէ, այնպէս ալ Աստուծոյ խօսքը մարդուս սիրտն ու հոգին կը բաժնէ իրենց աղտերէն, մեղքի՛ աղտէն, մեղքի ազդեցութենէն: Երբ Աստուծոյ խօսքին կրակին լոյսը ներթափանցէ մեր սիրտերէն, չար խաւարը կը փախչի հոնկէ ու մեր սիրտը կը վերածուի փառաբանարանի ու երգարանի: Բանա՛նք մեր սիրտը Աստուծոյ խօսքին կրակին դիմաց եւ ան պիտի այրէ հոն գտնուող մեղքի փուշերը եւ պիտի մաքրէ ու տաճարացնէ մեզ: Սո՛ւրբ է Աստուծոյ խօսքը, ուստի, անիկա կը սրբագործէ հոն ուր մուտք կը գործէ: (Շարունակելի):

«Եկայ կրակ ձգելու երկրի վրայ» (Ղկ 12.49): 2-րդ, կրակը ՀԱԻԱՏՔՆ է: Քրիստոս աշխարհ եկաւ եւ մշմարիտ հաւատքին կրակը թափեց աշխարհի վրայ: Ան եղաւ հիմնադիրը իսկական հաւատքին: Իրական հաւատքը կրակ կ'ըլլայ: Կրակ մը՝ որ կ'այրէ ջուրերուն մէջ թաթխուած փայտերն անգամ, ինչպէս պատահեցաւ Եղիա մարգարէին կեանքին մէջ (Գ.Թգ 18.30-39): Ընդունի՛ր հաւատքի այդ կրակը մէջդ եւ պիտի տեսնես կեանքիդ աւազանին ջուրերուն խառնուիլը եւ Աստուծոյ մեծամեծ հրաշքները (Յհ 5.4): Հաւա՛տք ունեցիր Աստուծոյ գորութեան հանդէպ եւ ծովերը պիտի չորնան ոտքերուդ առջեւ (Եբր 11.29): Դաւիթեան հաւա՛տքը ընդգրկէ եւ պիտի տապալես Գողիաթները կեանքիդ: *«Եկայ կրակ ձգելու»*: Զգուա՞ծ է հաւատքի այդ կրակը սրտիդ մէջ: Կրակ մը՝ որ սիրտդ երկինքի պէս մաքնուր կը դարձնէ: Կրակ մը՝ որուն լոյսին դիմաց Սատանան նահանջ կ'արձանագրէ: (Շարունակելի):

«Եկայ կրակ ձգելու երկրի վրայ» (Ղկ 12.49): 3-րդ, կրակը ՅԻՍՈՒՍԻ ՍԷՐՆ է: Հոն ուր Տէր Յիսուսի սիրոյ կրակը կայ՝ հոն Աստուած կը փառաւորուի: Ինչպէս կրակը խաւարը լոյսէն կը գատէ, այնպէս ալ Յիսուսի սէրը, խաւարի որդիները կը գատէ լոյսի որդիներէն: Յիսուսի սէրը բաժանարար ոյժ ունի: Ի՞նչ իմաստով: Երբ նոյն միջավայրին, նոյն գործատեղիին, կամ նոյն ընտանիքին մէջ, որոշ անձեր կ'ընդունին Յիսուսի սէրը իսկ ուրիշներ կը մերժեն գայն, ինքնաբերաբար անոնք կը հակադրուին իրարու եւ բաժանում յառաջ կու գայ անոնց միջեւ:

Ինչպէս «առանց փայտի կրակը կը մարի», այնպէս ալ սիրտ մը որ չի փորձեր սիրել իր նմանները, կը մարի եւ մոխրակոյտի կը վերածուի: Ինչպէս արծաթը արծաթ կը դառնայ հալոցին յանձնուելէ ետք միայն, այնպէս ալ սիրտդ, սիրող սրտի կը վերածուի Յիսուսի յանձնուելէ ետք միայն: (Շարունակելի):

«Եկայ կրակ ձգելու երկրի վրայ» (Ղկ 12.49): 4-րդ, կրակը ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՆ է: Ինչպէս կրակը կը մաքրէ աղտը եւ գուտ ոսկին միայն կը ձգէ, այնպէս ալ Սուրբ Հոգիին կրակը կը մաքրէ մարդուն մէջի աղտոտ բաժինը, եւ անոր մէջ կը ձգէ Աստուծոյ համար հանելի եղող բաժինը միայն: *«Հոգեգալուստին օրը Սուրբ Հոգին յայտնուեցաւ բոցի՛ մը նման: Բոցը կը յատկանշուի իր ջերմութեամբ եւ մնայուն կերպով իր ձգտումովը դէպի վեր, դէպի երկինք: Հետեւաբար, մարդոց տրուած Սուրբ Հոգիին մկրտութիւնը, ա՛յն մկրտութիւնն է որ ո՛չ միայն կը մաքրէ մարդիկը, այլեւ զանոնք կրակ կը դարձնէ, բոցի՛ կը վերածէ, եւ զանոնք կը լեցնէ տարապայման ջերմութեամբը Աստուծոյ, եւ այնուհետեւ մարդիկ, ճիշդ կրակով լեցուած օդապարիկին նմանութեամբ, ալ կարծէ՛ք կը ձգտին դէպի վեր, դէպի երկինք՝ բարձրանալ, հոն՝ բարձր ոլորտներուն մէջ թափառելու համար»* (Զարեհ Արք. Ազնաւորեան):

«Վերցուցէ՛ք ատոնք հոսկէ եւ Հօրս տունը վաճառատան մի վերածէ՛ք» (Յե 2.16): Զատիկը կը մօտենար: Յիսուս Երուսաղէմ գնաց եւ Զատիկէն մէկ-երկու օր առաջ տաճար մտաւ եւ հոն տեսաւ այն սրբապղծութիւնը զոր Հրեաներ կը կատարէին: Տաճարին շրջափակին մէջ կային լումայնափոխներ, ինչպէս նաեւ ոչխար եւ աղաւնի ծախողներ: Ճիշդ է որ լումայնափոխները Զատիկի առիթով կը նստէին տաճարի շրջափակին մէջ որպէսզի օտար երկիրներէ ուխտի եկող Հրեաներուն դրամը փոխէին, եւ ճիշդ է որ աղաւնի ու ոչխար եւ այլ կենդանիներ ծախողները տաճարին շրջափակը կը ներխուժէին, որպէսզի ուխտաւորներուն վաճառէին զոռի համար կենդանիներ, բայց այս բոլորը չեն արդարանար Յիսուսի ակնոցով: Յիսուս կ'ուզէր մաքուր տեսնել իր Հօրը տաճարն ու անոր շրջափակը: Ան խորապէս ցաւեցաւ երբ տեսաւ մարդոց անտարբերութիւնը Աստուծոյ տան նկատմամբ: (Շարունակելի):

«Վերցուցէ՛ք ատոնք հոսկէ եւ Հօրս տունը վաճառատան մի վերածէ՛ք»: Այսօր եկեղեցւոյ շրջափակին մէջ լումայնափոխ կամ աղաւնի ու ոչխար վաճառող չկա՛յ: Բայց եւ այնպէս, բոլոր անոնք որոնք եկեղեցւոյ մէջ իրենց սեփական շահն ու փառքը կ'որոնեն՝ անոնք աւելի՛ գէշ են քան լումայնափոխներն ու ոչխար վաճառողները: Յիսուս կ'ուզէ որ եկեղեցիէն դո՛ւրս դուրս եկեղեցին սրբապղծողները: Սրբապղծութի՛ւն է երբ մէկը Սուրբ Հաղորդութիւն կը ստանայ եւ ինք հաղորդութեան մէջ է մեղքին հետ: Սրբապղծութի՛ւն է երբ ամենակալ Աստուծոյ խօսքը կը կարդացուի եկեղեցիին մէջ եւ մարդիկ իրարու հետ կը խօսակցին: Սրբապղծութի՛ւն է Աստուծոյ անկեղծ սիրոյն մասին կեղծ քարոզներ տալը: Սրբապղծութի՛ւն է երբ ստախօս մէկը կը յանդգնի ճշմարտութեան համար վկայել: Սրբապղծութի՛ւն է երբ մարդիկ եկեղեցիին մէջ իրար կը փառաւորեն փոխանակ զԱստուած փառաւորելու: (Շարունակելի):

«Վերցուցէ՛ք ատոնք հոսկէ եւ Հօրս տունը վաճառատան մի վերածէ՛ք»: Քրիստոնեայ մարդը Քրիստոսի նման բժախնդիր պէտք է ըլլայ Աստուծոյ տան մաքրութեան գծով: Աստուծոյ իսկական տունը մենք ենք (Եբր 3.6): Եթէ Քրիստոս ուզեց մաքուր տեսնել նիւթական տաճարը, որքա՛ն աւելի պիտի ուզէր մաքուր տեսնել իրական տաճարները՝ մարդոց սիրտերը (Ա.Կր 3.16): Ուստի, մեր կոչումն է դուրս շարտել մեր անձերէն ամէն տեսակի մեղք: Իսկ դուրս շարտողը Քրիստոս ի՛նքն է: Ինչպէս Քրիստոս տաճար մտաւ եւ մաքրեց հոն գտնուող պղծութիւնը, այնպէս ալ եթէ թոյլ տանք որ մտնէ մեր սիրտերուն մէջ, պիտի մաքրէ զանոնք մեղքի պղծութենէն: Սիրելի՛ ընթերցող, թոյլ մի՛ տար որ Աստուծոյ բնակութեան համար ստեղծուած սիրտդ, դառնայ բնակարան Զարին: Վեհափա՛ն պահէ սիրտդ, այլ խօսքով, զայն պահէ իր փառքի մէջ, իր գեղեցկութեան մէջ, քանի որ անիկա Աստուծոյ փառքին համար ստեղծուած է:

«Ասկէ ետք իր հեղինակութիւնը պէտք է գորանայ, իսկ ես հրապարակէ պէտք է քաշուիմ» (Յհ 3.30): ԶԱստուած մկրտող մարդուն՝ Յովհաննէս Մկրտիչին խօսքն է ասիկա: Աստուած պարտականութիւն մը տուած էր Յովհաննէսի: Յովհաննէս իր պարտականութիւնը լիովին կատարելէ ետք, այժմ ժամանակը հասած կը նկատէ քաշուելու հրապարակէն, որպէսզի ամէն հայեացք ուղղուի Յիսուսի եւ ամէն փառք ու պատիւ միայն անոր ընծայուի:

Առաջին երկու դասերը որ Յովհաննէս Մկրտիչէն կը սորվինք հետեւեալներն են.– (1) Ոգի ի բռին աշխատիլ կատարել Աստուծոյ կողմէ մեզի յանձնուած պարտականութիւնը, ինչպէս ըրաւ Յովհաննէս: (2) Ամբողջացնելէ ետք Աստուծոյ կողմէ մեզի յանձնուած առաքելութիւնն ու պարտականութիւնը, Յովհաննէսի նման պէտք է քաշուիլ հրապարակէն եւ թոյլ տալ որ Աստուած ի՛նք ըլլայ փառաւորուողը: (Շարունակելի):

«Ես հրապարակէ պէտք է քաշուիմ» (Յհ 3.30): Քրիստոս չ'իջներ կեանքիդ հրապարակին մէջ եթէ դուն պատրաստ չես քաշուելու կեանքիդ հրապարակէն: Դիւրին չէ քաշուիլ հրապարակէն երբ շրջապատուած եմք մեզ սիրող ու գովող, մեզով հպարտացող եւ ուրախացող, մեզի վստահող ու ապաւինող մարդոցմով: Յովհաննէս Մկրտիչ ի՛նք եւս սիրուած ու պատրուած էր, ի՛նք եւս փնտոտուած ու յարգուած էր համեստ դասակարգի մարդոց կողմէ, բայց երբ ժամանակը հասաւ որ քաշուի հրապարակէն, խիզախօրէն քաշուեցաւ: Սիրելի՛ հաւատացեալ, եթէ փառքը սիրող մարդ ես՝ Աստուած չի՛ փառաւորուիր կեանքիդ մէջ: Պէտք է խոնարհութիւնը ունենաս քաշուելու հրապարակէն: Հրապարակը բուկոյ չէ, այլ Տիրոջն է: Քաշուի՛ր Տիրոջ հրապարակէն: Յովհաննէս Մկրտիչ խոնարհ մարդ էր: Խոնարհ մարդը ուրիշին մեծնալով կ'ուրախանայ, ինչպէս Յովհաննէս ուրախացաւ Յիսուսին մեծնալովը: (Շարունակելի):

«Ես հրապարակէ պէտք է քաշուիմ» (Յհ 3.30): Դուն իբրեւ հաւատացեալ մը, կոչուած ես ուրիշները Քրիստոսի առաջնորդելու, բայց միշտ յիշէ որ իսկական առաջնորդը դուն չես, այլ՝ Քրիստոս: Յովհաննէս տեսնելով զինք շրջապատող մեծ բազմութիւն մը որ պատրաստ էր զինք ընդունելու իբրեւ առաջնորդ, սիրտը չհպարտացաւ եւ անոնց գուլիք անցնելով չփորձեց Տիրոջ տեղը գրաւել եւ իբրեւ առաջնորդ ցանցուիլ: Յովհաննէսէն սորվիր չխաբուիլ մարդոց փառաբանութենէն եւ չուրացնել Տիրոջ տրուելիք դիրքն ու պատիւը: Յովհաննէս ցամբան չէր, այլ ՃԱՄԲԱՅԻՆ ցամբան պատրաստողն էր: Ան պլպլացող նրագն էր որ արդարութեան ԱՐԵԳԱԿԻՆ ցամբան ցոյց կու տար մարդոց: Իսկ դուն սիրելի՛ս, մարդիկը արդարութեան ԱՐԵԳԱԿԻՆ առաջնորդող պլպլացող նրագ մըն ես, թէ արեգակ մը որ մարդիկը դէպի իր անձը կ'առաջնորդէ: Պլպլացող մոմդ ցառագայթափայլ ԱՐԵԳԱԿԻՆ տեղը կրնա՞ս առնել:

«Վստայ եղէ՛ք, միայն ատիկա է անոնց վարձատրութիւնը» (Մտ 6.5): Յիսուս այստեղ կը խօսի հրապարակաւ աղօթել սիրող Փարիսեցիներուն մասին, որոնց նպատակը Աստուծոյ կողմէ լսելի դառնալը չէ, այլ՝ մարդոց կողմէ: Այդպիսիներ երբ մարդոց կողմէ տեսնուին ու փառաւորուին, իրենք գիրենք գնահատուած ու վարձատրուած կը զգան, ահա թէ ինչու Յիսուս կ'ըսէ. «Ատիկա է անոնց վարձատրութիւնը»:

Տեսանելի դառնալու համար աղօթող մարդը՝ բնա՛ւ չ'ակնկալեր տեսնել զԱստուած կամ տեսանելի դառնալ Աստուծոյ համար: Իր նպատակը Աստուած չէ, այլ՝ մարդիկը: Սիրելի՛ եղբայր, ի՞նչ է քու նպատակդ երբ կ'աղօթես: Մարդոց կողմէ իբրեւ աղօթող մանչցուիլն ու փառաւորուի՞լը, թէ՛ զԱստուած փառաւորելը: Ի՞նչ բան կը նկատես վարձատրութիւնդ: Մարդոց կողմէ մեծարուի՞լը, թէ՛ զԱստուած մեծարելն ու Աստուծմով մեծնալը: (Շարունակելի):

«Վստայ եղէ՛ք, միայն ատիկա է անոնց վարձատրութիւնը» (Մտ 6.5): Փարիսեցիներուն մեծ մասը կեղծաւոր մարդիկ էին: Մատթէոսի Աւետարանին 23-րդ գլուխին մէջ անոնք ութը անգամ կեղծաւոր կոչուած են: Կե՛ղծ էր անոնց սէրը Աստուծոյ եւ իրենց նմանին նկատմամբ: Կե՛ղծ էր անոնց աղօթքը: Կեղծաւոր մարդը՝ միաժամանակ ստախօս կ'ըլլայ: Սուտով լեցուն էին անոնք: Սուտով լեցուն սիրտ մը չի կրնար անկեղծ աղօթք բղխեցնել: Ստախօս մարդը չի կրնար համարձակութեամբ աղօթել «Ես եմ նշմարտութիւնը» ըսող Փրկիչին: Մարդիկը չարախօսողը՝ չի կրնար մարդոց Բարեխօսին առջեւ աղօթք մատուցանել: Ինչպէս ո՛չ ոք իր երեսին վրայ ցեխ ունենալով ուրիշի մը տեսութեան կ'երթայ, այնպէս ալ երբ աղօթքի կենանք զԱստուած տեսնելու համար մեր հոգիներուն մէջ, հեռո՛ւ վանենք մեր լեզուէն մեղքի աղտը եւ մեր շրթներէն՝ զրպարտութեան մուրը:

«Վա՛յ ձեզի կեղծաւորներ» (Մտ 23.13): Դիւրին է կեղծաւոր մարդուն համար ձեւանալ բան մը որ չէ: Կեղծաւոր մարդուն բերանը բան մը կ'ըսէ, իսկ սիրտը՝ ուրիշ բան: Կրնայ ժպտալ իր նմանին բայց սրտին մէջ ատելութիւն սնուցանել անոր հանդէպ: Կրնայ հեզութեան մասին խօսող գոռոզ գայլ մը ըլլալ: Կրնայ ողորմած ձեւանալ բայց ջուրի փոխարէն թոյն հրամցնել: Կրնայ բարին խօսող չարակամ մը ըլլալ: Մեր շուրջ չկա՞ն այդպիսի մարդիկ: Չկա՞ն անկեղծութեան մասին խօսող կեղծաւորներ: Չկա՞ն «բարի լոյս» ըսող խաւարի որդիներ: Չկա՞ն արժայութիւն փարոզող դժոխքի գաւակներ: Չկա՞ն Սատանային դէմ խօսող բայց սատանայութիւն ընող մարդիկ: Չկա՞ն Աստուծոյ մասին մտող անաստուածներ: Չկա՞ն աստուածպաշտութիւն պատգամող երկրապաշտներ: Չկա՞ն «Յիսուսն է կեանքին Աղբիւրը» ըսող ծարաւ

մարդիկ: Չկա՞ն Կենաց Հացը շակոդ անօթիներ: Այո՛, կան այդպիսիներ, շա՛տ կան: Յիսուսի «վա՛յ»ը անոնց համար է:

«Ապաշխարեցէ՛ք, որովհետեւ երկինքի արքայութիւնը մօտեցած է» (Մտ 4.17): Մատթէոսի Աւետարանին համաձայն, այս խօսքը Յիսուսի առաջին խօսքն է իր փորձութենէն ետք: Քրիստոս իր առաքելութեան սկսաւ ապաշխարութեան կոչով: Հոսկէ կը սորվինք թէ հոգեւոր հովիւի մը առաջին պարտականութիւնը եւ աստուածատուր կոչումը՝ մարդիկը ապաշխարութեան հրաւիրելն է: Հոգեւոր հովիւ մը, մարդիկը երկինքի արքայութիւն առաջնորդելու նո՛ր ցամբաներ պէտք չէ փնտռէ, այլ՝ պէտք է կառչած մնայ այն ցամբային, որ Յովհաննէս Մկրտիչ բացաւ եւ գոր Քրիստոս որդեգրեց: Եւ այդ ցամբան երկինք առաջնորդող ապաշխարութեան ցամբան է: *«Երկինքի արքայութիւնը մօտեցած է»*: Իսկական ապաշխարութիւնն է որ մեզ կը մօտեցնէ երկինքին: Ճշմարիտ ապաշխարութիւնն է որ մեզ արքայութեան ժառանգորդ եւ Արքային ժառանգակից կը դարձնէ: (Շարունակելի):

«Ապաշխարեցէ՛ք, որովհետեւ երկինքի արքայութիւնը մօտեցած է»: «Ապաշխարութիւն» բառին համար գործածուած Յունարէն՝ Մեդանոեաս բառը, կը նշանակէ՝ (1) մտքի փոփոխութիւն, նորոգութիւն, եւ (2) ուղղութեան կամ ընթացքի փոփոխութիւն: «Մտքի նորոգութիւն» ըսելով, կը հասկնանք ձերբազատիլ աշխարհին յատուկ մտածողութենէն եւ մտածելակերպէն: Օրինակ, երբ տեսնենք մէկը փայտի կտոր մը կը կտրէ, փոխանակ մտածենք թէ ան փայտով մէկու մը պիտի գարնէ, կրնանք մտածել որ ան փայտով իսչ մը պիտի պատրաստէ եւ իր բարեկամին նուիրէ: Չենք կրնար այս ձեւով մտածել եթէ «մտքի նորոգութիւն» չենք ապրած: Իսկ «ուղղութեան կամ ընթացքի փոփոխութիւն» ըսելով, կը հասկնանք, անդրադառնալ որ մենք սխալ ընթացքի մէջ ենք եւ սխալ ուղղութեամբ կը ֆալենք, եւ յանկարծ կանգ առնել, փոխել մեր ընթացքը եւ ետդարձ մը կատարել, ճիշդ ինչպէս անառակ որդին ըրաւ: